

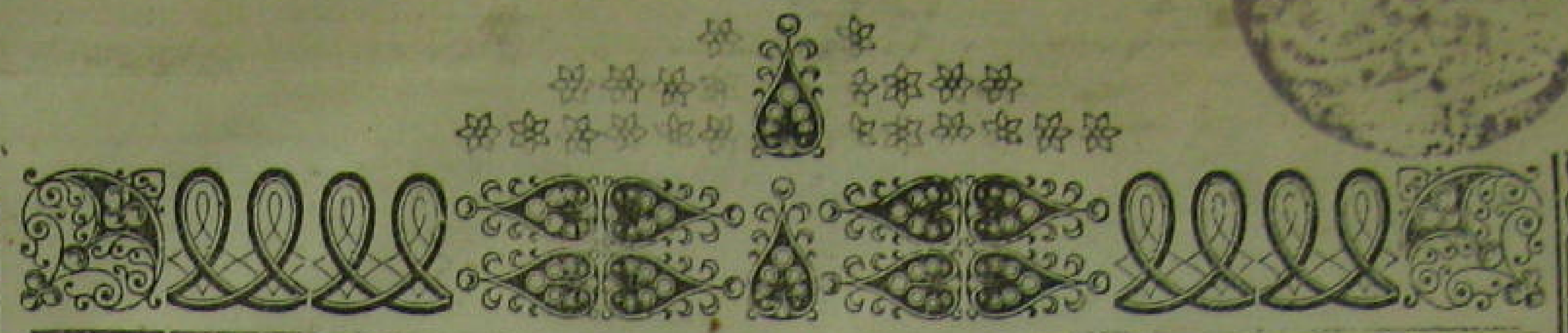
1011

1011

بوكا اينان

بوكون بر مجلسه واردم اوتورمشق

ذکر و توحید خدا عز و جل

آفرین ای باسط انوار عشق | ایتدی ذاتکدن ظهور آثار عشق
ویردی نورک جوهر عشقه جلا | قلب آدم بولدی اندن انجلا
جام عشقکدن اولنلر جرعه نوش | اولدیلر آفت رسان عقل و هوش
اللرندن دوشدی جام اختیار | دللرندن کتدی آرام و قرار
هر بری بر طوره کیردی بی شعور | هر بری بر حال ایله ایتدی ظهور
غنچه وش اولدی کیمی خاموش و لال | حیرتندن ایتدی بسط مقال
کلدی کفتاره کیمی بلبل صفت | جلوه کاهن قیلدی باغ معرفت
عالمه ایتدی تجلی حکمتک | نیجه بیک یوزدن کورندی قدرتک

نعت شهنشاه صدر اصطفا

جمله دن اول بلبل وحی خدا | نغمه پرداز صفات کبریا
کوستروب علم الهیدن اثر | ویردی اسرار حقایقدن خبر
اولدی نطق حقله روشن بیان | کنت کنزک ایتدی مفتاحن عیان
جذبهٔ حقدن اولنجه نشوه دار | معنیٔ توحیدی قلدی آشکار
لی مع اللهک قیلوب رمزین بیان | حقله حق اولدوغن ایتدی عیان
کلدی اکه خاتم پیغامبری | حجة الله اولدی ذات انوری

بعث اولندی عالمه قرآن ایله | ذاتن اثبات ایلدی برهان ایله
یازدی اوصافن انک کلک قضا | لوح عرشه مصطفی و مجتبی
روحنه اولسون الی یوم القیام | صد درود و صد تحیات و سلام

در مدیح چار یار باصفا

چون فروزان اولدی شمع احمدی | یاندی اسلامک چراغ سرمدی
جمله دن اول دل صدیق پاک | اولدی نوردن او شمعک تابناک
دوشدی فاروقه ضیا اول نوردن | سینه سی اولدی منور طوردن
اول مقدس نور پاکیزه اثر | قلب ذو النورینه صالدی تاب و فر
مرتضادن ایلیوب اشراق او نور | کون کبی ایتدی او مطلعدن ظهور
نور احمددن مثال آفتاب | یاندی عالمده چراغ بی حساب
آل و اصحابه ایروب آندن ضیا | اولدیلر هر بیری بر نجم هدی
ایتدیلر منزللرین قرب و جوار | جمله سندن اوله راضی کردکار

در بیان انتخاب مثنوی

مثنویدن درس آلوب صبح و مسا | نطق ملا روحه اولدی غدا
ساعد اقدامی تشمیر ایلدم | نسخه سن بش دفعه تحریر ایلدم
آخر اول دریادن اولدم بهره ور | کیم چیقاردم بر نیجه صافی کهر
یعنی ادراکجه ایتدم انتخاب | شش صحفدن چهل بیت مستطاب

اولدی هر بیت کویا بر زبان — ایلر استعداد انسانی بیان
ربطنه ایتدم کمال اهتمام — هر بری بش بیت ایله بولدی نظام
اولدی طبعم چون بوکاره مهتدی — کوشمه براوزکه معنی سویلدی
دیدی ایله شرح مضمون رقم — اولندن اون سکز بیتکده هم
جان لساندن وجوده قیل خطاب — بیت مولانا اکا اولسون جواب
تا اکا دیباجهٔ زیب اولا — هم سخن ممتاز و مستثنا اولا
فی الحقیقه بولدی طبعك نطقی جان — ایلدم آنی بو وجه اوزره بیان
اولدی بو منظومهٔ عارف پسند — طرز بی مانند ایله ترکیب بند
برجلیل القدره ایتدم آنی عرض — کیم ثناسی اولمش اهل حاله فرض
قیلمن اولدریلین بو جوهرك — خاطری فهرستید راول دفترك

در ثنای آصف صاحب رشاد

دور ملادن کلنجه بو دمه — چوق محب کلدی سرای عالمه
اولدی چوق ذره بو شمسك عاشقی — بی نهایتدر محب صادقی
شمدی اما اول محب سرفراز — جمله سندن اولدی صاحب امتیاز
صدق واخلاص وصفای بال ایله — بذل احسان و نثار مال ایله
قاپدی کوی سبقتی احبابدن — ذاتنی لب ایلدی الباب‌دن
نیجه ییل اولدی وزیر و دفتری — ایتمدی قلبن محبتدن بری

عاقبت پرتو صالوب مانند نور — اوخلوصك ایتدی آثاری ظهور
حج نصیب ایتدی اکا رب العباد — بولدی کتدکجه صفاسی ازدیاد
ایلدی حج فرضنی چونکیم ادا — کوشهٔ عزلتده قلدی انزوا
چکدی دامان مناصبدن الی — بولدی اعلی پایه مانند ولی
صدقله اخلاصله هر صبح وشام — کوستر رطاعات مولایه قیام
دائما ویرسون اکا رب الانام — شوق کلی فیض کام ذوق تام
ذاتنه اولسون قرین ومتصل — صحت تن راحت جان نور دل
اول محمد نام محمود الخصال — دولت دارین ایله بولسون کمال

در تمنای قبول اعتذار

کرچه کستاخانه بی حال و مال — منطق معنیدن ایتدم قیل وقال
بیلین دوشدی دله سودای شوق — عقلی مست ایلدی صهبای شوق
یوخسه بنده یوق اودکلو اقتدار — کیم اولم بو نطقله معنی کذار
قنده بن قنده کلام اولیا — قنده در آلوده قنده اصفیا
قنده جوری قنده نطق مولوی — قنده عامی قنده شرح مثنوی
کرچه بو جرأتدن اولدم شرمسار — ایلدرم اماکه عرض اعتذار
وارامیدم کیم ایده اهل اصول — عذرمی شایستهٔ حسن قبول
یاالهی قیل بنی جاری زبان — کیم اولم کویندهٔ اسرار جان

بشنوید این دادهای جان زتن

کوش قیل ای غافل سروطن
کورنه دیر جان کرفتار رک سکا
یعنی تا اولدم مکاندن بعید
دوشدم اعلای مراتبدن جدا
ایلدی فرقت بنی آشفته حال

وی غریب شهدارالقیدن
کورنیجه فریاد ایدر یارک سکا
مختتم کتدکجه اولدی برمرید
کندمی اسفلده بولدم مبتلا
کرایدرسک حسب حالمدن سؤال

بشنو این نی چون حکایت میکند
از جداییها شکایت میکند

مبدأمدن تا بنی دوراتدیلر
تنکنای تنده اولدم بی حضور
اول زماندن تا که کلدم عالمه
جایکاه اولدی بکا دار المحن
کوش ایدن نالان اولور ایتسم کله

اضطراری زار ومهجور ایتدیلر
قالدی اول وسعت مقامی دوردور
ایلرم آه وفغان ودمدمه
قلدی آواره بنی حب وطن
دکله همحالم نه دیر فریادله

از نیستان تا مرا ببریده اند
در نفیرم مرد و زن نالیده اند

دردمی فهم ایده مز آسوده کان
کیمسه بلمز کیم نه دردلده غم

بیخبردر صافدن آلوده کان
رازمی کشف ایتمکه یوق همدمم

قنده در اول عالم وصلت قنی
قنده سوق ایتدی بنی حکم قضا
جوش ایدوب شوق وطنله نی کبی

قنده در اول بزم جمعیت قنی
قنده قالدی عالم امن وبقا
بن دخی عاشق ایکنده نی کبی

سینه خواهم شرحه شرحه از فراق
تا بگویم شرح درد اشتیاق

عالم ارواحدن قلدم نزول
عقل ونفس وفکر وحس ووهم وطن
همدم اولدم بنده اول یارانمه
داخل اولدم بویله چوق جمعیته
نیک وبدهر جمعه ایتدم اتصال

برعجب جمعیته بولدم وصول
جمع اولوب اولمشلر انده انجمن
صحبت ایتدم عاقل ونادان ایله
ایرمدم بر ذوقه بر کیفیته
بر بنده اولمدم آسوده حال

من بهر جمعیتی نالان شدم
جفت بدحالان وخوش حالان شدم

ای تعجب ایلین فریادمه
سنده اولسیدک بو فرقتدن خبیر
بن نیجه نالان وکریان اولیم
اصل ووصلمدن آیردی روزکار
نوله قلسم اول طرفدن کفت وکو

سن یتشمز سن بنم امدادمه
عالمه دیردک زهی بئس المصیر
یا نیجه حسرتله سوزان اولیم
ایتدی مهجور وغریب ودلفکار
نوله ایتسم اول مقامی جست وجو

هر کسی کو دور ماند از اصل خویش
باز جوید روزکار وصل خویش

ایلدم هر تنده بر مدت قرار
هرکس اولدی ظنی اوزره باکه یار

صاندیلر کیم بیلدیلر اسرارمی
زعمله فهم ایتدیلر مقدارمی

صوردیلر اصل و وصلمدن خبر
کورمدیلر نور پاکمدن اثر

بلمدی کیمسه درونم رازینی
قویدیلر کوشه نالهم سپازینی

قالدم اول حالتله سرکردان اولوب
نوله دیرسم نی کبی نالان اولوب

هر کسی از ظن خود شد یار من
از درون من نجست اسرار من

نالهمی بیهوده صاندی اهل تن
بلمدی تندر بکا بیت الحزن

دیدهٔ ظاهرده یوق نور یقین
کیم دم نالهمدن اوله رازبین

کوشتنده یوق او حس معنوی
کیم ایدم اکه خطاب بشنوی

بن نیم آه دل زارم ندر
بیلرم بو دارده کارم ندر

یاردر ذکرم لب نغمهده بنم
کیزلودر رازم فغانمده بنم

سر من از نالهٔ من دور نیست
لیک چشم و کوش را آن نور نیست

کرچه کیم بندن دکلدر تن نهان
بن دخی اولمقدهیم اندن عیان

ایتدم اول دکلو بدنله اتحاد
کیم بن اولدم کویا اندن مراد

تن بنمله بولدی دنیاده وجود
بن انکله اولمشم صاحب شهود

جسم ایله بر کرچه اولدق رازداش
لیک هرکز ایتمز اول رازی فاش

بن تماشا ایلرم دائم تنی
یوق اجازت کورمکه بر تن بنی

تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
لیک کس را دید جان دستور نیست

کوش ایدوب ای صاحب فهم و ذکا
نالهمی ظن ایلمه باد هوا

نالهٔ دلسوزم آتشدر بنم
اولدی زیرا کلخن تن مسکنم

تا که اولدم شمع بزم اشتیاق
یاقدی یاندردی بنی نار فراق

یوغیسه سنده بو آتشدن قبس
کندوکی محو ایله تا کیم هر نفس

نی کبی فریاد کی اوله آتشین
دییهلر کوش ایلیوب اهل یقین

آتش است این بانک نای و نیست باد
هر که این آتش ندارد نیست باد

چونکه جام فرقتی نوش ایلدم
پس خم صهبا کبی جوش ایلدم

دوشدی بر آتش بو حالتدن بکا
ایلرم سوز و کداز ایله نوا

نی کبی اولدی فغانم سوزناک
می کبی جوش ایلدم بی وهم و باک

آرزوی کلشن آباد وصال
ایتدی بلبل وش بنی شوریده حال

صانمه انجق بر بنم سوزان عشق | جمله اشیا اولدی همب جوشان عشق

آتش عشقست کاندر نی فتاد
جوشش عشقست کاندر می فتاد

بن که اولدم منقطع اول یاردن | چقدی ناله م پرده اسراردن
جانم اما حسرت جانانده یم | آهم اما آتش سوزانده یم
برحریفم یوق که دردم سویلیم | تا ایدم اشک دمندن دفع غم
نفرتم وار الفت اضداددن | براثر یوق چاره دن امداددن
آشنادر رازمه چون رازنی | آه ایدوب اولسم نوله دمسازنی

نی حریف هرکه ازیاری برید
پرده هایش پرده های ما درید

درد هجر ایله اولدم ناتوان | باری اولسه بر طبیب مهربان
ایتسه بیماران هجرانی طلب | هم قیلوب دمسازلک ایتسه طرب
صونسه کأس زهر پرهیزی بکا | ایلسه تریاق وصلتله دوا
اولسه قهرنده بدید آثار لطف | ایتسه اول یوزدن بکا اظهار لطف
اولیه بر حاذق طبیبک فی المثل | وصفیدر کویا بو بیت بی بدل

همچو نی زهری و تریاقی که دید
همچو نی دمساز و مشتاقی که دید

نوله خونبار اولسه چشمم دمبدم | هم اسیر قیدتن هم عاشقم
ایلسم زخم دلی شرح و بیان | سوزلردن سیل خون اولور روان
عشقله قان اغلین مجنون بنم | ره نورد وادیٔ پرخون بنم
مردم عشق اتشندن بر شرر | هر سوزم پرکالهٔ خون جکر
هر بیانم داستان عشق و غم | غیری سوزیلم که زیرا دمبدم

نی حدیث راه پرخون میکند
قصهای عشق مجنون میکند

سرّی فهم ایده مز ادراک تن | دکله مز گفتاری گوش بدن
سویلسم اصل و مقامدن خبر | گوش ایدن مجنون صانوب بقمز کچر
هوش جاندر آشنا بو سوزلره | گوش دلدر مشتری بو گوهره
بنده واردر عشقله بر خوش جنون | کیم فدادر اکه عقل ذوفنون
اول جنوندن ذوق ایدن فرزانه‌در | عقل اکا محرم دکل بیگانه‌در

محرم این هوش جز بیهوش نیست
مر زبان را مشتری جز گوش نیست

بر که تن قیدنده بسته جانلرز | مبتلای دردبی درمانلرز
کچدی غفلتله بزم ایاممز | دوشدی اول ایامه هم آلاممز
کیم نیچون ایتدک اول ایامی تلف | ایتمدک جهد ایلیوب کسب شرف

كوردیلر یوق بزده درد سوزلر
یانه یانه كتدیلر اول روزلر
ضایع ایتدك چونكه اول اوقاتی هب
آه ایدوب دیرسك نه اصی روز وشب

درغم ما روزها بیگاه شد
روزها با سوزها همراه شد

چون بزی مشغول ایدوب قید وجود
قلدی مفتون غم بود ونمود
كوستروب علم درونه اشتغال
اولمدق وقتنده جویای كمال
غم دكل ایتسون قو اول كونلر كذر
اول طلبدن واردخی بزده اثر
اولور البته بزمله یار یار
تك محبت دلده اولسون بیقرار
چونكه ثابتدر یرنده عشق پاك
بزدخی دیرسك تو لابی وهم باك

روزها كر رفت كو رو باك نیست
تو بمان ای آن كه چون تو پاك نیست

ماهیٔ دریای وحدت یعنی جان
كورنه سویلر اهل جسمه بی زبان
كرچه صید ایتدی بنی شست بدن
بنده دراما او بحر موج زن
طویمدم اول بحرك آبندن هنوز
غیریلر قانوب هم ایتدی دفع سوز
كیمكه بو روزیدن اولمز بهره ور
اولورانك هر كونی بر ییل قدر
بحر عشقه سیر اولانلر حاصلی
اولمدی روزیٔ وصلك واصلی

هر كه جز ماهی زابش سیر شد

هر كه بی روزیست روزش دیر شد

تاكه تندر طوطیٔ جانه قفس
بویله در كفتاری آهنك هر نفس
كیم بكا آیینه در نور جمال
چشممه اندن كورندی روی حال
حالمی كر اتله ایتدم بیان
اولمدیلر فهمه طالب عامیان
من عشقی شرح ایدوب قلدم تمام
ایتمزین من بعد تطویل كلام
اولدی زیرا كه بو معنی عیان
بلدم ای جوری كه بی ریب وكمان

درنیابد حال پخته هیچ خام
پس سخن كوتاه باید والسلام

افتتاح شرح ابیات كرین

ای ویرن هستیٔ موهومه وجود
وی اولان دلبستهٔ بود ونبود
صورت فانیسنه آدم دین
جسم بی بنیادینه عالم دین
تا بكی بو عجب وبو كبر ومنی
كندوكی كوردك نه صاندك سن سنی
دایما رغبت ایدرسن صورته
هیچ نظر قلمزسن اصل وسیرته
سن كوكلده فكرسن انجق همان
نیته كیم ملای روم ایتمش بیان

ای برادر تو همین اندیشهٔ
مابقی تو استخوان وریشهٔ

استخوان وریشه یه ایتمه نظر
اول دكلدر آدمیده معتبر

صورت جسمه اولمز اعتبار
گنج معنانک طلسمیدر بو تن
اولدیلر بو باد و آتش خاک و آب
استخوان و ریشه‌یی قو مغزی گور

کیم آنی باد فنا ایلر غبار
واصل گنج اولور آنی هدم ایدن
جانله جانان آراسنده حجاب
نطق ملادن بو بیت نغزی گور

استخوان و ریشه رو پوشست و بس
در دو عالم غیر یزدان نیست کس

گزلو در بر نقطه‌ده جمله حروف
ذره ایچره آفتاب ایتدی مکان
صغمین ارض و سمای عالمه
ایلدی بر خرده نقشی جایگاه
بلمک استرسک بو رمزی آشکار

صغدی بر صفره مائیله الوف
اولدی کمتر قطره‌ده دریا نهان
صغدی قدرتله درون آدمه
اکبر و اعظم اولان سر اله
گورنه سویلر عارف معنی گذار

عالم کبری بقدرت سحر کرد
کرد خود را در کهین نقشی نورد

اولمه زنهار ای رهین سوء ظن
قیل حذر بیشه‌ده بر شیر وار
دخلی قو بیهوش اولان مستانه‌یه
بلکه بر دلدن خداوند جهان
اولدی بو دعوایه برهان قوی

منکر اهل دل و خاطر شکن
هر خرابه گوشه‌ده بر میر وار
پک طعنی آتمه مرد دیوانه‌یه
صورت قهرین ایده سا که عیان
بو مسلم بیت صاحب مثنوی

حق ازان پیوست با جسمی نهان
تا ش آزارند و بینند امتحان

گوش قیل ای طالب فوز و فلاح
قومه الدن دامن صاحب دلی
کیم تعلق ایلمشدر حق اکا
پاسبان جمله عالمدر او مرد
ایتمش اول مضمونی بو یوزدن بیان

واریسه قلبکده گر میل صلاح
طوت همیشه دست مرد کاملی
متصلدر قادر مطلق اکا
زبدهٔ افراد آدمدر او مرد
مولوی اول دل پناه عاشقان

زان تعلق کرد با جسمی اله
تا که گردد جمله عالم را پناه

اولدی پرده نور زیر دانه بشر
جسم انسان اولدی اول نوره لباس
آفتاب سر حق اول نوره در
محتجبدر پردهٔ تنده او نور
ایلیوب حق اوزره بو رمزی ادا

گلدی اول نور ایله میدانه بشر
اندن ایلر جان ضیایی اقتباس
پرتو رب الفلق اول نوردر
ایلدی صورت نقابیله ظهور
گورنه دیر اول مشرق شمس هدی

در بشر رو پوش کرد آفتاب
فهم کن والله اعلم بالصواب

اویله صانمه کیم ایده اول آفتاب
روی پر انوارینه غیری نقاب

ساکه نسبتدر بو سوز یوخسه او نور … بی حجاب ایتمگده در دائم ظهور
یو قدر اول خورشید ایچون ابر خفا … کندو نوری پرده اولمشدر اکا
پردهٔ جسمی ایدرسک چاک اگر … بی نقاب ایلرسن اول نوره نظر
حاصلی اول شمس معنی آسمان … ایلمش بی پرده بو وجهی عیان

میرود بی روی پوش آن آفتاب
فرط نور اوست رویش را نقاب

حق بو کیم اول آفتاب بی زوال … اولمامشدر ظلمت اندود ظلال
اولقدر روشندر اول خورشید پاک … کیم ایدر کون و مکانی تابناک
هر کیم استرسه او خورشیده دلیل … شخص نابینا کبی اولور ذلیل
هر نه معنا کیم دلیل اولور اکا … کورینور اندن نیجه سهو و خطا
وصف ایدن عارف او نور ساطعی … کورنیجه یازمش دلیل قاطعی

پیش این خورشید کو بس روشنست
در حقیقت هر دلیلی رهزنست

ای ایدن اول آفتابی جست و جو … روبرودر اول پس نکله روبرو
لیک یو قدر سنده اول نور بصر … کیم اوله منظور عینک هر نظر
مردم استرسن آنی خفاشدن … یعنی هر تیره نظر اوباشدن
کورمک استرسک اگر اول خورشیدی سن … یوز چویرمه مطلع انواردن

شمسله بولدی انی ملا جلال … کیم اولور بو بیت روشن اکه دال

آفتاب آمد دلیل آفتاب
گر دلیلت باید از وی رو متاب

شمس حق کیم کونه صالمشدر ضیا … قلب آدم مشرق اولمشدر اکا
چار عنصر اولیمز اکه حجاب … نه سپهری خرق ایدر اول آفتاب
نه وجود اولور اکا مانع نه بود … سن کرک بود اول کرکسه بی وجود
نیجه ممکندر نهان اولمق او نور … طوتلم اولمش حجابی کوه طور
رفع ایدوب معنی یوزندن پرده‌یی … کورنه دیر اول نورله پرورده‌یی

کی توان اندود این خورشید را
با کفی گل تو بگو آخر مرا

نور حق هر کیمده اولسه لاجرم … کوسترر کندین دکل مانع ظلم
جسم آدم خود بر آوج خاکدر … اول ضیادن وایا صد چاکدر
طین ایله اندوده اولمز آفتاب … روی بدره تیره ویرمز تراب
نوره دوکسک خاکله خاکستری … اول بینه اظهار ایدر تاب و فری
ایلیوب بو بیتله اظهار شوق … کورنه دیر اول چشمهٔ انوار شوق

گر بریزی خاک و صد خاکسترش
بر سر نور او بر آید بر سرش

اولیای حق کروه اهل حال
کورنه رمزیله ایدرلر قیل وقال

یعنی دیرلر بزیقین دریا سپوز
آدمک ممتاز و مستثنا سپوز

جسممز کرچه مثلده کاهدر
قلبمز دریای علم اللّٰه در

بزاوکاه التنده کزلنمش یمز
عالم صورتده مخفی عالمز

بحر عرفان ایلیوب جوش وخروش
ایتدی بو بیت لطیفی درکوش

جسم ما روپوش ما شد در جهان
ما چو دریا زیر این که درنهان

پرده اولمز نور عشقه جسم ودل
ایده مز پوشیده بحری کاه وکل

روی عماّن اورتلورمی کاه ایله
شمس اولورمی تیره کرد راه ایله

مانع اولمز موج دریایه غبار
سپایه ایتمز چهرهٔ خورشیدی تار

پردهٔ جان ایلمه خاک تنی
سیل عشقه ویر بو خاشاک تنی

تا که سنده حضرت ملاّ کبی
دییه سن جوش ایلیوب دریا کبی

که که باشد کو بپوشد روی اب
طین چه باشد کو بپوشد افتاب

کوش قیل ای طالب سر یقین
کورنه تعلیم ایلمشلر مرشدین

برایکی کون جهد ایدوب بیک جانله
کوشش ایله جذبهٔ رحمانله

ایله انکله مصیقل سینه کی
قابل دیدار قیل اینه کی

برنیچه دم دنیوی اشغالی قو
قلبی پاک ایت قالبه اقبالی قو

کیم دیمش اول کامل صافی درون
مثنویده بو سوزی بی چند وچون

صیقلی کن یک دو روزی سینه را
دفتر خود سپاز ان اینه را

مورث غفلتدر اوصاف خودی
میل ایدن فرق ایده مز نیک وبدی

ایتمه اوصاف وجوده اعتبار
اول سنی مفتون ایدر بی اختیار

قایم وصایم مسبح ورد خوان
جمله اوصاف خودیدر بی کمان

همچنان اوصاف صورت سربسر
چهرهٔ معنایه اولدی پردهلر

پاک ایدوب اوصاف تندن ذاتنی
کورنه دیر اول وجه حق مرأتنی

خویش را صافی کن از اوصاف خود
تا ببینی ذات پاک وصاف خود

ادمی ایتدکده ایجاد اول حکیم
قلبین ایتمش مظهر سر علیم

چرخ عشقه ایلمش انی رصد
راصد اولمشلر اکا فکر وخرد

انجم افلاک عشقی سربسر
اندن استنباط ایدر اهل نظر

هیأت ادمدر اسطرلاب عشق
بویله تصویر ایلمش ارباب عشق

بلمک استرسک بو علم پاکی سن
اوقی بو بیتی حسامی نامه دن

ادم اصطرلاب اسرار علوست

وصف آدم مظهر آیات اوست

آدمیدن مرتبه کیم ایلر ظهور — عکس هودر ایتمه بوسوزدن نفور
آدم اولدی وجه هو یه آینه — اصلنه ظاهردر اول معنا ینه
مظهر آثار حقدر آدمی — انده سیر ایله نقوش عالمی
بوسوزی تحقیق ایدر بی اشتباه — ناظر اولسک آب جوده عکس ماه
ایلمش اول جو بیا ر فیض جان — بو مصفی بیت ایله آنی عیان

هرچه دوری می نماید عکس اوست
همچو عکس ماه کاندر آب جوست

پاکدر خلقک ازلدن خلقتی — بی کدورتدر خمیر طینتی
صاف نور اولمشدر آنک مایه سی — یوقدر اصلنده او نورک سایه سی
ایتدی اما آنی کرد ماسوا — تیره و مغبر زهی حکم قضا
اول کدردن آنی پاک ایتمک ینه — آب صافی کبی اولور آینه
فیض اولوب ملای پر ادراکدن — نکته فهم ایله بو بیت پاکدن

خلق را چون آب دان صاف و زلال
اندرو تابان صفات ذوالجلال

عالم ظاهرده اشیا و صور — آب اپچنده عکسه بکزر سربسر
یوقدر انلرده بقا بی اشتباه — ابده عکسک اولور حالی تباه

کاهی کورسک عکسکی مرآتده — اول سنک عکسک اولور می ذاتده
عکسی قویوب اصلنه ایسک نظر — جمله سی اولدر سکا بندن خبر
ایلیین دعوایی بو معنا یله — ثابت ایلر بیت مولانا یله

جمله تصویرات عکس آب جوست
چون بمالی چشم خود خود جمله اوست

کرچه بکزر بو عکوسه فی المثل — اول دکلدر ایتمه بیهوده جدل
عکسدن مقصود اولان معنایی کور — اصل سرّ قدرت مولایی کور
لفظ عکس اولمش همان انجق مثال — اصلی کوسترمش بو یوزدن اهل حال
جو یه و عکسه کلور آخر فنا — هپ کیدر الا قالور باقی خدا
آفرین ملای صاحب دانشه — سویلمش بو بیتی اهل بینشه

عکسها را مانداین و عکس نیست
در مثال عکس حق بنمود نیست

اهل معنانک معمّا درسوزی — قالب لفظ ایچره معنا درسوزی
عقله کل فهم ایله بو معنالری — کورندر جچتلری دعوالری
آدمی انسان ایدن ادراکدر — عقل صافی و ضمیر پاکدر
جمله حیوان اولسون انسانه فدا — جمله انسان کامل اذعانه فدا
مولوی اول کامل العقل جهان — ایتمش اول مضمونی بو یوزدن بیان

جمله حیوانزا پی انسان بکش
جمله انسانرا بکش از بهر هش

تا که فتح اولدی عباده باب دین
فرضه مأمور الدیلر اصحاب دین

ایله بعد الفرض عقلی جهت و جو
عاقل و دانا ایله قیل گفت و گو

هرنه دکلو بولسه عقلک ازدیاد
ذوق طاعت اولقدر اولور زیاد

عقلی توصیف ایلیوب فخر رسل
امته ویرمش خبر اول عقل کل

شرح ایدوب قول نبی امجدی
کورنه دیر اول اولیانک ارشدی

بس نکو گفت آن رسول خوش جواز
ذرهٔ عقلت به از صوم و نماز

بجسه عمرک کوشش طاعاتله
ذکر و تسبیحات و تهلیلاتله

قلسک اشراق و تهجد صبح و شام
زهدله تقواده کوسترسک قیام

ظاهر اولسه سنده بیک درلو خواص
حسن ظن ایتسه سکا هب عام و خواص

اولمسه فضل و عنایات خدا
چکدوکک زحمت اولور جمله هبا

باور ایتمزسک بو معنایه اکر
بیت مولانا سکا ویرسون خبر

ذرهٔ سایه عنایت بهترست
از هزاران کوشش طاعت پرست

ایرمک استرسنک اکر اول سایه یه
طالب اولدکسه بو اعلی پایه یه

ایله ظل رهنمایه التجا
اول عنایاتی خدادن قیل رجا

جمله ایشدن بو ایشی تقدیم قیل
املنه اول سایه نک تعظیم قیل

جمله نعمتدن سکا یکدر بو قوت
قیل قناعت کیم یترانجق بولوت

مرد معنی ایلیوب بذل نعم
مثنویده ایتدی بو بیتی رقم

سایهٔ رهبر بهست از ذکر حق
یک قناعت به که صد لوت طبق

ای قناعت ایلین بو نعمته
مژده کیم ایردک نعیم وصلته

جمع ایدوب جان و دل آواره کی
واصل اولدک یاره بولدک چاره کی

اولدی جانک متصل جانانله
جسمکی بر جوهر ایتدک جانله

یار ایله کرم ایلدک بازارکی
یاد ایدر یارک سنی سن یارکی

سویلیوب بو بیتی ملای جهان
حقه وصلت ذوقنی ایتمش بیان

چونکه با حق متصل کردید جان
ذکر آن اینست و ذکر اینست آن

چونکه بو ذوقک بلندی لذتی
سنده استرسنک اکر اول حالتی

ایلمه مرشد سوزندن اجتناب
هر خطاسن کورانک عین صواب

هرنه سویلرسه کلام الله در
قلبی حقدن دایما آگاه در

انبیانک پیرویدر اولیا
انلره داخی خطاب ایلر خدا

مرشدک فرمانته قیل انقیاد
بویله دیر زیرا که اول صاحب رشاد

انکه از حق یاب اووحی وجواب
هرچه فرماید بود عین صواب

علم تقلیدن بیلنمز بو مآل
علم عقلی بونده کوسترمز کمال

علم مفیدن اولور حاصل بوذوق
جذب حق ایلر بو علمه جانی ذوق

آب صافیدر بو علم دلکشا
اکه نسبت خاکدر علم سوا

قطب عالمدر بو علمک صاحبی
آندن اپسته غیرک اولمه طالبی

ایلیوب بو علمی تحقیق و بیان
کورنه سویلر اول فقیه عارفان

چون تیمم با وجود آب دان
علم نقلی بادم قطب زمان

ثبت اولنمز دفتره علم درون
بکزه مز بو فنه هر جمله فنون

قلبدر بو علم پاکه ترجمان
شرح وتقریرنده الکندر لسان

بو سخن چقمز زبان خامه دن
بو بیان تعلیم اولنمز نامه دن

بلکه دل دلدن الور معناسنی
بلکه جان جاندن طویر فحواسنی

طالبه تفهیم ایچون ملای روم
سویلمش بو بیتی بروجه رسوم

دانش آنرا استاند جان زجان
نی زراه دفتر ونی از زبان

چونکه بیلدک قاله کلمزمش بو حال
سنده کوستر علم حاله اشتغال

علم دینه ایلیوب بو علمی ضم
ذاتکی هم اکمل ایله هم اتم

قلبکی علم سوادن ساده قیل
عقلکی بو خدمته آماده قیل

فتح ایده تا کیم بو علمی سکا حق
بی سواد وبی معلم بی ورق

گر بو تحصیله ایدرسک اهتمام
سن دخی باقول ملای انام

بینی اندر دل علوم انبیا
بی کتاب وبی معید واوستا

عارفک لوح دلنده بی گمان
ثبت اولنمش بشقه بر علم نهان

یازمش انی خامهٔ دست خدا
بی حروف ونقطهٔ رسم هجا

اولدیلر اول علمه عالم راسخون
بی رواة وبی شروح وبی متون

اطلاعندن بولورتن تازه جان
جانه بخش ایلر حیات جاودان

صاحب علم لدن ملا جلال
ایلمش بو نکته دن کشف مآل

بی صحیحین احادیث ورواة
بلکه اندر مشرب آب حیات

ایرمک استرسک بو علمک ذوقنه
باقمه نفسک کونه کونه عوقنه

آشنا اول عالم بالله ایله
یعنی بر دانادل واگاه ایله

قیل تعلم بی سؤال بی جواب
کشف اوله نجه تا سکا فصل الخطاب

جان نثار ایت لعل گوهر بارینه … تا ایرنجه علمنك اسرارینه
عالم حقك ایدوب فضلن بیان … نطق ملا بو یله اولمش درنشان

لعل او گویا ز یاقوت القلوب
نی رساله خوانده‌ئی قوت القلوب

علم حق ایم جسم آدم اولدی نم … گورینجه کزلندی بو غنده اویم
علم حقدر بر جهان بی کران … اوج ارش تنده نهاندر اول جهان
آدمیدر اوج ارش تندن مراد … فهم قیل والله اعلم بالرشاد
اوزکه حکمت اوزکه قدرت اوزکه سر … کیم اوله کل جزء ایچنده مستتر
ایلیوب ملا بو صورتدن کلام … گورینجه آچمش او معنایی تمام

بحر علمی درنمی پنهان شده
در سه گز تن عالمی پنهان شده

علم حقدن چون بوله قلبك جلا … اوله جانلر قبله سی ظاهر سکا
قبلهٔ جاندر خدای لامکان … لیك اولمشدر نهان اندر نهان
یوقدر انك بر معین جانبی … هرکس اولمشدر اگرچه طالبی
اولدی چون اول قبله مستور خفا … ایتدی هر ملت توجه بر یکا
ایلیوب بو بیت ایله شرح مآل … گورنه دیر اول قبلهٔ اصحاب حال

قبلهٔ جانها چو پنهان کرده اند

هر کسی روجانبی آورده اند

قبلهٔ ارباب دل صبر و سکون … قبلهٔ اصحاب تن شك و ظنون
قبلهٔ حکمت شناسان آسمان … قبلهٔ عادت پرستان خاکدان
قبلهٔ طاعت وران حور و جنان … قبلهٔ سوداگران سود و زیان
قبلهٔ دنیا طلب روی ریا … قبلهٔ عقبا طلب سیر لقا
قبلهٔ ملای معنی شمس حق … کیم بو بیته حالی اولمش ماصدق

قبلهٔ معنی وران صبر و درنك
قبلهٔ صورت پرستان نقش سنك

قبله گاه فلسفی وهم و قیاس … قبلهٔ دهری نقوش بی مساس
قبلهٔ اشراقیان ظل و خیال … قبلهٔ مشائیان فکر محال
قبلهٔ لاادریان خبط و خطا … قبلهٔ ابلیسیان شر و شقا
قبلهٔ کج مذهبان جنك و جدل … قبلهٔ خوش مشربان حسن ازل
قبلهٔ ملای رومی نور جان … کیم بو بیت ایچره انی ایتمش بیان

قبلهٔ عقل مفلسف شد خیال
قبلهٔ عارف بود نور وصال

کروجوه اختلافات ملل … گوسترر سه عقلکه وجه خلل
بر امام دینه ایله اقتدا … تا بوله هر شبهه دن قلبك رها

کرچه ظاهر قبله در بیت اله ‏ ‏ ‏ لیک سجده حقه در بی اشتباه
قبله و مسجودینی فهم ایلین ‏ ‏ ‏ ایلمز فکر تحری میل ظن
قبله حقی کوروب عین الیقین ‏ ‏ ‏ دیدی بو بیتی امام اهل دین

قبله را چون دست حق کرد عیان ‏ ‏ ‏ پس تحری بعد از ان مردود دان

دست حق چون آدمی ایتدی عیان ‏ ‏ ‏ قلدی مسجود ملایک ویردی شان
ایردی حقدن چون بو اکرام آدمه ‏ ‏ ‏ اولدی قبله وجه آدم عالمه
صانمه کیم اول سجده آب و خاکه در ‏ ‏ ‏ صورت آدمده نور پاکه در
قبله وحدت شریک ایتمز قبول ‏ ‏ ‏ اهل شرک اول قبله یه بولمز وصول
قبله بر در ایله ترک اختلاف ‏ ‏ ‏ بویله دیر ملای رومی بی خلاف

قبله وحدانیت دو چون بود ‏ ‏ ‏ خاک مسجود ملایک چون شود

سن دخی فرزند آدم سن نه وار ‏ ‏ ‏ کور بو قبله سنده وار ای اشکار
بر پسر ده اولمسه سر پدر ‏ ‏ ‏ ناخلف دیرلر اکا نوع بشر
ویرمسون دیرسک بو تهمت غم سکا ‏ ‏ ‏ جهد ایدوب قیل کسب انوار خدا
صاف اولوب آدم که اول نوری بولور ‏ ‏ ‏ مستعد سجده تعظیم اولور
بویله در خاصیت نور جلیل ‏ ‏ ‏ کیم دیمشدر اول ولی بی عدیل

آدمی چون نور کیرد از خدا ‏ ‏ ‏ کشت مسجود ملایک ز اجتبا

کوش قیل ای ناظر آثار حق ‏ ‏ ‏ بوالمجیدر معنی اسرار حق
حکمت حق قبله اولمشدر نهان ‏ ‏ ‏ سرده سر معنیده معنی جانده جان
بویله در چون بو رموز نادره ‏ ‏ ‏ نیجه فهم ایتسون عقول قاصره
پس بو وادیده کورندی صد طریق ‏ ‏ ‏ کتدی بر اوزکه طریقه هر فریق
نیته کیم اول هادی راه هدا ‏ ‏ ‏ سالکه بو بیتی ایتمش رهنما

بل حقیقت در حقیقت غرقه شد ‏ ‏ ‏ زین سبب هفتاد و بل صد فرقه شد

علم ربانی دکل رمل و نجوم ‏ ‏ ‏ محو اولور اول علم ایچنده هپ علوم
دکمه کس کورمز بو علمی خوابده ‏ ‏ ‏ خوابه وارسه محفل و محرابده
وحی و الهام ایلیدر بو علم ‏ ‏ ‏ دعوی عشقک کواهیدر بو علم
حق ایدر بو علمی تعلیم امله ‏ ‏ ‏ بلمین کرچه مصدر جمله
صانمه بو علمی ریاضیاتدن ‏ ‏ ‏ کچ بو توجیهات و تأویلاتدن

این نه نجمست و نه رملست و نه خواب ‏ ‏ ‏ وحی حق والله اعلم بالصواب

در بیان نام و تاریخ کتاب

کرچه مجملدر بو شرح بی مثال ‏ ‏ ‏ لیک متنده مفصلدر مآل

مثنی بر مشکل زبانزد رفی المثل   ایتدی شرحم انی اجمال اوزره حل

طالبه تفصیلدن ایرمز صفا   نقد مضمون قلبنه ویرمز غنا

ایلرا قوال کثیره عقلی دنك   فرق اولنمز لذت شهد وشرنك

بن دخی اول حالدن قلدم حذر   ایلدم نقل و بیانی مختصر

بولدی بو منظومهٔ حکمت نظام
حل تحقیقات ایله تاریخ ونام

بشنوید ای عاشقان زین نظم پاك
وجه شرح انتخاب سینه چاك

طبعمه چون بو کلام اربعین   مثنویدن اولدی درس اولین

نطق مولانا جلال الدین وحق   ویردی علمندن بکا کویا سبق

ایتدی بو درس و بو فیض روشنی   خوشه چین خرمن معنا بنی

شرح ایدوب اول درسی تحریر ایلدم   روح مولانایه تقریر ایلدم

دکلیوب اول روح پاك پر اصول   بیش وکم تقریرمی ایتدی قبول

کوردی طبعم قابل تعلیمدر   مستعد ولایق تفهیمدر

اول مخلده نطق روحانیتی   دیدی بر درسه دخی قیل همتی

ایلدم تعیین درسی چون نیاز   بویله تقریر ایتدی اول دانای راز

خیل درویشانمزدن بر صدیق   کیم طریقتده بزی طوتمش رفیق

نامی یوسف شهر تیدر سینه چاك   اول لطافت صاحبی درویش پاك

مثنویمزدن برزم یازمش همین   سیصد وشصت وشش ابیات گزین

جمع وترتیب ایتمش آنی باب باب   اولمش اول نسخه مرتب بر کتاب

لجهٔ فیضمدن آلوب کامنی   ایلمش انك جزیره نامنی

کرچه چوقدر بویله جمع معتبر   جمله دن اولدر مفید مختصر

درس ثانی اول کتاب اولسون سکا   باعث شغل صواب اولسون سکا

باشله اسلوب قدیم اوزره یینه   شوقله بو انتخابك شرحنه

چونکه خامهم ایلدی بو نقشی طرح   اولدی بعضی ترجمه بعضیسی شرح

فکر ایدوب هر بیتنك مبناسنی   اویله ترسیم ایلدم معناسنی

هر نه کوهرکیم اولنمش انده درج   اخذ ایدوب ایتدم ینه اول بیته خرج

فرق جبر وی ایتمدی اول کسر وضم   نه فزون اولدی اوکوهرلرنه کم

یازمدم بیکانه لرقولن اکا   ایلدم الفاظنی هب آشنا

نطق مولانایله بو خوش لسان   اولدی کویا بر بینه ترجمان

بیت ملا مطلع شمس یقین   پرتو انواری بو شرح کزین

لفظ و معنی کیردیلر بر صورته   شرح و متن اویدی اصول حکمته

بیت ملا منبع آب حیات   اولدی اندن رشحه لربو واردات

اهلنه معلومدر بو طرز خاص   کیمسه فهم ایتمز بونی الا الخواص

اول خواص بزم خلوتگاه حال　　آدمی سوزدن بلورلر بی جدال

سوزدر استعداد انسانه دلیل　　حقی سوزدن فهم ایدر عقل عقیل

سوزده در مفهوم اسرار درون　　سوزده در مضمون اخبار درون

اکلیدر بو نکته یی اذعان ایدن　　اکلیدر فهم دم عرفان ایدن

ایلمز اهل اولمین سوزدن صفا
ویرمدی نادانه بو ذوقی خدا

در دعای صدر صاحب انتباه

چون بو وجه اوزره بو شرح دلپذیر　　بولدی اتمام اولدی بی مثل و نظیر

ایتدم اهدا اول محب صادقه　　صوندم اول جامی دخی بو عاشقه

کیم انک اوصاف پاکی سابقا　　شرح اولده اولنمشدی ادا

تا بوله رونق رسوم مولوی　　تا اوله گرسیده نقل مثنوی

مجلس و محفلده هر پیر و جوان　　ایلسون اوصافنی ورد زبان

حب ملا شوقنی ایتسون فزون
هم اکا ویرسون خدا ذوق درون

منشئ تاریخ این عین الفیوض

موج خیز اولدقده بحر معنوی　　اولمش اول بحره جزیره مثنوی

قاپلمش آنی او بحر بی کران　　اول جزیره عین بحر اولمش همان

بونده هم وار در جزایر بی حساب　　جمله سندن بیریدر بو انتخاب

اول جزیره ایچره بو شرح و بیان　　بر مفرح دلگشا عین روان

بولدی دریا و جزیره عین و آب　　بربرین والله اعلم بالصواب

اولدی جاری چون بو عین جانفزا　　استدم کیم سویلیم تاریخ اکا

فکر ایدرکن بی شعور و بی وجود　　طبعمه عین الفیوض ایتدی ورود

حکمتی کوراولدی بی چون و چرا　　سال اتمامه موافق بو ادا

حاصلی بو نسخه یه تاریخ و نام
حاصل عین الفیوض اولدی تمام

نغمهٔ تحریک شوق عاشقان

وقیدر ای خامهٔ دریا زبان　　ایله شمدن صکره بو عینی روان

وقیدر ای لولهٔ ماء طهور　　ویرینه حال اهلنه ذوق شعور

اقسون اول سرچشمهٔ خلد یقین　　ایچسون اندن تشنه لر ماء معین

حکمنی اجرا ایدوب هم دایما　　نوش ایدن بولسون بو کوثردن صفا

دکله ای پرسوز شوق مولوی　　گرشدی عطشان بحر معنوی

ایلیوب بازوی اخلاصک قوی　　فرجه کن در جزیره مثنوی

فیض حق اولسون دلکده ملتمس　　فرجه کن چندان که اندر هر نفس

عاقبت توفیق اولوب امداد رس

مثنوی را معنوی کوئی و بس

بشنو از نی فهمئ کوش کان

فیض مفیده اولوب جاری زبان
ایلدم تسنیم عرفانی روان

سویلدم بر نیجه معنای دقیق
صونذم ارباب دله جام رحیق

جوش ایدوب ظرفندن اول صهبا یه
اتمک استر حکمنی اجرا یه

بن دریغ ایتمز صونزدم جام جام
اولمسه اول می تنک ظرفه حرام

بیلین یوق سینده مضمه اقتدار
یوخسه بن کیفین ایدردم آشکار

ای دریغا کر ترا کنجا بدی
تازجانم شرح دل پیدا شدی

شرح دلدن ایلمز کیمسه سؤال
یا نیجه ایتسون بلین بسط مقال

طالبه سویلر سوزی استاد فن
اول طلبدر ایلین جذب سخن

بلبله کلدن کلور شوق نوا
طوطی یی شکر ایدر شیرین ادا

اولمسه کریان اکر طفل صغیر
مادری ویرمز اکا بیهوده شیر

چقمغه لبدن سبب لازم سوزه
جذبهٔ شوق طلب لازم سوزه

کین سخن شیرست در پستان جان
بی کشنده خوش نمیکردد روان

واعظان کرسئ عشق خدا
وصف ایدرلر ذوق وصلی دائما

کوثر نطقی ایدر بونلر روان
قنده در کلسون دیو دلتشنکان

هرنه دکلو اولسه لر دنک وخموش
شوق سامعدن اولورلر پرخروش

سن همان کوستر حرارتدن اثر
چشمهٔ معنی سنی سیراب ایدر

تشنهٔ آب حیات نطق جان
لابد ایلر ناقلی رطب اللسان

مستمع چون تشنه وجوینده شد
واعظ ارمرده بود کوینده شد

کرچه بونلر غنچه وش خاموش اولور
طالب کفتاره چشم وکوش اولور

کورسه لر برکوش هوشی کل کبی
هربری ایلر ترنم بلبل کبی

هرنه دکلو اولسه لر لال وخموش
نطق ایدرلر مستمع اولسه بشوش

مستعدر ایکبی کویا ایدن
مستعدر نطقی روح افزا ایدن

مستعده قسوهٔ قلب اولسه کر
نافلک چقمز لسانندن خبر

مستمع چون تازه آید بی ملال
صدزبان کردد بکفتش کنک ولال

محرمان بزم خلوتکاه جان
رازی نامحرمدن ایلرلر نهان

کشف سر ایتمزلر اهل صورته
چشم حکمتله باقرلر سیرته

داخل صحبتلری اولسه عوام
ختم ایدوب کفتاری دیرلر والسلام

شاهد نطقه اولورلر پرده کش
کوسترلر کندویی خاموش وش

اول محل ایتسک برندن سوز رجا ‖ دیر سکوت ایدوب اشارتله سکا

چونکه نامحرم درآید از درم
پرده در پنهان شوند اهل حرم

چون کله اول صحبته بر یار جان ‖ برضررسر محرم اسرار جان
اهل بزم اندن بولورلر انبساط ‖ هم اولورلر بلبل باغ نشاط
شاهدان خلوت راز سخن ‖ رخلرندن هب اولور برقع فکن
بی تحاشی ایلیوب رفع نقاب ‖ کورینورلر اهل بزمه بی حجاب
بویله دلکش بهجت افزا صحبته ‖ بویله برخاطر کشا جمعیته

چون درآید محرمی دور از کزند
برکشایند آن ستیران روی بند

یاوه کولر اولسه جمع بی شمار ‖ کندویی حق کولر ایتمز اشکار
انلرک وقتی دکلدر اول زمان ‖ لال اولوب کفتاره اچمزلر دهان
نیته کیم فصل شتاده زاغلر ‖ ایتسه جمعیتله کلزاری مقر
اول محلده بلبلان ایتمز خروش ‖ هربری برکوشه ده اولور خموش
عندلیب خوش نوای باغ جان ‖ ایلمش اول نکته یی وردزبان

چونکه زاغان خیمه بر بهمن زدند
بلبلان خامش شدند و تن زدند

ای خطیب منبر نطق و بیان ‖ سن دخی ایتسک نوله طی لسان
واردیلر زیرا جماعت خوابه هب ‖ نفسکی اورمقده سن آبه هب
کلدی بی ذوقه کلامکدن کسل ‖ سوزلرک یا سکر اولمش یا عسل
کیرمز اولدی کوشه آوازک سنک ‖ دکلهمز کیمسه سر آغازک سنک
مستمع اولدی غنوده ساکت اول ‖ اختصار ایله کلامی صامت اول

مستمع خفته است کوته کن خطاب
ای خطیب این نقش کم زن تو بر آب

در بیان کتم اسرار خدا

بویله دردآب سلوک اهل حال ‖ کتم ایدر اسرارینی بعد الکمال
نوش ایدنلر بزم وحدت جامنی ‖ سویلمز هشیاره ساقی نامنی
ایتمهمشلر ذوقن اول جامک بیان ‖ ایلمشلر نشوه سن دلده نهان
ایلیوب بزم یقینی جای ذوق ‖ اولدیلر آلوده صهبای ذوق
دللرین سرمست و پرشور ایتدیلر ‖ بیلدیلر احوالی مستور ایتدیلر

عارفان کز جام حق نوشیده اند
رازها دانسته و پوشیده اند

کاملان علم تحقیق و یقین ‖ اولدیلر گنجینهٔ رازه امین
سویلمزلر کیمسه یه اول بابدن ‖ خارج اولمزلر ره آدابدن

کیم ادیبان بیان معرفت — بویله ایتمشلر اوقوی تربیت
دزد ناداندن ایدرلر احتراز — ایلمزلر هرکسه افشای راز
آچمسه اغزین نولا مردان عشق — وجهی وار زیرا که استادان عشق

هر کرا اسرار کار آموختند
مهر کردند و دهانش دوختند

چونکه بونلر واقف راز اولدیلر — بی ندیم و یار و دمساز اولدیلر
جان کبی آخر اولوب تنهانشین — اولدیلر معنی کبی خلوت کزین
کندولر هشیار و صهبادللری — لبلری خاموش و کویا دللری
عارف ایتمز سر جاندن قیل و قال — اولدی انلرده امانت نقد حال
سر خفی رازآ که اولمشدر جلی — سینه سی کنج معانیدر بلی

بر لبش قفلست و در دل رازها
لب خموش و دل پر از آوازها

فی الحقیقه بویله در رسم قدیم — اولسه بر دل واصل سر علیم
علمی نقاله اظهار ایلمز — آنی تعلیمه سزاوار ایلمز
سر غیبی سویلمز بیکانه یه — بلکه سر محرم اولان فرزانه یه
درسی انک قابل تعلیمه در — اعتمادی صاحب تسلیمه در
کاشف اسراره اچمزلر دهان — خود بیلورلر سبب بو معنای عیان

سر غیب آنرا سزد آموختن
کو ز کفتن لب تواند دوختن

استماع ایتمز بو قولی دکمه هوش — بو سخندن ذوق بولمز دکمه کوش
ذوقی بو کیفک نهان ایتمکده در — شرح و وصفن بی زبان ایتمکده در
لطفی بو ذوقک خموش اولمقده در — نطق جاندن راز نوش اولمقده در
صد زبان اولسه اکر سوسن کبی — اوله اکم غنچه رو کلشن کبی
سویلنور اول کوشه بو اسراردن — کیم ایده حفظ لسان کفتاردن

کوش آنکس نوشد اسرار جلال
کو چو سوسن صد زبان افتاد و لال

مرد طالب اولمانجه مؤتمن — سر حقدن اکه سویلنمز سخن
اهل حال ایتمز او شخصه کشف راز — کیم اوله سر انجمنده نغمه ساز
محرم سلطان دلدر عارفان — سر سلطانی ایدر بونلر نهان
ایتسه لر بر طالبه اول رازی فاش — پند ایدوب دیرلر اکا خاموش باش
هر کسه سویلنمسون دیرلر بو راز — حاصلی اندن ایدرلر احتراز

تا نکوید سر سلطان را بکس
تا نریزد قند را پیش مکس

هر کسک کاری دکلدر کار عشق — هر کس اولمز یوسف بازار عشق

دکمه مرغ اولمز او بحره اشنا
مرغ ابی اولمیان طالمز اکا

هر شناور بونده کوسترمز هنر
اصلی اول دریادن اولمزسه اکر

دوشسه اول دریایه کر مرغان خاک
غوطهٔ اولده اولورلر هلاک

یوقدر اول دریاده چون قعر وکنار
ایده مزلر خاکیان انده قرار

درخور دریا نشد جز مرغ آب
فهم کن والله اعلم بالصواب

دربیان ذات مولانا جلال

طبع مولانا اولوب دریاخروش
دیرکه ای ساحل نشینان خموش

بر طیور بحر ذات وحدتز
بلمز زبز خاکی آبی خلقتز

بزده وار در ناشنیده بر لسان
کیم انی درک ایتمز الا بحریان

بحردر تعلیم ایدن انی بزه
اندن ایردی نطق روحانی بزه

ارزوی پرشهباز ایتمزز
عالم خاکیده پرواز ایتمزز

ماهمه مرغابیانیم ای غلام
بحر میداند زبان ما تمام

خامهٔ قدرتله نقاش ازل
سکلمز یازدی بدیع و بی بدل

نقش اولندق چونکه لوح فطرته
صورت معنیده کلدک ه

بزکه بو صورتله کوندن روشنز
سائر اشکال وصوردن احسنز

صانمه نقش بیهوده بو پیکرک
نسخهٔ اوصافیدر صورتکرک

نقش وصورتدن منزه کردکار
وجه صنعن بزده ایتدی اشکار

خلق ما بر صورت خود کرد حق
وصف ما از وصف او کیرد سبق

جسممز روپوشمز دربز نهان
زیر کهده بحروش اولدق نهان

یعنی بز معنیده بحر قدرتز
کرچه کیم ظاهرده کاه صورتز

اوزکه حکمت بوالعجب صنع اله
کاوله پرده بحر بی پایانه کاه

بویله کلدک عالم اسراردن
صورت اولدق معنیٔ ستاردن

جسممه باقمه چشم صورت بین ایله
اصله باق عین حقیقت بین ایله

جسم ما روپوش ما شد در جهان
ما چو دریا زیر این که در نهان

طوطیٔ سکر بیان باغ جان
اولدی بو کفتار ایله شیرین زبان

کیم بنم سرچشمهٔ قندیقین
اولدی هر لفظ لذیذم سکرین

لذت سر حقیقت بنده در
ذوق روح افزای وحدت بنده در

عین ذوقم نی شکر بندن بتر
هم بنم اول نیشکردن طعمه خور

هم بنم ادراک ایدن اول لذتی
هم بنم نوش ایلین اول شربتی

کان قندم نیستان سکرم

هم زمن میرویدومن میخورم

ای بو نقل دلکشک طالبلری
اشتها کوزواریسه بو نعمته
بندن اول ذوقی نهان ایلر سکوز
شکلمه دلبسته اولمک ظاهرا
اولدین بن جان کبی کوزدن نهان

وی بو نقل سکرک راغبلری
میلکز تحقیق ایسه بو لذته
هرکلامم قندجان ایلر سکوز
ذاتی فهم ایلک اول ثانیا
بندن ایلک نقل حالی نقل جان

تاکه نفریبد شمار اشکل من
نقل من نوشید پیش از نقل من

کوش ایدک ملانه فخر اظهار ایدر
دیرکه ایتدم ذاتی مرآت ذات
اولدم اول نورک ایچنده آفتاب
ایتدی بندن برق اورن نور صفا
شو لقدر مستغرقم اول نوره بن

اهل شوقی غرقهٔ انوار ایدر
بنده عکس ایتدی او نور کائنات
پرتوم آفاقه صالدے فروتاب
عالم هرده هزارے پرضیا
کندمی فرق ایتمز اولدم نوردن

من چو خورشیدم درون نور غرق
من نتانم کرد خویش از نور فرق

بن که خلوتده قیلوب هردم نماز
کشف اولور برامر غیب اندن بکا

ایلرین درکاه مولایه نیاز
دفع ایدر برشبهه می لطف خدا

قصدم اندن خلقه تعلیم ایتمه در
یوخسه بن خلوتده وکثرتده هم
بویله دروزیرا سلوک انبیا

معنیٔ اخلاصی تفهیم ایتمه در
اولمازین حقدن جدا بر آن ودم
اول سلوکه اوزه محصل دائما

رفتنم سوی نماز و آن خلا
بهر تعلیمست ره مر خلق را

سیر حقدر دائما سیرم بنم
جمله اطوارمده افعالمده هم
حقدرا اظهار ایلین آثارینی
خوابده کورسه بو خوابی صوفیان
ایلرم صدق اوزره دعوا دائما

کورمز آندن غیری چشم روشنم
جمله کردارمده احوالمده هم
خواب وش کورمکده یم هرکارینی
دیه لر بیدارلکدن الامان
کیم بورؤیتدن بولور چشم صفا

خواب می بینم ولی درخواب نی
مدعی هستم ولی کذاب نی

عارفک دعواسی معنی داردر
کاملک کاری دکل لاف وکزاف
ایچمین بلمز بو خمرک لذتن
اوزکه صهبادر بوصهبای رواق
ذوق رندانی نه رندان بیلور

خوابی ظاهر دیده سی بیداردر
صافدن ایتمز ورود الا که صاف
مست اولاندر فهم ایدن کیفیتن
نشوه سن بلمز انک هربی مذاق
قول مردانی نه مردان بیلور

زد انکه لم یذق دعویست این
زد سکان افق مغنیست این

این نصیحت بشنوید ای منکران

چونکه یوق چشم درون بینک سنک
ایتمه ارباب قلوبه کج نظر
قلمه سرمستان عشقه سوء ظن
اولمدکسه سر غیبک آکهی
بولمدکسه دیده ٔ رشد و سداد

کوره مز باطن یوزین چشم تنک
اهل حاله ایله تهمتدن حذر
بویله ظن ایتمک دکل کار حسن
هر وجودہ صانمه حکمتدن تهی
باری اولسون سنده حسن اعتقاد

چون ترا آن چشم باطن بین نبود
گنج می پندار اندر هر وجود

وار ایسه سنده اکر چشم یقین
کورینور معموره هر ویران سکا
حاصل ایتدکسه اکر بو دیده یی
سندن اولمز نهان مردان حق
یوغیسه چشمکده غفلت پرده سی

دیده روشن کیم سن اولدک راز بین
کشف اولور گنجینه ٔ پنهان سکا
سن کوررسن صورت نادیده یی
نور عین اولور سکا اعیان حق
شه کوررسن هر گدای بی کسی

گر ترا بازست آن دیده یقین
زیر هر سنگی یکی سرهنک بین

ای توانکر خواجه ٔ بازار نفس
اولمه مغرور نصاب مال و زر
هر نه دکلو اولسه صورتده کدا
شاه فقرک دولتی جاویددر
اولمدک چون سن بوذوقک واصلی

بنده ٔ ابلیس و فرمانبر نفس
ایتمه درویشه حقارتله نظر
شاهد معنیده درویش خدا
تختی کردون افسری خورشیددر
بیلدوکمک معنی دکلدر حاصلی

کار درویشان ورای فهم تست
سوی درویشان منکر سست سست

کرچه درویشانده یوقدر ملک و مال
آنلره اولدی نواله خوان فقر
رزق حقدن سیر اولورلر دائما
اولدیلر جوع و ریاضتدن خلاص
بونلر اولمزبر نفس محتاج و آج

استه مزلر کمسه دن زاد و نوال
نعمت حقدندر ال احسان فقر
غیریدن ایتمزلر امید غذا
ایردی حقدن انلره روزی ٔ خاص
ایلمزلر خلقه عرض احتیاج

زانکه درویشان ورای ملک و مال
روزئی دارند خاص از ذو الجلال

ای همیشه دعوی ٔ ذات ایلین
مالکه یا زاهده مغرورسن
جنسکی تحقیر ایدرسن دائما

ذاتنی ابلیسه مرأت ایلین
بلمدک قرب خدادن دورسن
ادم خاکی دکلسن کوییا

نفسک اولمش دوزخ کبر ومنی ‌‌ ‌ اتش ایتمش کرمی نخوت سنی
بو صفتله اولدک ابلیسه نظیر ‌ ‌ ‌ اولمدک خشم الهیدن خبیر

تو همان دیدی که ابلیس لعین
گفت من از اتشم ادم ز طین

تابکی ای اهل صورت تابکی ‌ ‌ ‌ ظاهر خلقه نظاره پی بپی
مرکسک افعالنه ای بی بصر ‌ ‌ ‌ چشم صورت بین ایله ایتمک نظر
کورمسک برالده تسبیح وعصا ‌ ‌ ‌ لطف حقه انی کورمزسن سزا
اولسه بر رندک کف دستنده جام ‌ ‌ ‌ حکم ایدوب دیرسن بودر دوزخ مقام
چون سکا کشف اولمدی انجام کار ‌ ‌ ‌ ظاهر حالندن بو عبرت بار

چند بینی صورت اخر چند چند
چشم ابلیسانه را یکدم ببند

رغبت ایتدک چشم ابلیسانه یه ‌ ‌ ‌ خوار باقدک شکل درویشانه یه
کارکی ویران ایدوب ای مرد خام ‌ ‌ ‌ انلری کوردک بشر مانند عام
اولیای حقه ایتدکجه نظر ‌ ‌ ‌ پرده اولدی چشمکه شکل بشر
صورته ناظر اولوب ایتدک خطا ‌ ‌ ‌ کورمدک انلرده در وجه خدا
نخوت ابلیسی اظهار ایلدک ‌ ‌ ‌ هم بو یوزدن حقی انکار ایلدک

کار از ان ویران شدست ای مرد خام

که بشر بودیدی مر انبیا را چو عام

در قیاس ناقصان باکاملان

بلمه مشدر کیمسه عالمده عیان ‌ ‌ ‌ زمرهٔ ابدال حقدن بر نشان
محو ایدوب بونلر وجودین ماحصل ‌ ‌ ‌ حقی بلمشلر همان نعم البدل
دائما جان ودل اگاه ایله ‌ ‌ ‌ سیر ایدرلر عالمی الله ایله
کیمسه بلمز بونلرک کیفیتین ‌ ‌ ‌ کیمسه ادراک ایلمز ماهیتین
فهم ایدن بو قومی عارفدر فقط ‌ ‌ ‌ بونلرک حقنده خلق ایلر غلط

جمله عالم زین سبب کمراه شد
کم کسی ز ابدال حق اگاه شد

کرچه ارباب قلوبک دللری ‌ ‌ ‌ عزم ایدر اعلا یه قالمز سرسری
هر دل ایلر بر مقامه اعتلا ‌ ‌ ‌ هر دله وار بر محل منتها
قطع ایدر بو قوم صاحب دبدبه ‌ ‌ ‌ پایه پایه هر زمان بر مرتبه
هر دلک بر منزل ومأواسی وار ‌ ‌ ‌ هر دلک بر رتبهٔ علیاسی وار
هر دل ایلر بر فلکده جایکاه ‌ ‌ ‌ بویله در اما که با فضل اله

ان دلی کز اسمانها برترست
ان دل ابدال یا پیغامبرست

بونلره دخل ایلسه نوله عوام ‌ ‌ ‌ رتبه سن بلمزلر اول قوتک تمام

بونلرك سكلى دكلدر ساخته بونلرايتمز كندويى پرداخته
بونلراولمش رنك وصورتدن برى جمله بى قيدانه درجنبشلرى
بوكروهك صورت حالن كوروب بلكه مجذوبانه افعالن كوروب
نوله انكاراتيسه لراهل ضلال بوندن اقدم نيجه نيجه قوم ضال

قصد جنك انبياى داشتند
جسم ديدند آدمى پنداشتند

بونلرك وصفن اشتسه منكران يچ ايدوب ديرلراو قوم بدكمان
بزدخى انلردخى آدملرز جمله مز دلبستهٔ خواب وخورز
چون يكز شراكل وشرب وخوابده چونكه اولدق مطرد هربابده
اولميه بزده كرامتدن اثر يانه دن انلرده اولمق بوخبر
شمدى اولمش صانمه كز بوماجرا منكران انبياهم سابقا

كفته اينك مابشر ايشان بشر
ما وايشان بستهٔ خوابيم وخور

كرچه برصورتده در جمله بشر ليك اولدى اهل معنى معتبر
چونكه صورت معنى يه چكدى نقاب منكره دوشدى بويوزدن احتساب
ويردى انكاره املة غفلت عما ايتديلر اول قوى بيلمكده خطا
كورديلر يوق كندولرده ذوق وحال صانديلر كيم اوله بومعنى محال

صورت حاله ايدوب بونلر نظر فرقى يوق بزدن اوقومك ديديلر

مى ندانستند ايشان ازعما
هست فرقى درميان بس منتها

كرمقلد ايلسه طى مكان بولميه جاى محققدن نشان
كامل اولمز بوهنر تقليد ايله ورد ايله اذكار ايله توحيد ايله
صالسه داودم ديو دهره صدا نغمه سن فهم ايلرا انك آشنا
هرنه دكلو اولسه اهن زرطلا درك ايدر تزويرين اهل كيميا
اهل تقليدك اولورسودى ضرر اهل تحقيقه عيانذر بوخبر

از محقق تامقلد فرقهاست
كين چوداودست وان ديكر صداست

كرچه كافرلردخى ديرلر خدا ليك بولمزلر جهنمدن رها
اولديلر زيرا بوقوم بدكمان منكر پيغامبر صاحب زمان
بولميه بونلر لياقت جنته اويمايانجه قول صاحب دعوته
مؤمن امااليلشدر بى عناد حقه وپيغمبرانه اعتقاد
كرچه ديروكعبه ايچره هرزمان نام حقى ايليوب وردزبان

كافرومؤمن خدا كويند ليك
درميان هردو فرقى هست نيك

اهل اسلام ایچره هم واردر بو حال
فی الحقیقه بویله در بی قیل وقال

نان ایچون الله دیر شخص گدا
جان ایچون الله دیر مرد خدا

یعنی ذکر اضطرار یدر بری
شبهه سز خود اختیاریدر بری

اهل دنیا ذکر ایدرلر جاه ایچون
اهل تقوی ذکر ایدر الله ایچون

بو ایکی ذاکر میاننده ولی
چوق دقایق وار حساب ایتسک بلی

آن گدا گوید خدا از بهر نان
متقی گوید خدا از عین جان

دگله بو تمثیلی ای دانش گزین
کشف اوله تا کیم سکا علم یقین

یعنی نوع آدمیدن نیچه لر
برلسانندن وصف عشقی گوش ایدر

ذوق آلان ایلر صفاسندن سماع
الیانلردن اولور ظاهر نزاع

انده لذت گوستررحلوا اولور
بونده زهرین نشر ایدر صفرا اولور

صنع حق اولیه بدایع بویله در
اختلافات طبایع بویله در

هر دو گون زنبور خورد از یک محل
لیک شد زین نیش و زان دیگر عسل

گور بو تمثیل دلارایی دخی
یعنی فهم ایله بو معنایی دخی

هر دوگونه فرقهٔ نوع بشر
آلسه لر علم لدندن درس اگر

حاصلی برفرقه نک اولور نفاق
ایلر اول برفرقه تحصیل وفاق

چون بو علم اولدی محک امتحان
قلب خالص گوسترر کندین عیان

بویله در بو قصهٔ بی چون وچرا
نیته کیم صحراده بکام غذا

هر دو گون آهو گیا خوردند و آب
زان یکی سرگین وزین شد مشک ناب

بلمش اول ای طالب کسب کمال
جنسه ونوعه گوره اولمز بو حال

یعنی انسان بشقه خلقت بشقه در
نعمت حقه لیاقت بشقه در

هر ایکی آدمده حالت بر دگل
بو مثلدر هر طبیعت بر دگل

آب ونانی ایلمز هر معده نور
هر درونده بو اثر ایتمز ظهور

گرچه کیم نادان وعارف بی گمان
بر غذادن سیر اولورلر هر زمان

ان خورد گردد پلیدی زو جدا
وین خورد گردد همه نور خدا

در بیان ذات پاک عارفان

ذات بی بود و نمود عارفان
رنگ وصورتدن بریدر بی گمان

انلر اولمشدر فنایه رنگ رو
ایله انلردن فنایی جست وجو

ایتمه صورتده تجسس آنلری
گرچه واردر تنلری هم جانلری

بکزه مز خلقه بو قوم بی بدل
بونلری تشخیص گوجدر ما حصل

غور اسما وصفاته ایتدیلر
صورتی معنایه تبدیل ایتدیلر

چون مبدل گشته اند ابدال حق
نیستند از خلق بر گردان ورق

پاکدر ابدال حقك جوهری — نور حقدر عنصر اصلیلری
بونلرك اصلی دكلدر آب وخاك — مایهٔ طینتلریدر نور پاك
دست حقدر بونلری تخمیر ایدن — نور جاندر تنلرین تنویر ایدن
بوتن وبو صورت انسانله — کچدیلر روح وملکدن شانله
حاصلی بو قومك ای صاحب شعور — صانمه انجق دللرنده اوله نور

جسمشان را هم ز نور سرشته اند
تا ز روح و از ملك بگذشته اند

بلدی بونلر سر اشیایی تمام — ایتدیلر حفظنده اما اهتمام
قلدیلر شکدن یقینه انتقال — بی تردد بی جواب و بی سؤال
اولدی بونلر محرم راز ازل — بلدیلر اصلن نه ندر خیر و خلل
کوردیلر بودی نبود ایچره عیان — اولدی بو فرقه دن معنی نهان
الدیلر چون لوح دانشدن سبق — چشم بینشله او سرمستان حق

در دل انگوری را دیده اند
در فنای محض شی را دیده اند

جرعه نوشان می بزم قدم — مست ایکن خلق اولمامشدی جام وجم

اولمادین باغ وجوده غرس تاك — بونلر اولمشدی اومیدن نشوه ناك
بونلر ایلر کن اوصهبادن خروش — ایتمشدی می درون خمده جوش
بونلر اول دمده ایچرکن باده لر — یوغیدی ساقی وصهبادن اثر
شمدی مست اولمش دکل بونلر دلا — بزم وحدتده اورندان خدا

پیشتر از خلقت انگورها
خورده میها و نموده شورها

واصلان رتبهٔ قرب خدا — اولدیلر صاحب مقام منتها
اول مقامه عرشن ادنا پایه در — انده کرسی خاکه دوشمش سایه در
اول مقامه قاب قوسین اولدی نام — بلکه او ادنادر اول عالی مقام
پیشترودر اول مقامه مصطفی — اندن اول ایردی کیمسه اکا
همجوار حق اولور عالی جناب — بویله در بی شبهه و بی ارتیاب

برترند از عرش و کرسی و خلا
ساکنان مقعد صدق و صفا

در بیان رتبهای اولیا

کورنه در اول محرم خاصان حق — اول جلیس صحبت مردان حق
بی نهایتدر جهانده اولیا — هر برنده وار بر رکار و کیا
هر بری بر خدمته مأمور در — قلمه ده اول خدمتی مجبور در

بعضلر چکمکده در سیف جلال — بعضلر ایتمکده در عرض جمال
هر کروهک اوز که بر کرداری وار — هر فریقک بشقه بشقه کاری وار

زاولیا اهل دعا خود دیکرند
که همی دوزند وکاهی می درند

اولیا قسمنده واردر بر فریق — کیم رضا بحرنده اولمشلر غریق
هر بری لب بسته درهمچون صدف — بونلر ایچمزلر دعا قصدیله کف
بونلر ایتمزلر مصائبدن فغان — پسته مانند اولدیلر بسته دهان
بونلره کلمز بلادن احتراز — بونلر اولمز نغمه پرداز نیاز
ایلیوب بو فرقه‌نک حالن بیان — کورنه دیر اول آشنای عاشقان

قوم دیکری شناسم زاولیا
که دهانشان بسته باشد از دعا

ایتسه بو قومه اصابت بر قضا — کوستررلرا که تپلیم و رضا
هر قضادن بولدیلر بر ذوق خاص — بونلره کفر اولدی امید خلاص
صبر ایدرلر هر بلا و محنته — شکر ایدرلر هر جفا و زحمته
هر بری شدتده بولمشلر فرج — غصه و غمدن اولورلر مبتهج
حاصلی بو فرقهٔ فرمان کذار — دائما ایوب ابراهیم وار

در قضا ذوقی همی بیند خاص

کفرشان آمد طلب کردن خلاص

اولیادن واردخی بر قوم خاص — آنلری بلمکده عاجزدر خواص
حق قبابنده ایدرلر اختفا — کمسه بلمز بونلری الا خدا
کیردیلر بونلر لباس صورته — ایردیلر بو صورت ایچره راحته
بونلرک خاطرلرنده پسه بسر — ماسوادن ذره جه یوقدر اثر
بونلر اولدی خلق ظاهردن نهان — نیته کیم ملای روم ایتمش بیان

قوم دیکر سخت پنهان میروند
شهرهٔ خلقان ظاهر کی شوند

اول قدر مستوردر بو طائفه — کیم کورنمزلر عیون عارفه
چشم عارفدن اولور بونلر نهان — یا نیجه تشخیص ایدرلر عامیان
بونلر ایتمزلر کرامت آشکار — کزلودر بونلرده هر حالت که وار
کندولر درکندولردن ذوق ایدن — سری اولمز بونلرک هرکز علن
اولدیلر بو فرقه خاصان خدا — ستر ایدر حالن بو زمره دائما

هر کرا منتهای ایشان درحرم
نام ایشان نشنوند ابدال هم

دربیان اتحاد اولیا

بونلر اولمز بیری بیرندن جدا — کرچه بشقه کورینورلر صورتا

کاسه‌لر اما ایکی تن بریره ‖ برکوررسن ناظر اولسک انلره
بردخی باقسک کوررسن بی شمار ‖ بونلر اولور کاه یک کاهی هزار
یعنی بردر جمله‌نک معناسی هب ‖ صورت اولمش بونلری فرقه سبب
عالم قید صورده دائما ‖ شولقدر دراتحاد اولیا

گر ازیشان مجتمع بینی دو یار
هم یکی باشند و هم ششصد هزار

کاهی تحریک ایلیوب دریایی باد ‖ بولسه امواج پیاپی ازدیاد
قابل تعداد اولور امواج اودم ‖ فرق ایدرسن بربرندن لاجرم
ساکن اولدقده ینه دریا همان ‖ جنبش امواجدن قالمز نشان
نامی انک موج ایکن دریا اولور ‖ صورت اولمشکن ینه معنا اولور
اولیای حق دخی چون موج وآب ‖ جمله‌سی بردر گر اولسه بی حساب

بر مثال موجها اعدادشان
در عدد آورده باشد بادشان

آفتاب وحدت ذات خدا ‖ روزن ابدانه صالدی چون ضیا
عین انسانه کورندی مفترق ‖ اولدی بو معناده اعیان متفق
کیم مناظرده نه حد وار نه حساب ‖ بردر اما فی الحقیقه آفتاب
پرتو انوارین اول خورشید جان ‖ قلدی آفاق مناظردن عیان

هربدن اولدی بوشمسه بر افق ‖ عرض ایدر روی منیرین بی تتق

مفترق شد آفتاب جانها
در درون روزن ابدانها

وحدتی تفهیم ایچون ملا جلال ‖ ایلمش ذی فهمه ایراد مثال
فهم ایدن معناسنی دانا اولور ‖ ایکیلکدن قورتیلور یکتا اولور
یعنی ایمان بردر اما مؤمنون ‖ ظاهرا معدوده در بی چند و چون
نیته کیم جان بردر اما صورتا ‖ جسم ایله معدود اولور اول دائما
اورتادن رفع اوله اجسام و شمار ‖ اوله مضمونی بو بیتک آشکار

مؤمنان معدود و لیک ایمان یکی
جسمشان معدود لیکن جان یکی

روح حیوانی اولوب قسمت پذیر ‖ تفرقه امرنده اولدی ناگریز
نوع وجنس آدم وحیوان که وار ‖ اولدیلر بو روحدن هب حصه دار
اکل وشرب وخواب وغفلت بونده در ‖ میل حرص وحب شهوت بونده در
روح انسانیده یوقدر بویله حال ‖ حالدن حاله بوقلمز انتقال
فرق ایدر انسانی حیواندن تمام ‖ جوهری ایتمز قبول انقسام

تفرقه در روح حیوانی بود
نفس واحد روح انسانی بود

ساده درلوح حقیقت دائما / آنده یوقدر رسم واشکال سوا
آنده یوقدر اختلافات صور / آنده یوقدر اعتبارات بشر
آنده یوقدر اختیارات ملل / نه ملل وارنه عمل وارنه جدل
آنده یوقدر سبحه وزنارهم / مسلم وکافر بهشت ونارهم
عالم صورتده در بو اعتبار / عالم معنیده یوقدر بویله کار

درنظر کاهست ای مغز وجود
اختلاف مؤمن وکبر ویهود

اول مجرد کوهر بی رنک وصاف / کیم انک معنیدر ادی بی خلاف
جمله صورت اندن ایتمشدر ظهور / کلمه مشدر ذاتنه نقص وقصور
اعتبار تجزیه صورتده در / اختلاف وتفرقه کثرتده در
بوسوزی فهم ایلمز محجوب تن / آنلر اولمشدر اسیر رشک وطن
شبهه سزاسه کوهر کان خرد / بویله در قول صحیح ومعتمد

درمعانی تجزیه وافراد نیست
وانکه شد محجوب ابدان در شکیست

نقل منزلهای خلق آدمیست

کورنه دیر اول کان وحدت کوهری / اول حقیقت سلکنک زیب وفری
بزکه هب بر کوهر یکتا ایدک / بی وجود وبی سروبی پا ایدک

پاک ایدک آلایش ترکیبدن / فرد ایدک آرایش ترتیبدن
صاف ایدی اوصاف ذات پاکمز / نقل اولنمزدی صفات پاکمز
نورمزدن بز اولوردق مستنیر / اولمه مشدی اصلمز صورت پذیر

منبسط بودیم ویک جوهر همه
بی سروبی پا بدیم آن سر همه

جمله مز بر دره بیضا ایدک / آفتاب عالم معنا ایدک
دوشممشدی عالمه انوارمز / کلممشدی ظاهره آثارمز
بلکه ناموجود ایدی عالم دخی / کیرممشدی صورته آدم دخی
آب وش کرد صفتدن پاک ایدک / یعنی نه آتش نه باد وخاک ایدک
ایتممشدی داخی جنبش روزکار / هم پریشان اولمامشدق ذره وار

یک کهر بودیم همچون آفتاب
بی کره بودیم وصافی همچو آب

صورته کلدی چون اول نور جمیل / اولدی حقنده هزاران قال وقیل
پرتوین کوستردی هر مشکاتدن / عرض رخسار ایتدی هر مرآتدن
ایلیوب ایوان ابدانی مدار / چون ظلال کنکره اولدی شمار
ویردیلر اول نوردن بر بر نشان / سایه اجسام معدوده عیان
کرچه اول رنکی یوق معنا ایدی / نه عدد نه قابل احصا ایدی

چون بصورت آمدان نور سره
شد عدد چون سایهای کنگره

خجله گاه لاتعیندن او نور   ایلدی حکم ارادتله ظهور
طی ایدوب چوق معنوی عالملری   کزدی چوق تعبیره کلمز کشوری
چون عبارت ملکن ایتدی جلوه گاه   لفظه کلدی عالم و اقلیم و راه
یعنی اولدی سیر ایچون اکه سبل   عقل کل و نفس کل و طبع کل
نقل ایدوب بی کیف و کم چوق حالته   پس تنزل ایتدی ملک صورته

آمده اول باقلیم جماد
وز جمادی در نباتی اوفتاد

چون جمادیدن ینه ایتدی عروج   بولدی اجسام نباتی یه ولوج
بعده حکمتله اول نور سنا   ملک حیوانیده اولدی رونما
بو موالید ثلاثه یک بیک   اولدی سیرانگاه اکا بی مشترک
هر محلدن کیم ایرشدی بریره   یعنی کلدی بر مقام آخره
خاطرندن کتدی اولکی محل   همچنان با حکم خلاق ازل

از نباتی چون بحیوان اوفتاد
نامدش حال نباتی هیچ یاد

چون بو سیر اوزره او نور جلوه کر   ایلدی بونجه عوالمدن سفر

که جماد اولدی روح معنوی   که نبات ایچره کورندی منزوی
گاه یاقوت اولدی یعنی گاه کان   گاه کلبرک اولدی گاهی گلستان
کلدی حیوانه بو ترتیب اوزره هم   ایتدی دشت عالمه وضع قدم
قلدی اول پیکرله چوق کشت و گذار   عاقبت بی خواهش و بی اختیار

باز از حیوان سوی انسانیش
می کشید آن خالقی که دانیش

چون موالیدک ایدوب سیرن تمام   امهات اولدی اکا جای خرام
چکدی اول سمته انی حکم قدر   ایتدی قصر چار عنصرده مقر
قلدی تا که رحم مادردن ولود   لحم و عظم و جلد ایله بولدی وجود
نیچه مدت اولدی طفل شیرخوار   ایلدی کهواره یی جای قرار
تا صباوتدن کچوب پس اولدی شاب   عقله کلدی بولدی دانشدن نصاب

همچنین اقلیم تا اقلیم رفت
تا شد اکنون عاقل و دانا و زفت

چون مقامات وجودی سر بسر   سیر ایدوب بولدی نهایت بو سفر
یعنی ایردی منزل مقصودینه   اولدی دلبسته وجود و بودینه
بادهٔ نسیانله جوش ایلدی   ملک اعلایی فراموش ایلدی
اویدی حکم نفس و میل شهوته   دوشدی فکر جاه و قید دولته

ایتدی حفظ نفس ایچون سعی بلیغ ‖ صد هزاران حیف و افسوس و دریغ

خویشتن نشناخت مسکین آدمی
از فزونی آمد و شد در کمی

ذکر ترغیب طلب در معرفت

ای خوش اول دانا دل و روشن ضمیر ‖ کیم اوله بو نکته‌یه جاندن خبیر
ای خوش اول دانشور صاحب ذکا ‖ اوله معلومی انک بو ماجرا
ای خوش اول مرد خردمند و رشید ‖ ایلیه ذاتن بو معنی اهل دید
ای خوش اول آدم که بو معنالری ‖ فهم ایدوب عمدن ایده ذاتن بری
ای خوش اولکیم نفسن ادراک ایلیه ‖ کوکلنی بی وهم و بی باک ایلیه

ای خنک آنرا که جان خود شناخت
اندر امن سرمدی قصری بساخت

حیف اول غافل که بی کسب کمال ‖ ذاتنی انسان ایده بوسن و سال
حیف اول فرسوده دست هوا ‖ سود اوله عمر کثیر کدن سکا
حیف اول نابالغ ناقص خرد ‖ دانش ظاهر ایده سکا مدد
حیف اول صد ساله شخص بی هنر ‖ حال شیخوختله اولدک معتبر
حیف اول نادان که بی رفع حجاب ‖ ذاتنی مرد ایلیه شیب و شباب

هر که محجوب است او خود کودکست

مرد آن باشد که بیرون از شکست

آدمی مرد ایلمز ریش دراز ‖ ریش و فش اولمز بو یولده برگ و ساز
آدمی مرد ایلمز شکل وجیه ‖ هر نه دکلو وجهی اولسه بی شبیه
آدمی مرد ایلمز اندام و یال ‖ طوتکه اولمش فخر افراد رجال
آدمی مرد ایلمز تاب و توان ‖ اولسه قوتده اگر گرگ دمان
آدمی مرد ایلمز الا کمال ‖ فی الحقیقه بویله در حال و مآل

گر بریش و خایه مردستی کسی
هر بزی را ریش و مو باشد بسی

ایمدی ای ذاتندن آگاه اولمین ‖ آشنای قدرة الله اولمین
بلمین اسرار جسم و جاننی ‖ بلکه صرف ایتمین اذعاننی
قلب سختی آهن و فولاد اولان ‖ بی نصیب صیقل ارشاد اولان
بولسه مرآت درونک انجلا ‖ کورینوردی چهرهٔ معنی سکا
کورمسک وجه یقینی نوله سن ‖ دل سیاه ایتمش سنی ظلمات تن

پس چو آهن گرچه تیره هیکلی
صیقلی کن صیقلی کن صیقلی

شاهدان خلوت اسرار حال ‖ اول زمان ایلر سکا عرض جمال
اول زمان اولور نظرده جلوه گر ‖ هر طرفدن بر ملیح سیمبر

کیم اوله مرآت قلبکده صفا   قالمیه برذره جه کرد سوا
یوغیسه سنده بو صفودن اثر   ایتمک استرسک اگر دفع کدر
ترک ایدوب هر فکری کار آخری   بولمغه جهد ایله بر روشنگری

تا دلت آیینه گردد پر صور
اندرو هر سو ملیحی سیمبر

کوشکی طوتمش صدای دیو ضال   غلغل توحیدا کاکیرمک محال
کوشدن اول کیمسه ایلر انتفاع   کیم ایده توحید حقی استماع
کیرمسه بر کوشه وحدتدن خبر   حق بودر کیم یکدراندن کوش کر
جان قولاغیله فلکدن نیجه لر   صوت ذکر قدسیانی کوش ایدر
کراشدکسه بو قولی جان ایله   سنده دست همت مردان ایله

پنبهٔ وسواس بیرون کن ز گوش
تا بگوشت آید از گردون خروش

اولسه بر شخصک اگر چشمنده مو   اکه لازمدر که اوله چاره جو
قالمیه اول مویدن هرگز اثر   تا قیله دنیا یه راحتله نظر
چشم جاندن موی هستی هم اگر   قلع اولنسه صاف اولور نور بصر
گتسه بر گوزدن او موی اعتبار   سیر ایدر گلزار غیبی آشکار
سن دخی ای بی بصیرت روز و شب   ایله بر کحال ارشادی طلب

پاک کن دو چشم را از موی عیب
تا ببینی باغ و سروستان غیب

کاهی منصب اولسه مغزکدن مواد   بولسه آندن راه بینی انسداد
ایلمز سنک چاره سنده اهتمام   قالور احساس روایحدن مشام
مغز باطندن هم اخلاط سوا   گتمیوب افزون اولورسه دایما
بینی جان و دلک مزکوم اولور   شم روح اللهدن محروم اولور
ایده ای بیمار مختل المزاج   ایلمیوب دارو همتله علاج

دفع کن از مغز و از بینی زکام
تا که ریح الله در آید در مشام

ای گرفتار تب و تاب وجود   وی حریق آتش صفرای بود
زعم ظاهر خلط صفرا درسکا   رنج هستی درد حماددر سکا
بی خبرسن سکر توحیددن   مضطربسن لذت تجریددن
گرچه یوقدر ظاهرکده بو اثر   باطنک دایم ویراندن خبر
دفع ایدم دیرسک اگر بو علتی   نوش ایدوب سرکنجبین حکمتی

هیچ نگذارد ازتب و صفرا اثر
تا بیابی در جهان طعم شکر

ای اسیر کندهٔ کبر منی   شحنهٔ اماره بند ایتمش سنی

قیدتن پابند جان اولمش سکا
محبس هستی مکان اولمش سکا

تا که جانک بولمیه اندن رها
باغ وحدت جلوه گاه اولمز سکا

چونکه جان آزادیدن بولدی ثواب
بو ثوابه سندخی ایله شتاب

وار ایکن یعنی الکده اختیار
زوردست سعیله مردانه وار

کندهٔ تن را زپای جان بکن
تا کند جولان بکردان چمن

دربیان همت اهل طلب

ای طلبکاران قرب ذوالجلال
همت ایلک بو هوسله ماه و سال

اولما کوزدشت طلبده سست پی
ایلکز بیک منزلی بردمده طی

آکه کیم شهبال همت یار اولور
همجناح جعفر طیار اولور

ویر مکز آرامی پر همتهٔ
ایرمینجه اوجگاه قربتهٔ

مرد بی همت ایرشمز منزله
مرغ بی پر طائر اولمز سعیله

مرغ باپر می پرد تا آشیان
پر مردم همتست ای مردمان

مرد زاهد بلعم وقت اولسه کر
چونکه دون همتدر اولمز معتبر

بیلسون اول زهدی مرد بارشاد
اعتبار ناس اوله اندن مراد

زاهد اولدرکاوله مقبول خدا
رغبت خلق اولمیه مطلب اکا

بیلر اول شهبازی شاه نامدار
کیم ایده صید حقیره اعتبار

بازاودر کیم همتی اعلا اولا
صیدی کنجشک اولمیه عنقا اولا

باز اکر باشد سپید و بی نظیر
چونکه صیدش موش باشد شد حقیر

طالب حق بر کدای بی ریا
اولسه بی رغبت نظرده ظاهرا

صورتن تحقیر ایده ب خلق جهان
ایتسه لر عیب و قصورندن بیان

یکدر ارباب ریادن حاصلی
چونکه انک حقه در میل دلی

اولسه زاهد اهل دنیایه قرین
اولمز اول مجلس نشین متقین

میل جغدان ایلسه برشاهباز
بولمز اول اقران ایچنده امتیاز

ور بود جغدی و میل او بشاه
به زصد باز ست از و صورت مخواه

بولسه کر بر زاهد پاکیزه کار
طاعت و زهد و ورعله اشتهار

دامنی اولسه عوامه سجده کاه
ایتسه لر اشخاص اکا وضع جباه

اولمسه قلبنده عشق ذوالجلال
ذاتنه ناپاک دیرلر اهل حال

لیک بر آلودهٔ عشق و هوا
همت ایتسه وصل یاره دائما

اول بو خواهشله بولور یاره وصول
بو یه در بو ماجرا ای بو الفضول

عاشقی کالوده شد در خیر و شر

خیر و شر منکر تو در همت نکر

اولسه بر محرم خط پیشه گدا　　خواستکار دولت قرب خدا
کوش ایدوب انك رجاسن زینهار　　طعن تشنیعکله قلمه خوار و زار
باقمه محرمدر دیو سیماسنه　　قل نظر اول مطلب اعلاسنه
طالب حقده باقلمز صورته　　صورتی قو همته بق همته
صاحبین همت قو مازحرمانله　　رب مهب لی دیو حقدن جانله

کر یکی موری سلیمانی بجست
منکر اندر جستن او مست

نهی صورت امر معنی این بود

نیچه برای ناظرا فعال خلق　　اوله کارك جست وجوی حال خلق
نیچه برای غافل اسرار غیب　　دایم ایتمك کندوکی جاسوس عیب
مبتلاسی عشقی تحقیر ایلمك　　مستی رسوا لقله تشهیر ایلمك
هر مرائی صورته زاهد دیمك　　هر خدا ایی خصلته ملحد دیمك
صورتی قو وار ایسه سنده بصر　　آدمك معناسنه ایله نظر

چند صورت آخرای صورت پرست
جان بی معنیست از صورت زست

کرچه آدم جمله بر صورتده در　　سوز صفای جوهر فطرتده در

دکمه فطرتده بولنمز بو صفا　　هر بشر صورتده کلدر مصطفی
آدمی فرق ایتمین نا اهلدر　　احمدی انکار ایدن بوجهلدر
خود همیشه موجدن نوع بشر　　قالبه بقمز ایدر قلبه نظر
واقف اولسک سر انسانیته　　باقمز ایدک آدمیده صورته

کر بصورت آدمی انسان بدی
احمد بوجهل هم یکسان شدی

ناظر اولسه قالب وشکله خدا　　فضلنی حیوانه قلمزدی عطا
کورسك اصحاب کهفك حالنی　　نیجه بولدی ادمك اقبالنی
چون خواص حقله کچدی دمی　　اولدی مأثور خواص آدمی
بولمدی بو اعتباری شیرلر　　ایتدیلر پاپیسنه انك وضع سر
فیض حقدن بولمسه آدم اثر　　آخر انك حالنه ایتسلر کلر

شد سر شیران عالم جمله بست
چون سك اصحاب را دادند دست

چون اشد ك كلبه باقول صریح　　مانع فیض اولمدی شکل قبیح
باقمادی اول شکلنه انك خدا　　ایلدی رحمت نوالندن عطا
یا نیچون سن ذم ایدرسن صورتی　　جود مولایه بولورسن علتی
حرف اتر سن کوردوکمك مستانه یه　　طعن ایدرسن بولدوغك دیوانه یه

اولکه اولدی ذوق حقدن بهره ور — شکل منکر ایلمز اکه ضرر

چه زیانستش ازان نقش نفور
چونکه جانش غرقه شد در بحر نور

طوته‌لم بر مؤمن پاک اعتقاد — ایلمش طاعت یولنده اجتهاد
سعی ایدوب امر نوافلده مدام — عادت ایتمش وردو ذکری صبح و شام
صورتن زین ایلمش رسم صلاح — وارایش سکانده آثار فلاح
اولسه اما سیرت و اخلاقی بد — بر پوله دکمز او شکل معتمد
جمله دن مرغوبدر خلق حسن — سن دخی ای مبتلای سوء ظن

پس بدانکه صورت خوب ونکو
با خصال بد نیرزد یک تسو

مرد حق کو عارف معنای حال — کاشف راز خدا ملا جلال
کورنه دیر اهلیتن اظهار ایدوب — حسن خلقک لطفنی اشعار ایدوب
یعنی خلق دلپسندو بی بدل — صاحبن حقه ایدر اهل و محل
سعی ایدن تهذیب اخلاقه مدام — اولور استعداد ایله مرد تمام
حاصلی اعمال ایله افعال ایله — چوق تجسس ایلدم هر حال ایله

من ندیدم در جهان جست وجو
هیچ اهلیت به از خوی نکو

اولسه آدم زهد له آراسته — هم صلاح حال ایله پیراسته
چون تهی در عشق حقدن خاطری — اکه سود ایتمز جمال ظاهری
سینه‌ٔ بی درد عشق و پر هوا — ظرف معنا اولمغه اولمز سزا
اولمسه همیان دلده نقد حال — اولمز اول مقبول کنجور کمال
آدم خالی دکلدر معتبر — رغبت اولمز کیسه‌یه بی سیم و زر

قیمت همیان و کیسه از زرست
بی زری همیان و کیسه ابترست

جسم بی روحه اولنمز اعتبار — روحدر زیرا که جسمه سازکار
روحسز تن بی ضیا برخانه‌در — صاحبی یوق تیره بر ویرانه‌در
تنده کیم جان اولمیه بولمز شرف — برخزفدر قیمتی کیم بی دُر صدف
جان دخی کر اوله بی نور خدا — برچراغ تاردر بی روشنا
فیض جاندر جسمی انسان ایلین — نور حقدر جانی ذی شان ایلین

همچنانکه قدر تن از جان بود
قدر جان از پرتو رحمن بود

اولمسه برجانده اول پرتو اکر — صاحبنده یوقدر انک نور و فر
جان که تحصیل ایتمیه اول پرتوی — صاحبی بولمز حیات معنوی
بربدنده کیم اولا اول جان تار — مرده‌در اول رغبت ایتمه زینهار

کافرکده جانی وار در ظاهرا
جسمنه میت دیمش اما خدا

یعنی جان اول نوردن المزسه تاب
مرده حکمنده اولوربی ارتیاب

کربدی جان زنده بی پرتو کنون
حق نکفتی کافرا زا میتون

دکله ای تن پرور بیهوده جان
کورنه دیر اول کاشف راز نهان

جان بدندن معتبر در ظاهرا
کیم اولب اولدی بو قشر اولدی اکا

اولمسه کر قشر تنده لب جان
کان بی کوهر کبیدر اول همان

جان دخی بی پرتو حق همچنین
شبهه سز بر قشر بی لبدر همین

لب و قشرک بر برندن فرقی وار
لبی کورسن قشره ایتمه اعتبار

مغز هر میوه بهست از پوستش
پوست دان تن را و مغز از دوستش

اول سببدن آدم اولمشدر شریف
کیم انک قشرنده وار لب لطیف

آدمک قشرنده وار بر لب پاک
لیک مستور ایتمش انی اب و خاک

سنده بردم کندوکه ایله نظر
وارمی قشرکده کور اول لبدن اثر

بر نفس قیل انی سن سندن طلب
کرا و دمدن دم اور رسک روز و شب

آدم ایسک سن سنی صانمه تهی
ایله بو معنایه کسب اکهی

مغز نغزی دارد آخر آدمی

یک دمی از طلب کرزان دمی

اولدی مخلوقاتک آدم اشرفی
بو شرفله آدمه دینلدی صفی

آدمیدر رحمة للعالمین
آدم اولدی مهبط روح الامین

آدمیدن کلدی خیلی انبیا
آدمیدن کلدی صنف اولیا

آدم ایتدی عالم علوه عروج
قلدی خلوتخانهٔ حقه ولوج

سن ندن الچقده قالمق دائما
کرهٔ خر خود دکلسن صورتا

آخر آدم زادهٔ ای ناخلف
چند پنداری تو پستی را شرف

بشنوید این انتفاع توبه را

ای دل افکار غم جرم و خطا
علت عصیانه ایستر سک دوا

داخل اول دار الشفای توبه یه
باشله تدبیر دوای توبه یه

بوندن اقدم ایتدوکک افعاله هب
توبه قیل کیم اوله غفرانه سبب

حاصلی فوت اولمدین وقت و زمان
جانله حقه رجوع ایله همان

خدعهٔ ابلیس ایله اضلالله
عمد و سهو و غفلت و اهمالله

کر سیه کردی تو نامهٔ عمر خویش
توبه کن زانها که کردستی تو پیش

باغ عالمده کوروب چوق کرم و سرد
تا درخت عمرک اولدی سالخورد

ایتدی پرورده انی بادهوا
ویرمدی بر میوهٔ نافع سکا

چونکه ثابتدر آنڭ اصلی هنوز
ایرممشدر غایتهٔ فصلی هنوز

جویبار توبه‌دن ویرا که ما
تا که فیضندن بوله نشو و نما

حاصلی بی منفعت اشغالی قو
بیل غنیمت بودمی اعمالی قو

عمر اکر بکذشت بیخش این دمست
اب توبش ده اکر او بی نمست

اب توبه بیخ عمره ایرسه کر
فیض اولده ایدرشاداتر

جوی وش جاری ایکن داخی بو اب
نخل عمری اندن ایله بهره یاب

تا که بیخندن کیدوب یبس فساد
شاخسارندن بته بار مراد

بو زلالڭ بویله در کیفیتی
اب خضرڭ بونده در خاصیتی

وار ایکن سعی ایتمکه امکان دخی
روزکارڭ بولمدین پایان دخی

بیخ عمرت را بده اب حیات
تا درخت عمر کردد با نبات

توبه نڭ خاصیتی بی ارتیاب
زهر عصیانی ایدر قند ثواب

توبه ایلر ناپسندی دلپسند
توبه ایلر ناامیدی ارجمند

حسن توبه فعل زشتی خوب ایدر
مجرمی مبغوض ایکن محبوب ایدر

هر کذشته کار بد فعل سخیف
توبه‌دن تحصیل ایدر وجه لطیف

توبه حل ایلر هزاران مشکلی
توبه نڭ چوق لطفی وار در حاصلی

جمله ماضیها ازو نیکو شوند
زهر پارینه ازو کردد چو قند

توبه در رعا صیلره کار صواب
هپ خطالر توبه‌دن اولور ثواب

توبه در مردودی مقبول ایلین
توبه در بو لطفی مبذول ایلین

احسن اعمال مؤمن توبه در
دولت غفرانه ضامن توبه در

توبه‌دن مؤمن اولور نیکو صفات
هم کیر طاعت لباسن سیئات

سن دخی ای مؤمن پاك اعتقاد
توبه امرنده ایدرسڭ اجتهاد

سیئات را مبدل کرد حق
تا همه طاعت شود آن ماسبق

ای کنهکاران پر شرم و حجاب
قلبکو زده و رایسه بیم عتاب

کثرت عصیان ایچون اولمڭ ملول
توبه ایلڭ کیم خدا ایلر قبول

اولمکو زمایوس الطاف خدا
جمله‌دن بدتر در الحق بو خطا

امر توبه‌وار داولمزدی اکر
اولمسه غفار او شاه دادکر

هر نه دکلو کار کز عصیان ایسه
جرمکوز بی حد و بی پایان ایسه

توبه آرید و خدا توبه پذیر
امر او کیرید و او نعم الامیر

چون طریق حق اوله مقصد سکا / توبه یه عزم ایتمک اولمز اول یکا
ایده مز کیمسه پیاده انی طی / بونده اولور پای سالکک سست پی
وار ایکن دوشکده صد بار گناه / پای ایله ایتمک اولورمی قطع راه
اولسک اسب توبه یه اما سوار / طی ایدرسن منزلی بی رنج بار
کیم ایدر اسفلدن اول اسب جهان / طرفة العین ایچره عزم لامکان

مرکب توبه عجایب مرکبست
بر فلک تازد بیک لحظه زپست

طورمه ای شرمندهٔ جرم و گناه / قیل ندامتله نهانی آه واه
دایما صوت حزین ودرد ایله / دیدهٔ پرخون وروی زرد ایله
حق حضورنده یوزک سور خاکه هم / غفلتکدن ایله اظهار ندم
اوله سن تا لایق عفو خدا / بویله در زیرا یقین اصفیا
کیم دوکوب اشک ندامت هر زمان / جانله درگاه حقده عاصیان

چون برارند از پشیمانی انین
عرش لرزد از انین المذنبین

بنگرید این نفع ولطف گریه را

دمدر ای شرمندهٔ جرم و خطا / کوزلرکدن قان کلنجه قیل بکا
وقتیدر ای نادم افعال بد / ناله لر قیل استیوب حقدن مدد

گریه در سرمایهٔ کار مراد / اشکدر سرمایهٔ روی عباد
گر اولورسک طفل وش گریان وزار / دایهٔ رحمتدن اولدک شیرخوار
هرخریدار متاع مرحمت / بولدی اشک دیده سندن منفعت

گریه وزاری قوی سرمایه ایست
رحمت کلی قویتر دایه ایست

اولمانیجه دایما گریان وزار / روضهٔ امیدک اولمز سبزه زار
اولمسه گریان اگر چشم سحاب / خنده ایتمز سبز بولمز رنک واب
ایتمینجه گریه طفل شیرنوش / شیر مادر ایلمز جوش وخروش
شمع وش گریان اولان خندان اولور / قطرهٔ اشکی درغلطان اولور
گریه درباغ دلی سرسبز ایدن / فیض اومارسک فارغ اولمه گریه دن

تا نگرید ابر کی خندد چمن
تا نگرید طفل کی جوشد لبن

کچدی عمرکدن زمان بی شمار / پیرلک اثاری اولدی آشکار
بلمدک اما طلب یولن هنوز / اولمدی قلبکده پیدا درد وسوز
درد ایله گریان اولوب صبح ومسا / ایتمدک الطاف مولایی رجا
نفسکی سیر ایتمکه عقلک یتر / جان غذاسندن دکلسن باخبر
بوالعجبدر باقسک ای غافل بوحال / یوغیکن حس وشعورنده کمال

طفل یکروزه همی داند طریق
که بگریم تا رسد دایه شفیق

طفل نوزاده بیله بو حالتی
شیر ایچون کهوارده کریان اولا
باعث رحم اوله اول کریه اکه
یتمیه فکرک بو معنایه سنک
چونکه طفلک کریه در سرمایه سی

فهم ایده راه طلبده عادتی
دایه سندن رزقنی جویان اولا
یا نیچون ای بالغ حد ذکا
دوشمیه عقلک بو سودایه سنک
اغلمزسه شیر ویرمز دایه سی

تو نمیدانی که دایه زایکان
کم دهد بی کریه شیر او رایکان

کریه لازمدر که بی پایان اولا
کریه در سرچشمهٔ فوز و نجات
اولمینجه اب دیده سلسبیل
هر نه دکلو بولسه کریه ازدیاد
ایتمیکیچون بنده یه فیض عطا

کیم جهان اول کریه دن کریان اولا
کریه دردلمرده یه آب حیات
شیر رحمت تشنه یه اولمز سبیل
شیر رحمت اول قدر اولور زیاد
بویله جاری اولدی فرمان خدا

کفت فلیبکوا کثیرا کوش دار
تا بریزد شیر فضل کردکار

ای سرشک دیده سن سیلاب ایدن | فرش خاکک رخنه سن کرداب ایدن

غم یتیمه بو کریه خیر انجام اولور
چونکه عسرک یسری وار چکمه حذر
اخر هر غم فرحدر لاجرم
مژده ای مستغرق بحر ملال

آب روی کلستان کام اولور
اولی قو اخره ایله نظر
موجب شادی وراحتدر الم
مژده ای کریان خوف ذوالجلال

اخر هر کریه اخر خنده ایست
مرد اخربین مبارک بنده ایست

ویرمسه خاکه نما اب روان
آب اولان یرده بترلا بد چمن
چونکه خاکی ابدر کلزار ایدن
سنده اب دیده کی دوکمک اکر
اب چشمن ایلین دایم نثار

سبزه خیز اولمزدی باغ و بوستان
بلکه ورد و نرکس و سنبل سمن
باغ وراغی منبت ازهار ایدن
بی نهایت سبزهٔ رحمت بتر
سبزهٔ رحمتدن اولدی حصه دار

هرکجا اب روان سبزه بود
هرکجا اشک روان رحمت بود

حاصل اولمز کریه سز فضل اله
چشم تردن بولسه نم دشت امید
کریه سز اولمز بو سبزه خنده ناک
سبزه زار رحمت اولمز باغ جان

کیم زمین شوره ده بتمز کیاه
سبزهٔ فضل خدا اولور بدید
آب سز زیرا یشرمز هیچ خاک
آه ایدوب کوزیاشن اتمزسنک روان

حاصلی ای طالب فیض کرم ‖ صحن بوستان طلبده دمبدم

باش چون دولاب نالان چشم تر
تاز صحن جانت بر روید خضر

در بیان حالت کسب وجهاد

ای برادر زادهٔ والا کهر
توبه وگریه عملمز هیچ در
کسب اعماله اید رسک اجتهاد
اکمین بچمز بیلورسن حاصلی
حقه لایق کسب اعمال ایله تا

حاصل چار امهات ونه پدر
مشکلات نفس پیچا پیچ در
خرم وسرسبز اولور کشت مراد
دخل اومان اولمز بو کارک کاهلی
اوله محصولک عطایای خدا

کسب راهمچون زراعت دان عمو
تانکاری دخل نبود آن تو

هر نه اکدکسه آنی بچسک کرک
اکمه اول تخمی که هنکام حصاد
بوندن اقدم اکدوکک تخم هوس
ایتمدی چون فائده سا که بو کار
صکره دیرسن حیف وغدر اولدی بکا

اول سنکدر کیمسه اولمز مشترک
اوله نقد حاصلک دستکده باد
ویرمدی حاصل سکا الا که خس
بردخی اکمه او تخمی زینهار
بویله درعالمده بو کار و کیا

آنچه کاری بدروی آن ان تست

ورنه این بیداد بر تو شد درست

مزرع خاطرده تخم ماسوا
تخم اعمالک اولورسه پاک اگر
فاسد و ناپاک ایسه تخم عمل
تخم جودن صانمه کندم کسب اولا
اصله فرع اولمز مخالف لاجرم

نسنه حاصل ایلمز الا هوا
خوشه سی داخی اولور پاکیزه تر
حاصلک ناپاکدر اتیمه جدل
نیجه تمکندر که خردن اسب اولا
بو قضیه بویله در بر عکس هم

هیچ کندم کاری و جو بردهد
دیدهٔ اسبی که کره خر دهد

کر صورر سک احسن اعمالدن
نفسکه ایله ریا ضتله جهاد
ترک ایدوب بر نیچه مدت راحتی
جسمکی جوع وسهردن قیل هزال
اول بدن کیم اوله طاعتدن نحیف

بیل آنی بو دفتر اجمالدن
ایلمه امر بدنده اجتهاد
طاعته باشله قو رسم وعادتی
شویله کیم زخم ایلسون سا که هلال
فیض حق ایلر آنی روح لطیف

ای خنک انکه جهادی میکند
بر بدن زجری ودادی میکند

اولمه بی سعی وطلب امیدوار
کرچه حقک اولدی برادی کریم

کاهله اولمز کشاده روی کار
غره اولمه سن اکا چک خوف وبیم

طاعت ایله قوتك یتدکچه پس — لطف حق اولسون دلکده ملتمس
بی عمل ویرمز توکل نخلی بر — آب ویر تا میوه دار اوله شجر
امر ظاهردر بطالتدن کزند — کار سز اولمز توکل سودمند

گر توکل میکنی در کار کن
کشت کن پس تکیه بر جبار کن

جهد ایله بولدی خدایی انبیا — جهد ایله کیردی طریقه اولیا
جهد بو مشکل یولی اسان ایدر — جهد دللر دردینه درمان ایدر
جهد ایله معلوم اولور اصل اصول — جهد ایله عاشق بولور یاره وصول
جاهد لله اولور عالی مقام — جاهد نفسه ویرلمز بویله کام
اول مقامی سنده استرسك اگر — صدقله اخلاصله شام وسحر

جهد میکن تا توانی ای کیا
در طریق انبیا واولیا

ایتسه مؤمن راه ایمانده جهاد — ظاهر اولور طاعتنده ازدیاد
سر تحقیقه ایدر کسب یقین — قلبنی حق شبهه دن ایلر امین
کوسترر حکم خداونده رضا — آرزوی نفسنی ایتمز رجا
طاعت وایمان یولنده سعی ایدن — دایم ایلر فائده بی شك وظن
ایلمز شك بو کلامه اعتماد — کورنه دیر اول مؤمن پاك اعتقاد

کافرم من گر زیان کردست کس
در ره ایمان وطاعت یك نفس

طالب حق سعی ایدرسه دائما — آخر اولور واصل قرب خدا
فی المثل دل سنکدر آهن طلب — آتش شوقه اولور بونلر سبب
سنکی اور سنك آهنه آتش چقر — هر برنده اولدی مضمر بو اثر
بربرینه اولسه انلر متصل — ظاهر اولور اراده دن مطلوب دل
دل طلبله ایتسه محکم اتحاد — از اولور کیم اولمیه حاصل مراد

سنك بر آهن زنی آتش بجست
این نباشد ور بباشد نادرست

در بیان هر که جوید یابدست

جهد ایدوب ای طالب رحمت مدام — دق باب حقده ایله اهتمام
یوز سور درکاهه دایم قیل نیاز — تا سکا باب هدایت اوله باز
حلقهٔ باب رجادن چکمه ال — کیم اولور اول حلقه تسبیحه بدل
بر نظر دور اولمه اول درکاهدن — بر نفس دکلنمه آه وواهدن
سن همیشه طورمه ایله قرع باب — فتح اولور ابواب رحمت بی حساب

خود که گوید این در رحمت نثار
که نیابد در اجابت صدهزار

دست جد معنی قپوسین باز ایدر پر فکرت آدمی شهباز ایدر
پر و بال فکری تحریک ایله تا اوج معنی جلوه گاه اوله سکا
یعنی دایم ایلیوب فکر درست اول در معنایی دق ایتمکده جهت
فکر صالح صاحبی ایتمز خطا فتح اولور آخر اکا باب خدا
پر فکر تله ایدم دیرسک عروج ایلیوب صورت قپوسندن خروج

چون در معنی زنی بازت کنند
پر فکرت زن که شهبازت کنند

طالب اولسک بو کماله جدله واقف اولورسین بو حاله جدله
طالب حق جانله اولسه مجد ایلسه راه طلبده سعی وجد
واصل سر منزل مقصود اولور صورت معنی اکه مشهود اولور
چون دیلمشدر که ایتمز جد خطا سن دخی جد ایله طورمه دائما
ایتمیوب بر دم تکاسل هر زمان هر دم و هر ساعت و هر وقت و آن

چون طلب کردی بجد آید نظر
جد خطا نکند چنین آمد خبر

گر شتاب ایله گر اول آهسته رو لابد الورسن بو میدانده گرو
رخش جدی صال بو میدانه همان گر گران اولسون گرک چابک عنان
هر نیجه کمک دیلرسه ویر رضا لا یکلف نفسا الا وسعها

هر کسک یتدکجه وسع طاقتی هر کسک اولدقجه سعیه قوتی
بی تکلف ایلسون حقی طلب اول بولور دلخواهن آخر بی تعب

گر گران و گر شتابنده بود
عاقبت جوینده یابنده بود

گر مراده ایرمه ده گچسه زمان قطع امید ایتمه اولمه بدگمان
صبر و آرام ایلیوب چک انتظار بر نیچه مدت دخی ایله قرار
رهگذار جان و دلده سو بسو ایله اول آرام جانی جست و جو
بو طلبدن ایتسه ایاغک مرور ایلمه مأیوس اولوب کسب فتور
اولمه سن کوی تمنادن بعید گورینور آخر سکا روی امید

چون نشینی بر سر کوی کسی
عاقبت بینی تو مر روی کسی

گتسه دلدن هر زمان بر فکر شر دفع اولور مرد طلبدن بر ضرر
ماسوا تدریجله بولسه فنا دمبدم افزون اولور حب خدا
گنده اولسه گون بگون کوه وجود سالکه مکشوف اولور سمت شهود
الده اولسه تیشهٔ جد و طلب حفر چاه مقصده اولور سبب
ایلسک هر گون بو کاری جدله ایریشورسن آب مقصوده دله

چون زجاهی میکنی هر روز خاک

عاقبت اندر رسی باآب پاک

کوشکه کیردیسه قول من قرع
قرع اولنسه لجله بر باب اکر
یاکلورکیمسن دیواندن صدا
صدقله سن باب حقی ایله دق
باب حقک فتحنی تفهیم ایچون

باب حقی دق ایدوب ایله فزع
کوسترر البته صاحب خانه سر
فتح باب ایلر کورر سه آشنا
آچلور البته برکون باب حق
طالبان امته تعلیم ایچون

کفت پیغامبر که چون کوبی دری
عاقبت زان دربرون آید سری

صوفیا دستکده تسبیح و عصا
انلره ایتمز تشبث طالبین
پست ایدوب زرق وریانک شاننی
بهترین رهبر طلبدر سالکه
جان ودل مطلوبن استرسک اکر

راه حقده رهنما اولمز سکا
طالبه شوق طلب لازم همین
انلری قوطوت طلب دامانی
اکه اویق مستجدر سالکه
غیریدن ال چک سکا بندن خبر

درطلب زن دائما تو هردو دست
که طلب درراه نیکو رهبرست

بلمک استرسک اکرحقدن خبر
کورنه جانبدن کلور اول بوی جان

قیل تفحص تا بو انجه براثر
یعنی اول عطر مشام عاشقان

که تفکر قیل کهی ایله سؤال
صورمه اما غافل وبیکانه دن
وقف ایدوب دایم بو سودایه سری

کشف اولورلابد سکا برکون بو حال
اشنایی اشناسیدر بیلن
بر نفس اولمه تجسدن بری

که بکفت و که بخاموشی وکه
بوی کردن کیر هرسو بوی شه

اشتیاق حقله درد درون
اولقدر شایستهٔ درمان اولور
شخص بی درده ویرلمز بو دوا
طاعتک بی دردایسه اولمز مفید
بولمدم یول کوی جانانه دیو

هرنه دکلو اولسه بیحد وفزون
بلکه هر دردی دوای جان اولور
درد دلدر موجب فضل خدا
ایتمه بیهوده بو درمانی امید
ایرمدم کام دل وجانه دیو

هین مزن تو از ملولی آه سرد
درد جو ودرد جو ودرد درد

چکمه بو یولده صعوبتدن الم
مدت خواهش فزون اولدی دیمه
هرنه دکلو مشکل اولسه اولی
حل ایدر بو عقده یی حق عاقبت
صبرله دلخسته لر درمان بولور

ایتمه نایوپانه اظهار ندم
دردله جانم زبون اولدی دیمه
چکمه دامان تحملدن الی
اخری اولور بو دردک عافیت
صبرایدن مشکلرین اسان بولور

ای بسا کاری که اول صعب گشت
بعد ازان بگشاده شد سختی گذشت

کج بو یولده راحت و آرمدان | قالمه هم اهمال ایدوب اقدامدن
هرنه دکلو دلخراش اولسه بو راه | سن ینه معنی تراش اول ایتمه آه
کر بو مضمونده ایشتسک بر کلام | نکته سن فهم ایتمکه قیل اهتمام
واصل اولنجه بو ذوق دائمه | طالب اول جمله مهم لازمه
ایلیوب هر وجهله سعیه هوس | اولمه آسوده طلبدن بر نفس

اندرین ره می تراش و می خراش
تا دم آخر دمی فارغ مباش

چونکه اولدی سالکه مسلک بو طریق | جهد ایدوب بولمق کرکسن بر رفیق
کیم بو وادیده اوله همپا سکا | کلمیه دهشت همیشه تا سکا
اولسه قوت قوته منضم اکر | بیم ضعف و بیم ره دلدن کیدر
بر برینه ایتسه همت ایکی یار | بی تعب اولور میسر جمله کار
طالب اول بر یار صاحب همته | کیرمه تنها بو ره پروحشته

همرهی راجو که زو یابی مدد
همدل و همدرد و جویای احد

کر بولورسک بر موافق همسفر | وارمی کورانده صدا اقتدن اثر

قیل تقید فرط دقتله اکا | غول رهزن اولمسون تا کیم سکا
قلبه فعلندن کلورسه وهم و ظن | فارغ اول انکله همراه اولمدن
خفته و غافلدن ایله احتراز | اول سکا اولمز بو یولده کارساز
کرچه خوشدر یار و همدمه طریق | کرچه لازمدر بو وادیده رفیق

لیک هر کمراه را همره مدان
غافلان خفته را آگه مدان

همره اولمقدنسه هر کمراه ایله | هر ستیزه خوی و هر بدخواه ایله
پس لکه یکدر ینه تنها سفر | بی غم ضد بی تردد بی کدر
دردو حشتدن اشد دردر ضد | برلک ایتمز معتقد نامعتقد
نیجه سی همراهنی اضلال ایدر | دوندروب یولدن پریشان حال ایدر
حاصلی ای سالک راه خدا | کندوکی بدکیشلردن قیل جدا

هست تنهایی به از یاران بد
نیک با بد چون نشیند بد شود

چون بو همتک رهنماسی پیردر | پیره پیرولک کوزل تدبیردر
پیر ارشاده ایدنلر اقتدا | راه حقده ایتمامشلر در خطا
پیردن مقصود اولنمز سن و سال | پیر اودرکیم اوله عقلنده کمال
پیردر استادی چون بو صنعتک | غیری ترک ایت پیره اولسون خدمتک

پیردر سردار جند سپاه لکین / پیرایدر رهرولری غمدن امین

غیر پیر استاد و سرلشکر مباد / پیر گردون نی ولی پیر رشاد

ایرمینلر پیر عالی همتہ / عارج اولمز آسمان وحدتہ
سلم قصر حقیقت پیردر / پایۀ اوج سعادت پیردر
پیرایله منزل بولور اعلاده جان / تیری پران ایلمز الا کمان
پیردندر سپالکه بو اعتلا / بو عروجی پیردن ایله رجا
پیردر اوج یقینک رهبری / کورنه دیر اول اهل دینک رهبری

پیر باشد نردبان آسمان / تیر پران از که گردد از کمان

درلزوم پیر با اصل طلب

اولمانجه پیر صاحب انتباه / طی اولنمز فهم ودانشله بوراه
پر مهالکدر بو وادی مخوف / سعی ایدوب اول پیره اول وقوف
هرقدمده وار هزاران غول ودیو / کیم ایدرلر سالکه صد مکر وریو
همت پیر اولمسه تعویذ جان / سالم اولمز بو خطردن سالکان
عقل وفکر اولمز بو یولده رهنما / غیری قوای سپالک راه خدا

پیر را بگزین که بی پیر این سفر

هست بس پر آفت و خوف وحذر

چونکه لابدر قولاوزدن بو یول / سن دخی بر رهنمایه پیرو اول
کوردوککک وادی دکلدر بو طریق / بونده عقل کاردان اولمز رفیق
بونده رهبرسز کیدنلر عقل ایله / ایرمشدر بر زمان سرمنزله
راه باطندر بو راه بی کران / سالکک تنهاروه اولمز عیان
بونده الزمدر قلاوز لاجرم / بو دکل خود عالم ظاهرده هم

آن رهی که بارها تو رفتۀ / بی قلاوز اندران آشفتۀ

کورمدوکک یولدن ای اهل سبیل / نیجه ممکندر کیدلمک بی دلیل
نیجه کره کوردوکک یولدن بیله / واریمزسن راهبرسز منزله
هرنه دکلو اولسه سنده هندسه / بینه کتمز خاطرکدن وسوسه
کیم بیله شاید خطا ایدم دیو / برقلاوزی ایدرسن جست وجو
اولمانجه چون بنه بر راهبر / ایده مزسن کوردوکک یولدن کذر

پس رهی را که ندیدستی تو هیچ / بین مرو تنها ز رهبر سر مپیچ

کیرمه تنها بو یوله قیل احتراز / بونده چوقدر غول ودیو حیله ساز
جمله دن بسدر بلای نفس غول / الدانور البته اکه مرد کول

آشنا يانه ايدوب صيت و صدا
منع ايدر يولدن وير ر غفلت سكا

ليك اولسه پايهٔ رهبر پناه
كوشكه كيرمز صداى غول راه

بو يولك دردندن استرسڭ رها
ايله ظل رهنمايه التجا

كر نباشد پايهٔ او بر تو كول
پس ترا سر كشته دارد بانك غول

راه حقه اولكه بى رهبر كيدر
هركونى انك اولور يوز ييل قدر

هر قدمده زار و سر كردان اولور
مكث ايدوب هر خطوه ده حيران اولور

اول محلده رهزنان در كمين
هر طرفدن ظاهر اولورلر همين

صورتا يول كوسترر لر طالبه
سوق ايدرلر بر مخالف جانبه

ينه حيرتده قالور صد ماه و سال
خود محققدر بلا شبهه بو حال

هركه در ره بى قلاوزى رود
هر دو روزه راه صد ساله بود

چونكه واردر هر يوله بر رهنما
راه حقى پيردن ايله رجا

رسم راهى پير روشن دل بيلور
اول كمالك سمتى كامل بيلور

دراِيسه قصدڭ صدفدن قيل طلب
صنعتى اهل حرفدن قيل طلب

كوهر استرسڭ اكر كاندن ديله
كل مراد ايتسڭ كلستاندن ديله

حاصلى هر شيئه واردر بر محل
فى الحقيقه بويله در ضرب مثل

اطلب الدراخى وسط الصدف
واطلب الفن من اصحاب الحرف

دكله اى طالب بو پندى جانله
فهم قيل مضمونني اذعانله

شيخ بى حاله دينور مفلس كدا
ايتمه اندن دولت فقرى رجا

شاه معنى پير صاحب حالدر
سايه سى سرمايهٔ اجلالدر

سايه صالسه ذره يه اول شاه اكر
پايه سن خورشيددن اعلا ايدر

وار ايسه سنده اكر ناموس و ننك
ايلمه ظل كدا يانده درنك

سايهٔ شاهان طلب هر دم شتاب
تا شوى زان سايه بهتر ز آفتاب

شيخ اودر كيم قلبى انك پاك اوله
رستهٔ تلويث آب و خاك اوله

ماسوادن اولميه انده اثر
قالميه آيينه سنده بر كدر

كر سوراسڭ جان ودلدن انى سو
مهر ينه جان و دلى ايله كرو

مهر پاكاندر درونى صاف ايدن
صاف اولور صافى درونه دل ويرن

قورتلوب لوث سوادن سر بسر
سن دخى پاك اولمق استرسڭ اكر

مهر پاكان در ميان جان نشان
دل مده الا بمهر دلخوشان

اولسه بر شيخڭ هواسى دنيوى
انده اولمز فكر وكار اخروى

الدنوب اول کس که میل ایلر اکا
اولور آخر حاصلی باد هوا

دل ویرن یار خدایی مشربه
بولدی والا قدر و عالی مرتبه

اولدی اننك دائما یاری خدا
کورمدی اغیاردن درد و بلا

وار ایکن سنده دخی مغز و دماغ
ایلیوب یار هواییدن فراغ

رو بجو یار خدایی را تو زود
چون چنان کردی خدا یار تو بود

ذکر سود صحبت مردان حق

ساکنان مقعد صدق خدا
انبیا در صکره صنف اولیا

انبیانك اولدی چون دوری تمام
اولیادر انلره قایم مقام

واصلان دولت قرب جوار
اولیادر کر نهان کر آشکار

اولیانك همنشین و همدمی
اولدی خلوتکاه حقك محرمی

سن دخی ای طالب قرب اله
قیل حضور اولیاده جایکاه

هر که خواهد همنشینیٔ خدا
او نشیند در حضور اولیا

اولیادر جامع اجزای کل
اولیادر دفتر معنای کل

اولدی انلر فیض کلك ناشری
انلره نسبتله جزدر سائری

جزؤ اکر اولورسه بو کله قرین
اول فنا بولمز دیمش اهل یقین

کر قرین اولمشکن اولسه مینه دور
بر دخی کیرمز اله بزم حضور

مجمع کلدر حضور اولیا
زینهار اولمه بو مجمعدن جدا

از حضور اولیا کر بکسلی
تو هلاکی زانکه جزوی نه کلی

اولکه بزم اولیادن اوله دور
یوقدر آنکه عمری اولدقچه حضور

غیر صحبتده بولنمز بو صفا
بونده دور ایلر کوس اصفیا

اولیادن دور اولان مهجور اولور
وصلت قرب خدادن دور اولور

کر حضور رجانی ایلرسك امید
اولمه کاملر حضورندن بعید

دعوت نفسه اجابت کوستروب
حکم وسواسه اطاعت کوستروب

چون شوی دور از حضور اولیا
در حقیقت کشتهٔ دور از خدا

ایله بزم اهل صورتدن فرار
اهل معنی صحبتن قیل اختیار

اهل صورتده بولنمز فیض جان
اهل معنیدر ایدن پیری جوان

اهل معنی برکسه ایتسه کرم
اول اولور فیض خدادن مغتنم

انلر اولدی منبع جود و عطا
انلر اولدی چشمهٔ فیض هدی

سن دخی ای طالب فضل ازل
اهل صورت صحبتن ترك ایله کل

همنشین اهل معنی باش تا

هم عطا یابی وهم باشی قنا

اولمسه برجانده کر ذوق یقین
هرنه تنده کیم اوله براولیه جان
تیغ چوبینی کوترمز مردکار
جان بی معنیدن اولکیم شرم ایدر
مرد ایسک جهد ایلیوب برکار قیل

آه که بی معنی دیمشلر تکمین
تیغ چوبیندر نیام ایچره همان
اهل غیرت بوندن ایلر ننک وعار
شوقفی سوز طلبله کرم ایدر
جانکی همتله معنیدار قیل

جان بی معنی درین تن بی خلاف
هست همچون تیغ چوبین در غلاف

جان بی معنی یه تا تندر مقر
چقسه لیکن تندن اول جان لئیم
چقمادین تندن او جان ناسزا
برمصیقل پرجلا شمشیر اولور
جان بی معنی اولور بی اعتبار

صاحبی یاننده اولور معتبر
اولور اول دم هیزم نار جحیم
نور معنیدن جلا ویرسک اکا
چقدوغی دملرده عالمگیر اولور
تیغ چوبین ای دلیر نامدار

تا غلاف اندر بود در قیمتست
چون برون شد سوختن را آلتست

جان بی معنیدن ایله اجتناب
اولمسون تا عاقبت حالک خراب

اولن کوربو ایسک ای مردکار
اولمیم دیرسک صوکنده شرمسار

چوبدن شمشیر ایله جنک ایلین
ایتمک استرسک اکر نفسه غزا
جان بی معنی یه ایتمه اعتماد

اولدی مغلوب وزبون وممتحن
تیغکی الماسدن قیل اولا
طوت بو پندی مرد ایسک قیلمه عناد

تیغ چوبین رامبر در کارزار
بنگر اول تا نباشد کارزار

جانکی دایم طوترسن معتبر
جوهرنده فیض معنی وارمیدر
وارایسه خوف ایلمه میدانه کل
حاصلی ای غافل معنای جان
کوستروب بوکارده تدبیرکی

یوقله مزسن ایلیوب اکه نظر
پرتو نور تجلی وارمیدر
یوغیسه نامردسن ایتمه جدل
هرجهتله جانکی قیل امتحان
یوقله اول کورندر شمشیرکی

گر بود چوبین برو دیگر طلب
ور بود الماس پیش آ باطرب

اولکه اصحاب نظرله یار اولور
تیغی چوبین ایکن الماس ایدر
اولیانک رؤیتندن دائما
یعنی تیغک چوب ایکن پولاد اولور
جنک ابلیسه کرکدر تیغ هو

جان بی معنیسی معنیدار اولور
دفع شر وفتنه وسواس ایدر
حاصل اولور لدیه فعل کیمیا
جنک نفسه خاطرک معتاد اولور
ایتمه انی غیری یردن جست وجو

تیغ در زر ادخانه اولیاست
دیدن ایشان شمارا کیمیاست

صحبت ایتسک دائما دانا ایله
مرددانا خدمتندن اولمه دور
مرد دانا در خدانک رحمتی
مرددانادر ویرن حقدن خبر
ایلیوب بو قول حقده اتفاق

جاننک اولور آشنا معنا ایله
کیم او خدمت جانه ایلر بخش نور
محض رحمتدر او مردک خدمتی
مرددانادن کورندی بو اثر
بی تردد بی تکلف بی نفاق

جمله دانایان همین گفته همین
هست دانا رحمة للعالمین

میل ایدرسک جوهرجان اولمغه
ایله بر صاحب درونه انتساب
بنده استعداد همت یوق دیمه
قلب سنکه کار ایدر فیض نظر
اتیمه دائم قلب سختکدن کله

قول مردان اوزره انسان اولمغه
کیم سنی لطفندن ایتسون کامیاب
جوهرمده قابلیت یوق دیمه
شمسی کور خارایی ایلر لعل تر
جد و جهد ایله ایرش صاحبدله

کر تو سنگ صخره و مرمر شوی
چون بصاحب دل رسی کوهر شوی

الفت ایتسک زمرهٔ مردان ایله
مرد اولورسن سنده نام و شان ایله

مرد کاملدن اولور ناقص تمام
آدمی آدمدر انسان ایلین
بدر تاباندن بولور شب روشنی
خنده رو دندر کشایش خاطره

کوهره حکاکدن درقدر تام
خاکی جسمن جوهر جان ایلین
کلدرن کلبرک تر در کلشنی
لا دیر کیمسه بو حال ظاهره

نار خندان باغ را خندان کند
صحبت مردانت از مردان کند

بشنو این نهی از گزاف مدعی

دوستلق حقن ایدوب اجراینه
دیرکه جاهل دوستنه الدانما کوز
مدعی کر کورینورسه دوست روی
هرنه دکلو اولسه ده شیرین زبان
اعتماد ایتمک انک کردارینه

پند ایدر احبابه مولانایه
سوزلرندن اهل معنی صاقنا کوز
آنده یوقدر صادقانه خلق و خوی
یار جاهل سم قاتلدر همان
راغب اولمک لذت گفتارینه

دوستی جاهل شیرین سخن
کم شنو کان هست چون سم کهن

صحبت ناداندن ایلک اجتناب
ایتدی عیسی قوم احمقدن فرار
صحبت احمقده واردر بیم جان

کیم بودرزیرا سزه صوب صواب
سز دخی بو کاری ایلک اختیار
چوق دوکلمشدر کهنه آنده قان

اولکه اولدی احمقانه آشنا   ایلدی سیر وسلوکنده خطا
اولمه احمقلرله یارو همنشین   تا اوله جانک خطرلردن امین

زاحمقان بگریز چون عیسی گریخت
صحبت احمق بسی خونها که ریخت

صحبت احمقدن ایلر سک فرار   مرد عاقل صحبتنده قیل قرار
روستادن شهره یکدر مکان   انده اولمز دزد و رهزندن زیان
هم بولورسکده عقلک ازدیاد   هم اولورسن قابل رشد وسداد
هرنه قنده کوسترر سک اشتغال   ظاهر اولور سندن آثار کمال
بولدوغک دهقان ودهبانه اویوب   شهر آبادان و معموری قویوب

ده مرو ده مرد را احمق کند
عقل را بی نور و بی رونق کند

مرد ناقص روستادر فی المثل   رونق عقله کلور اندن خلل
دهده در تزویر و تلبیس و دغا   دهده یوقدر مزرع تخم وفا
مردده دعواده ایتسه بحث ولج   ایلر ابراز براهین و حجج
نقل ایدوب مضمونی تأکید ایله   خلقی بند ایتمک دیلر تقلید ایله
بلمک استرسک ندر دهدن مراد   کورنه دیر اول کامل شهرشاد

ده چه باشد مرد واصل ناشده

دست در تقلید و حجتها زده

ایتمه دزد اصطلاحه اعتماد   اصل علمی بلمز اول جاهل نهاد
حرف مردانی ایدر خاطر نشان   ابلهان بزمنده اولور قصه خوان
قصدی بوکیم انلری تسخیر ایده   بویله برافسون ایله تدبیر ایده
دکلمه اول باطلک افسانه سن   صانمه حقدر دعوی مردانه سن
قلبی تیره کندوسی نادان ایکن   ایلیچون ابلهانه مکر و فن

حرف درویشان بدزدد مرد دون
تا بخواند بر سلیمی زان فسون

مدعینک قولنی کوش ایلمه   ساغر تزویرینی نوش ایلمه
مدعینک کاریدر لاف و کزاف   عادت اولمشدر اکا رسم خلاف
سویلسه دیر آدم معنا بنم   نقشبند علم الاسما بنم
آشنای حضرتم حق بنده در   اول وجود پاک و مطلق بنده در
حاشا لله کاوله قولی معتمد   کذب ایدر سر و جمله اول بی خرد

از خدا بویی نه اورانی اثر
دعویش افزون زشیث بو البشر

مدعینک کذبنه چوقدر دلیل   اولا رؤیتدن ایلر قال وقیل
حقی بن کوردم دیو دعوا ایدر   پیش حقده کندویی رسوا ایدر

سویلدن بو سوزلری ابلیس ایکن
یوغیکن انده نشانه حالدن
حق کوردم دیرسه اول کذاب اکر

انی کورمز اول اسیر مکروفن
کندویی اعلی طوترابد الدن
یاوه سویلر طوتمه انی معتبر

دیو ننموده وراهم نقش خویش
او همیکوید زاهد ایلیم بیش

مدعی دایم ایدوب بحث و جدل
باشلاسه لافه اولوراول بی حیا
اعتبار ایتمز جنید و ادهمه
ظاهردن حاصل اولمز بر مراد
صحبته ایتمز تنزل اهل ایله

بنده در دیر مغنی سر ازل
خود فروش و خود پسند و خود ستا
حرف اتر صاحب دلان عالمه
باطنندن عار ایدر اهل فساد
قلت عقل و کمال جهل ایله

خرده گیرد در سخن بر بایزید
ننگ دارد از درون او یزید

شکل آدمده نیجه دیو رجیم
نطق ایدرلر آدمه آدم کبی
رازآچرلر نکتهٔ توحیددن
بند ایدرلر خلقی دام محنته
ایتمه ای طالب قلوب عرض نیاز

کوشهٔ خلوتده اولمشدر مقیم
کورینورلر معنی یه محرم کبی
لاف اوررلر حکمت تجریددن
ال طوترلر ال ویررلر بیعته
دستکی دست بلیسانه دراز

چون بسی ابلیس آدم روی هست
پس بهر دستی نشاید داد دست

بردکل بونلرده واردر چوق لسان
کاه ایدرلر عالمانه قیل و قال
بابلمه بلبل اولورلر زاغه زاغ
صید ایدرلر هر کسی بر دام ایله
راحت استرسک اکر ای اهل هوش

بونلر اولورهر لسانه ترجمان
کاه اولورلر صوفیانه اهل حال
بونلرک دامنده در زاغ و کلاغ
شانی بولورلر هر بری بر نام ایله
بونلرک صیت و صداسن ایتمه کوش

زانکه صیاد آورد بانگ صفیر
تا فریبد مرغ را آن مرغ گیر

پرخطردر بلمش اول بو صیدگاه
دوشدی بو دامه هزاران وحش و طیر
ایدی ای سالک بو یولدن قیل حذر
جانله اول طالب پیر خبیر
چون مراد ایتسک کلور الدن بو کار

بونده چوق صیدک اولور کاری تباه
صاندیلر بو جایی شهری جای خیر
تا سنی صید ایتمیه دام خطر
کیم سکا اوله همیشه دستگیر
چونکه وارداخی الوکده اختیار

دست را مسپار جز در دست پیر
پیر حکمت کو علیمست و خبیر

بشنو این تعریف ذات پاک پیر

شیخ اودر ظاهرده کاوله مو سپید   اولمیه موی سیه انده بدید
برسر موئی سیاه اولسه اکر   کورینور نقصان پیریدن اثر
ایرممشدر داخی ضعفه قوتی   سونممشدر داخی نار شهوتی
اولمانیجه سر بسر موئی بیاض   پیرلک صاتسه ایدرلر اعتراض
معنئ موده ایدوب بسط مقال   کورنه دیر اول شیخ و پیر اهل حال

شیخ کبود پیسه یعنی مو سپید
معنئ این مو بدان ای ناامید

ای بوموئک استین معناسنی   کوش قیل بونکته نک فحواسنی
وارلقدر اول سیه مودن مراد   بویله تحقیق ایتدی پیر بارشاد
ظلمت هستیدر اول موی سیاه   نورحقدر ایلین آنی تباه
تا او ظلمت اولمیه کتدکجه نور   کورینور اصلنده آثار قصور
بو علامتله دینلمز شیخه پیر   اولدی اول معنایه راجع بو ضمیر

هست آن موی سیه هستئ او
تا ز هستی اش نماند تار مو

تا که وار آثار هستی پیرده   کاری اولور نفس ایچون تدبیرده
نیته کیم شخص سیه مو دائما   حرص شهوتله ایدر میل هوا
صورتا میل صلاح ایلر ولی   حکم نفسه دیرینه کاهی بلی

پیر لکده مویه اولمز اعتبار   رنکی هستیدر اکا نقص وقار
تا که وار درانده وارلقدن نشان   اولەمز پیر اولسه پیر ناتوان

چونکه هستی اش نماند پیر اوست
کر سیه مو باشد و یا خود دو موست

موی ظاهر کر سیه در کر سفید   ایتممشلر آکه رغبت اهل دید
ایلمه موی سر و ریشه نظر   وارمی کور پیرکده وارلقدن اثر
وار ایسه یوقدر سکا اندن مدد   امر مغنیده دکلدر معتمد
کتممشدر اندن اوصاف خودی   دخی یوقدر انده موی ایزدی
شیخ ناقصده علامت بویله در   قول پیران حقیقت بویله در

هست آن موی سیه وصف بشر
نیست آن مو موی ریش و موی سر

عامدر فیض کمال ذوالجلال   لطفنه مانع دکلدر سن و سال
لازم اولان قابلیتدر همان   پیر یا اولمش مسن یا نوجوان
ایتسه دعوای ولایت بر صبی   سن انی انکار ایدوب اولمه غبی
بو محققدر که مهد ایچره مسیح   بن نبی یم دیدی با قول صریح
پیرو شیخم دیرسه کر طفل رشید   سن تعجب ایلیوب کورمه بعید

عیسی اندر مهد دارد صد نفیر

که جوان ناکشته ماشیخیم وپیر

پیر فانی کشته در مقبول حق　　اول ویرر علم الهیدن سبق
اولمسه پیرک فناسنده کمال　　ثابت الاصل اولمزانده علم حال
قالمسه انا وجودندن اثر　　علم جان اولور وجودی سربسر
پیراودر وصف من وما دن کچه　　بوی سود وموی سوداودن کچه
حقدن اوزکه مدعاسی اولمیه　　تار مو دکلو هواسی اولمیه

چون یکی موی سیه کان وصف ماست
نیست بروی شیخ ومقبول خداست

شیخ اکر کچمش دکلسه کندیدن　　اول نه پیراولور نه خاص ذوالمنن
هرنه دکلو موسپید اولسه اوپیر　　اکه دینمز پیر دانا وخبیر
پیرلک شرطی دکل موی سفید　　وجه نورانی اکا اولمز مفید
اولمانجه پیرده نور هدی　　تیره دلدر استمه اندن صفا
کنجینه کندودن هرحال ایله　　پیر پیراولمز مرورسال ایله

چون بود مویش سفید اربا خودست
اونه شیخست ونه خاص ایزدست

پیردن چون عقل کامل در مراد　　ناقص العقل اولمز پیر رشاد
عقل جزوی صاحبی پیراولمز　　مرد روشن رأی تدبیر اولمز

آدمی موی سپید ایتمز رشید　　بلکه کتد کچه ایدر بلی مزید
ظاهر اولمقله همان آثار شیب　　کشف اولورمی آدمه اسرار غیب
اولسه طول عمر ایله زال زمان　　پیر بی عقله دنلمز کاردان

پیر پیر عقل باشد ای پسر
نی سفیدی موی اندر ریش وسر

بوندن اقدم کرکبیر وکر صغیر　　کلدی دهره صدهزاران شیخ وپیر
ایتدیلر هپ عالم غیبه سفر　　هر برینک قالدی سرندن اثر
غایبی قوحاضره ایله صلا　　مرشد حاضرده در سر خدا
پیر حاضر در بو فنک ماهری　　دست حق بیل دست پیر حاضری
هرنه ایردیسه دست غایبان　　پیر حاضر هم ویراندن نشان

دست پیر از غایبان کوتاه نیست
دست او جز قبضهٔ الله نیست

غایب اولمشکن نظردن بایزید　　سری اولدی حارقانیده بدید
بوالحسن اول شیخ صاحب سر وحال　　ایتدی روحندن انک کسب کمال
همچنان انوار سر غایبان　　اولدی غایبدن چراغ افروز جان
هرنه دکلو اولسه غایب کارساز　　سن ینه حاضرله ایله نیاز
حاضری ترجیح ایدنلر غایبه　　کورنه تلقین ایلمشلر طالبه

غایبا زا چون چنین خلعت دهند
حاضران از غایبان لاشک بهند

درقیام خدمت آداب پیر

دکله ملانک ینه تنبیهنی / کورندر بو بابده توجیهنی
یعنی ای طالب اولوب جویای کار / خدمت پیری ایدرسک اختیار
طبعکی ایله نزا کتدن بری / خدمتکده بی تأمل اول جری
ظرف خدمتدن دوکولمه آب وار / کل کبی هم اولمه سست و بیقرار
ظنه دوشمه کوردوکک آثاردن / فکره وارمه طویدوغک اسراردن

چون گزیدی پیر نازک دل مباش
سست وریزنده چو آب و گل مباش

هرنه حالت صادر اولسه پیردن / سن آنی صانمه تهی تدبیردن
کوستروب فرمان پیره انقیاد / قصهٔ موسی و خضری ایله یاد
اولیه بر پیغامبر قدسی مقام / راه حقده امر خضره اولدی رام
سن دخی ای سالک خدمتگذار / پیرکه اولمه معارض زینهار
حکم پیره جانله کوستر رضا / اولمسون قلبکده غیری اقتضا

چون گرفتی پیر هین تسلیم شو
همچو موسی زیر حکم خضر رو

روی پیره قیل مقابل رویکی / خوی اسرافیله بکزت خویکی
نته کیم تا خلق اولالدن اول ملک / عادتی در امر حقی دکلمک
تا نه دم فرمان حق ایلر صدور / کیم ایدم ایردکده اول دم نفخ صور
سن دخی جمع ایله عقل و هوشکی / طوت کلام پیره دایم کوشکی
چونکه پیرانه مخاطبدر ضمیر / دکلیوب اول رازمغیدن خبر

این رسولان ضمیر رازگو
مستمع خواهند اسرافیل خو

اولدیلر سر جمله پیران خدا / مظهر عز و جلال کبریا
زمرهٔ اغیاره بو قوم غیور / کوستررلر نخوت و کبر و غرور
خلقدن بونلر عبودیت دیلر / خدمت و صدق و خلوصیت دیلر
بونلره خدمتده کوسترسک دوام / قالمیوب نقصانک اولورسن تمام
اولدیلر زیرا بو جمع مجتبا / مالکان ملکت فقر و فنا

نخوتی دارند و کبری چون شهان
بندگی خواهند از اهل جهان

پیرکه تعظیمده ایتمه قصور / احترام ایتمکده کوسترمه فتور
پیشگاهنده ایدوب قدک دوتا / سرفرو قیل پاینه دوشس دائما
اول امانت کیم ویرلمشدر اکا / تا که تسلیم ایلیه برکون سکا

نازنینان خدا در پیرلر
ایتمیجه بونلره عرض نیاز

سر حقه آشنا در پیرلر
ایلمزلر علم حقدن کشف راز

کی رسانند این امانت را بتو
تا نباشی پیش شان راکع دوتو

ایلمز هر خدمتی بونلر قبول
شاهدر بونلر دکللر در کدا
بونلره خدمت رضادر هم خلوص
هر نه دکلو خدمتک اولسه مزید
بونلره خدمتله ایتمه امتنان

بونلرک مقبولی اولمز بوالفضول
خلقه ایتمزلر تنزل مطلقا
بویله در معلومک اولسون بو خصوص
کر خلوصک یوغیسه اولمز مفید
حاصلی بو زمرهٔ والامکان

نی کدایانند کز هر خدمتی
از تو دارند ای مزور منتی

پیرلر در چون رسولان درون
ایتدی بونلر وضع آداب و سنن
قیل رعایت بونلرک آدابنی
مذهب آدابدن ایتمه خروج
سوزلرندن حصه ایلرسک طلب

بونلرک اصحابی اولور مخلصون
بی امیدو بی غرض بی مکر و فن
یرلو یرنده کوزت هر بابنی
ایده سن تا خلوت سره ولوج
بونلرک بزمنده اولمه بی ادب

نا ادب هاشان بجا که ناوری

از رسالتشان چه کونه برخوری

مرشدان حق معلا رتبه در
اول شهان مسند آرای وصول
بونلره اولدی ادب تعلیم رب
بونلرک فرمانه ایتمه ستیز
چونکه بونلر واجب التکریمدر

هر بری بر شاه معنی خطبه در
عالمه بالادن ایتمشدر نزول
بونلرک مقبولی اولمز بی ادب
کر سکا دیر لرسه کج دار و مریز
بونلره لایق ادب تسلیمدر

مرادبشان کی همی آید پسند
کامدند ایشان رایوان بلند

ای ایدنلر بزم پیرانه دخول
فکر بدن کوکلوکز پاک ایلیکوز
قلبکزده اولمسون ظن و کمان
بونلرک واردر او دکلو فطنتی
املغه دایم بو بزمک داخلی

بویله در فهم ایلیک آداب اصول
فطنت پیرانی ادراک ایلیکوز
صکره جمله سود کز اولور زیان
کیم بیلورلر دلده کزلو فکرتی
قلبی حفظ ایتمک کرکدر حاصلی

دل نکه دارید ای بی حاصلان
در حضور حضرت صاحب دلان

بو العجیدر صحبت ارباب دل
هر نه معنی اولسه خاطرده نهان

کیم اولور مفتوح انده باب دل
اولور اول مجلسده البته عیان

بونلره مکشوف قدر هر زشت و خوب
اولدیلر زیرا جواسیس القلوب

نیک و بد هر نیسه افکار درون
بونلره معلوم اولور بی چند و چون

ایدی ای مجلس نشین اهل حال
غافل اولمه بویله در حکم کمال

پیش اهل دل ادب بر باطنست
زانکه ایشان بر سرائر فاطنست

اهل ظاهر بزمنه وارسڭ اکر
ظاهرا آدابه ایلرلر نظر

کوسترلر طرز وطوره اعتبار
خوش کلور اول زمرهیه عرض وقار

ایلسڭ طرح تکلف سهوایله
ذم ایدرلر ناظر اولمزلر دله

حال باطن بونلره مستوردر
یعنی ظاهر بین اولنلر کوردر

اهل ظاهر صحبتنده اهل حال
ایلمزلر رازدلدن قیل و قال

پیش اهل تن ادب بر ظاهرست
که خدا زیشان نهان را ساترست

بویله در چونکیم حقیقده ادب
یا نیچون اول حالی ایتمزسن طلب

ایلیوب هر دم رجای جاه و مال
کوسترسن هر قپوده ابتذال

میر و پاشا بزمنه وارسڭ اکر
قدکی یوز یرده ایلرسن کمر

هم ایدوب وصف تعالی ارتکاب
باصلورسن خلقه ماننذ کلاب

اولمغیچون جاه ایله آراسته
بقمیوب هرکز بو راه راسته

تو بعکسی پیش کوران بهر جاه
با حضور آیی نشینی پایکاه

اهل دنیا مجلسی اولسه یرڭ
درلو حالتله دوزرسن ظاهرڭ

هر نه دیرلرسه بلی دیرسن همان
نه جدال ایلرسن اند نه فغان

کلسڭ اما مرد دانا بزمنه
یعنی بینایان معنی بزمنه

ناکهان بر حق سوز ایتسڭ استماع
سویلین عارفله ایلرسن نزاع

سوزده دعوی بابنی باز ایلیوب
حجت تلبیسی ابراز ایلیوب

پیش بینایان کنی ترک ادب
نار شهوت را از آن کشتی حطب

اهل دنیا چون سکا اتیسه خطاب
بیك حجابیله ویررسن بر جواب

دوشسه بر عارفله کاهی صحبتڭ
قلمه ظاهر سوء خلق و خلقتڭ

سویلمه آدابدن خارج اکا
اولمسون نامڭ سفیه و بی حیا

بی ادبلك صاحبن ایلر تباه
قلبی مرده نامهسی اولور سیاه

ایتمه کستاخانه عارفله جدل
بویله در زیرا بو معنی ما حصل

بی ادب گفتن سخن با خاص حق
دل بمیراند سیه دارد ورق

بی ادب راه خدادن دور اولور
وصلت دلداردن مهجور اولور

بی ادب کیرمز سرای وحدته   بی ادب ایرمز مقام وصلته
بی ادب بولمز مراد خاطری   طوتالم اولمش مؤدب ظاهری
چون ادبدر باعث لطف اله   چونکه حال بی ادب اولور تباه
ایدی ای طالب سنکه دائما   جان وولدن سعی ایدوب صبح ومسا

از خدا جوییم توفیق ادب
بی ادب محروم گشت از لطف رب

بی ادب دنیایی ایلر بی ادب   بی ادب چوق فتنه یه اولور سبب
فتنه سی ایلر سرایت عالمه   مکر وفنی اولور آفت عالمه
بی ادبله هرکیم ایلر الفتی   کورینور البته آنده خصلتی
بی ادبله ایتمه بردم اختلاط   منزلندن ایده کور رفع بساط
کیمده کیم وار بی ادبلکدن اثر   کندویه هم عالمه ایلر ضرر

بی ادب تنها نه خود را داشت بد
بلکه آتش بر همه آفاق زد

بر مرید سالکه اولسک دوچار   آنی دوندرمه یولندن زینهار
سالکی اضلال ایدن نامرد در   همدم دیو حسد پروردر
یاسن اولدکسه اکر اهل طریق   غول نفسی کندوکه ایتمه رفیق
دوندرر آخر صقن یولدن سنی   هم ایدر اهل طریقک رهزنی

دونمه دوندرمه یولندن سالکی   وادی هجرانکه اولمه هالکی

هرکه نامردی کند در راه دوست
رهزن مردان شد ونامرد اوست

در بیان امتحان مرشد را

شیخ کیم اولدر مریده پیشوا   اکه لازمدر همیشه اقتدا
کر مرید ایتمزسه پیره اتباع   بولمیه نقد طلبدن انتفاع
خدمت پیری ایدنلر اختیار   امتحان یولنده ایتمزلر گذار
پیرینی هرکیم که ایلر امتحان   آدم اینچره خرلکی اولور عیان
امتحاندن چوق مرید ایلر ضرر   اهل حقدن راستی بود رخبر

شیخ راکه پیشوا ورهبرست
کر مریدی امتحان کرد او خرست

باقمه پیرک ظاهرا افعالنه   اولمه هر ایشده مقید حالنه
کوزلیوب صوم وصلوتن دائما   یوقلمه اکسکلکین بولمه خطا
ایلمه بحث عقاید پیر ایله   امتحان ایتمه انی تدبیر ایله
اول ایدر کندین خلاص اما که سن   هرخصوصیله اولورسن ممتحن
حاصلی ای مردک ناقص شعور   بولمغیچون پیر کاملده قصور

امتحانش کر کنی درراه دین

هم تو کردی ممتحن ای بی یقین

پیری تفتیش ایتمه ده اولمه جری   کرمه راه امتحانده سرسری
جهلکی دنیایه اظهار ایلمه   کارکی حرمان ایله زار ایلمه
هرنه دکلو پیری ایتسک جست وجو   اول سکا رازندن ایتمز کفت وکو
پیرلرمپ‌تورد رچون حال ایله   یانیجه عریان اولورلر قال ایله
کر ایدرسک شیخ دینی امتحان   بلمش اول ای صاحب ظن وکمان

جرأت وجهلت شود عریان وفاش
او برهنه کی شود زان افتتاش

پیر کامل ملک معنی شاهیدر   قبلهٔ عالم انک درکاهیدر
اوله مز ممکن تصرف انلری   بنده محکوم ایده مز سلطانلری
سن نیجه ایلرسن انی امتحان   اول تصرفدن بریدر بی کمان
زیر حکمه داخل اولمز پادشاه   انلره حکم ایلمز الا اله
حدکی بیل ایلمه ترک ادب   امتحان پیرده چکمه تعب

امتحان همچون تصرف دان عمو
تو تصرف از چنان شاهی مجو

کوکلکه کلسه بو فکر امتحان   بیل سکا تیغ قضا ویرمز امان
بخت بد نذر سکا بو وسوسه   حاضر اول کلدی بلا پیش وپسه

یعنی قالدک وادی حرمانده زار   اولمدک لطف خدادن بهره دار
منزلک اولدی میان خون وخاک   برکون اولورسن بو وادیده هلاک
وار ایسه قلبکده بویله براثر   الحذر ای خون کرفته الحذر

وسوسهٔ این امتحان چون آمدت
بخت بد دان کامد و کردن زدت

خاطره بو فکر بد ایتسه خطور   ایتمسون دفنده بر مدت مرور
کلدوکی ساعت دله بو فکر خام   ایله تعجیل اوزره دفعه اهتمام
قیل توجه قبلهٔ حقه اودم   سجده‌لر ایله پیاپی داخی هم
حق حضورنده نیاز ایت دائما   تا که سندن دفع اوله شر قضا
حاصلی ای مظهر سهو وخطا   نیجه محنتدن اپسترسک رها

چون چنان وسواس دیدی زود زود
با خدا کرد و درا اندر سجود

سجده‌دن قالدرمه باشک روز وشب   بو کناهک عفونی ایله طلب
دی که یارب خطا ایتدم خطا   بوکماندن قلبمی ایله رها
بردخی بن بویله بر فکر سقیم   ایتمیم استغفر الله العظیم
اشک خون آلود وروی زرد له   سوریوزک خاکک نیازه درد له
دفع اوله دیرسک اکر بو ماجرا   الیوب دائم ندامتله بکا

سجده که را تر کن از اشک روان
کای خدا تو وارهانم از گمان

بشنو این تنبیه ترک ظن بد

کوش قیل ای طالب ارکان عشق
کورنه دیر اول زبدهٔ مردان عشق

چونکه اولدک همنشین عارفان
چونکه کوستردک مجتهدن نشان

لازم اولدی کاوله سن پاک اعتقاد
کورمیه یاران عقیده کده فساد

هرنه دکلو ایتسه لر سا که جفا
سن ینه اول حسن ظنده دائما

اولمه ارباب وفایه بدگمان
کوستروب صدق وخلوصی هرزمان

ظن نیکو بر بر اخوان صفا
گرچه آید ظاهر از ایشان جفا

حق اخوانده ایدوب فاسد خیال
وادیٔ ریب وگمانده اولمه ضال

جانکه جنبشلری کوج کلسه کر
سن تحمل ایله کوسترمه کدر

نسخهٔ صبری ایدوب عقد اللسان
اورمه یارانه صقن زخم زبان

اولمه ای مألوف مردان خدا
تابع وهم وخیال ناسزا

کوسترلر صکره روی ردّ سکا
صحبت یاراندن اولورسن جدا

این خیال و وهم بد چون شد پدید
صد هزاران یار را از هم برید

اهل حاله طعن ایسه کارک اکر
وار ایسه سنده بو بدلکدن اثر

فارغ اول بوکاردن قو غفلتی
جهد ایدوب ترک ایده کور بو خصلتی

چاک ایدرلر پردهٔ پندارکی
کوسترلر عالمه اسرارکی

کیم بکا وار در بو خصلتدن زیان
عالمه رسوای اولورسن ناکهان

کر بو کاره ایتمز ایسک اعتبار
کورنه دیر اول عارف پاکیزه کار

چون خدا خواهد که پرده کس درد
میلش اندر طعنهٔ پاکان برد

عیب یارانی کوروب ای یار جان
ایلمز سک کیمسه یه فاش وعیان

مژده کیم هر عیبدن اولدک خلاص
بو هنر ایلر سنی یار خواص

بو علامت کیمده اولسه آشکار
آشنای حق اولور انکله یار

معنیٔ اخلاصه اولور ماصدق
ایلر انک عیبنی پوشیده حق

ایلیوب بو قول مرغوبی بیان
کورنه دیر اول عیب پوش ناقصان

ور خدا خواهد که پوشد عیب کس
کم زند در عیب معیوبان نفس

کورینورسه بر کسک عیبی سکا
ایتمه استهزا ایله خنده اکا

اولمه دائم عیب جوی وعیب بین
تا که ذاتک عیبدن اوله امین

عفو ایدر مرد خطا پوشی خدا
بو یله در قول رسول مجتبی

ایتمینلر عیبنه خلقک نظر
اولدیلر مقبول حق و معتبر

کردیلر سنک ستر اوله عیبک سنک
سن دخی عیبن کورر سک کیمسه نک

سترکن تا بر تو ستاری کنند
تا ببینی اینی برکس مخند

اولاین دیر سنک اکر مرد سره
کندو عیبک کوزله باقمه آخره

عیب آخردن سکا یوقدر ضرر
کندو عیبکدن کورر قلبک کدر

آخرک عیبن اشتسنک غیردن
کندوکه ال غیری یه حمل ایتمه سن

کوج کلورسه آخرک عیبی سکا
بیل سنکده کوج کلور عیبک اکا

ایلیوب همتله سعی و اهتمام
دقت چشم بصیرتله مدام

ای خنک انکس که عیب خویش دید
هرکه عیبی کفت او بر خود خرید

وارمیدر برکس که اول بی عیب اوله
هر خطادن کندویی سالم بوله

اول که وار ذاتنده اوصاف بشر
عیبدر کندو وجودی سربسر

ذات هستی صاحبی معیوبدر
بلمین بو نکته یی محجوبدر

خلق غفلتله ایدرلر هر زمان
بربریک عیبنی ورد زبان

هر برنده وار ایکن یوز بیک خطا
بو العجبدر حاصلی بو ماجرا

غافلند این خلق از خود ای پسر

لاجرم کویند عیب همدکر

ذکر طعن منکران مر شیخ را

اولکه اولدی کاری ذم اصفیا
دیندی زانی و زنازاده اکا

ذم مردان ایلمز تخم حلال
مؤمن اولمز حامل وزر و بال

عادت ایتمز سوء ظنی پاک زاد
صاچمز اول کشت دله تخم فساد

هر کیمک پاکیزه اولسه جوهری
ذاتی ایلر بو تهمتدن بری

اهل حق حقنده اولمز بدکمان
قول و فعلندن کورنمز بد نشان

هرکه باشد از زنا و زانیان
این برد ظن در حق ربانیان

یعنی شخص فاسد و تخم حرام
عادت ایلر اهل حق ذمن مدام

ایلیوب بیک درلو افک و افترا
نقل ایدر حقنده قول ناسزا

که مرایی دیر اکا که بی نماز
خبط ایدر قولنده اول تزویر ساز

و اصل سر منزله کمراه دیر
عارف بالله نا آکاه دیر

اهل حقک ذمنه آچسه دهان
بویله سویلر دائما اول بدزبان

شارب الخمرست و سالوس و خبیث
کمرهان را از کجا باشد مغیث

ای خبیث النفس و بد فعل و حسود
وی ردی الخلق و بی شرم و عنود

حاش لله کیم اوله مرد خدا / شارب الخمر و خبیث اهل ریا
هپ بو حالتلر خیالکدر سنک / هپ بو سوزلر حسب حالکدر سنک
طی ایدوب طومار ذی اسم اول / سویله مه فعل قبیحک الجم اول
اهل حقی الکمه باطل صقن / غیرت حق واردر ای غافل صقن

اینچنین بهتان منه بر اهل حق
کین خیال تست برگردان ورق

مرغ خاکیسن سن ای مردارخوار / پر و بالک ساکه اولمز سازکار
مرغ افلاکی کبی پروازی قو / طوریرکده جنبش شهبازی قو
سنده در عدا ایتدوکک اول ترهات / عارفک ذاتنده یوقدر بو صفات
اولسه ده عارفده انلردن اثر / بحره قازوراتدن کلمز کدر
چکمه نامن مرد پاک وکاملک / خلقتنده عارف دریادلک

این بنا شد وربود ای مرغ خاک
بحر قلزم را ز مرداری چه باک

طوته لم عارفده اولمش بویله حال / آفتابه سایه دن ایرمز زوال
جوهر قدرین شکست ایتمز عرض / بیل ندر بو نکته دن قصد و غرض
عارف ایتمز بویله ذلتدن زیان / آتش ابراهیمه ویرمز سوز جان
نار ایله نمرودی تخویف ایله سن / کیم ضرر یوقدر خلیله ناردن

مکر حقدر کید نلر دوزخه / یوخسه دوشمز اهل حق اول برزخه

آتش ابراهیم را نبود زیان
هر که نمرودیست گو می ترس ازان

اهل حق لوث خطادن پاکدر / غصه دن آزاده و بی باکدر
اولدی زیرا اهل حق مغفور حق / هرنه ایشلرسه اولور معذور حق
ذلتی طاعتدن اولادر آنک / تهمتی مقبول مولادر آنک
کفری یاننده اولور ایمان ناس / کهنه و پوسیده بی رغبت پلاس
ای حسود تیره طبع و خیره جان / بویله در فهم ایله بو راز نهان

ذلت او به ز طاعت نزد حق
پیش کفرش جمله ایمانهای خلق

ایردیلر بر منزله اهل یقین / کیم اومنزلده نه دنیا وار نه دین
باصدیلر بر مأمن خاصه قدم / انده یر یوق کفره و ایمانه هم
کفر و ایمان اولدی زیرا رنک پوست / مغز یدر آنک اولنلر حقه دوست
سر تحقیقی طونیلر دوستدن / مغزی ترجیح ایلمشلر پوستدن
اهل حقه اولدی روزی بر مقام / بویله درکوش ایله تحقیق کلام

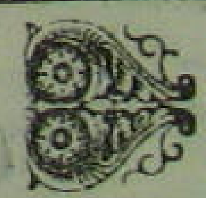
کفر و ایمان نیست آنجایی که اوست
زانکه او مغز است و آن دو رنگ و پوست

کورنه دیر اول واقف اسرار دین	اول کزیده مرشد راه یقین
اولکه بلمز شیخڭ ایمانی	هم تن پاکیزه سنده جانی
شبهه سز اول کافر وهم مرده در	جسم وجانی نار ایله آزرده در
شیخڭ ایمانی نه در سر خدا	جوهر جانی نه در نور لقا
بلمز ایسڭ دکله بو معنایی بیل	نکتهٔ مضمون مولانایی بیل

کیست کافر بی خبر ز ایمان شیخ
کیست مرده بی خبر از جان شیخ

ای معارض شخص نادان شرناس	اصفیایی کندوکه ایتمه قیاس
کرچه آدم آدمه بکزر ولی	بردکلدر مرد ظاهر له علی
شیره بکزر کرچه کیم تصویر شیر	روحی یوقدر اوله مز تند ودلیر
آدمیڭ کرچه بردر صورتی	اولدی معنیده مغایر سیرتی
چونکه یوقدر سنده چشم رازبین	ظاهر حاله بقوب ای بی یقین

کار پاکانرا قیاس از خود مگیر
کرچه ماند در نوشتن شیر شیر

وصف حال خود پرستان میکند

نطق مولانادن ای مطلوب جان	دکله حال خود پرستانی عیان
یعنی اولمشدر بو قومه فکر و حال	حب نفس وحب جاه وحب مال

حسن دنیایی ایدوب محبوب نفس	اولدیلر زنلر کبی مغلوب نفس
قبله سیدر بونلرڭ نفس وهوا	بت کبی آکه طپرلر دائما
بونلرڭ یوق امر حقه رغبتی	حاصلی اولدی بو قومڭ عادتی

از هوس وز عشق این دنیای دون
چون زنان مر نفس را بودن زبون

بونلر اولمزلر قلوبه آشنا	اهل دلدن دایم ایلرلر ابا
ذوق دلدن بیخبر درجمله سی	صورت آدمده خردر جمله سی
کورینورلر پادشاهان دله	روبهانه حیله وتزویر ایله
اولدیلر بو بابده بالاتفاق	سالکان وادئ جهل ونفاق
قولنه اولمز بو قومڭ اعتبار	اولدی الحق بونلره کار وشعار

بادل وبا اهل دل بیگانگی
باشهان تزویر وروبه شانگی

ای مزور شخص پر مکر ودغا	هرزه کوده خال فعل اصفیا
ایلمزسن وضع مردانی پسند	کولسن زیرا دکلسن هوشمند
ویردوکڭ السه کدا دیرسن اکا	آلمسه اهل ریا دیرسن اکا
هرنه وادیده کورنسه اهل حق	سن نه ایلرسن اکه طعن ودق
چونکه هر وضعه ایدرسن قیل وقال	سویله ایدی نیلسون یا اهل حال

کرپذیرد چیز تو کویی کداست
ورنه کویی رزق ومکرست ودغاست

خلق ایله برکامل ایتسه اختلاط — هرکسه کوسترسه روی انبساط
کورسک اکثر صحبت احبابده — تهمت ایلرسن اکا اول بابده
یعنی دیرسن بونده وار حرص وطمع — اولمامش مصداق عزمن قنع
کوشۂ خلوتده ایتسه انزوا — کبر واستغناسی وار دیرسن اکا
کثرت وخلوتده اصحاب یقین — بر نفس اولمز لسانکدن امین

کردرآمیزد تو کویی طامعست
ورنه کویی در تکبر مولعست

ای مداهن خودپرست یاوه تاز — وی منافق بدکمان وحیله ساز
هرنه حال اوزره کورنسه اهل حال — سن اکا دیرسن بنه کمراه وضال
راه حقه ایتسه لر دعوت سنی — عذر ایدوب دیرسن که عفو ایلک بنی
قدرتم یوقدر بودر تحقیق حال — مانعمدر مصرف اهل وعیال
عادت ایتمشسن بوکاری دمبدم — یا ایدرسن اهل حقی قدح وذم

یامنافق وار عذرآری که من
مانده ام در نفقۂ فرزند وزن

ایلیوب دائم بو یوزدن اعتذار — دیرسن اولدم بن رهین کسب وکار

ایتمسم بر لحظه کاره اهتمام — کورینور امرلوازم ناتمام
اهل واولادم چکرلر اضطراب — هم ایدرلر باکه بیک درلو عتاب
یوق چو باشم قاشیماغه قدرتم — سعی دینه نیجه اولسون طاقتم
نقدودخلم خرجه ایتمز وفا — فکر واندیشه کوزآچدرمز بکا

نی مرا پروای سرخار یدنست
نی مرا پروای دین ورزیدنست

هرمنافق خودپرست وبدکمان — دایما ایلر بو اعذاری بیان
یعنی اشغال اولمسه مانع بکا — بن اولوردم سالک راه خدا
کندو زعمنجه بودر اندن مراد — دیمیه تا خلق اکا بی اعتقاد
رغبت ایلر اهل حقه صورتا — لیک یوقدر سپیرتنده بو صفا
بعض شیخه کاهی حالن یاد ایدوب — دل او حیله دیرلر استمداد ایدوب

ای فلان مارا بهمت یاد دار
تاشویم ازاو لبیا پایان کار

بویله سویلر کرچه اول بارد نفس — کرم اولوب مقصوده کوسترمز هوس
انده یوقدر سوز جان ودرد دل — اول سببدن قوللنه صادق دکل
صانکه برنائم ایدوب خلط کلام — اولور اول دم بینه مغلوب منام
ایتسه کرچکدن اکر حقی طلب — دیده سی بیدار اولوردی روز وشب

اول اسیر غفلت و مست وهوا / جمله بی معنی سوزندن ماعدا

اینچنین هم نی زدد و سوز گفت
خوابناکی هرزه گفت و باز خفت

حاصلی اول خودپرست و بی خبر / اولسه هم صحبت مشایخله اکر
عرض اخلاص ایلیوب تعظیم ایدر / دست و دامانن اوپوب تکریم ایدر
عذر ایدوب دیر اولسه قلبمده حضور / بردم ایتمزدم زیارتده قصور
لیک بند اولدی بکا قوت عیال / ایلرین زحمت چکوب کسب حلال
طوتدیلر دامانی فرزند و زن / ناتوانم عجز ایله غایتده بن

هیچ چاره نیست از قوت عیال
از بن دندان کنم کسب حلال

کذب ایله ایتمکده سن ای خودپرست / کندوکی خوار و حقیر و دون و پست
ایتمکیچون ظاهرا دفع سؤال / بلکه رفع سوء فعل و سوء حال
دایم ایلرسن بو کذبی اختیار / ایلمزسن کیمسه دن بر ذره عار
کورینور قانک حلال ای کشتنی / واجب القتل ایلمش کذبک سنی
بویله وضع بی مآل ایتمه یوری / دعوئ کسب حلال ایتمه یوری

چه حلال ای کشته از اهل ضلال
غیر خون تو نمی بینم حلال

اول کرفتار غم قوت و غدا / دردینه ایلیسدن ایستر دوا
انی بلمز اول اسیر قید لوت / دردینک درمانی اولمز کسب قوت
چاره اول بیماره حقدن درهمین / مرهم اولمز زخمنه الا که دین
حقه عرض ایتسون او مسکین پاره سن / استسون دین نبی دن چاره سن
حاصلی او مبتلای کسب و کار / ایتمسون بی چاره الکله اعتذار

از خدا چاره ستش وز قوت نی
چاره اش از دین وز طاغوت نی

ایلیوب تحصیل دنیایه هوس / صبر و آرام ایلمزسن بر نفس
جمع ماله دائم استعجال ایدوب / سعی ایدرسن خلقه مکر و آل ایدوب
حق که اولدر بانی طاق و سما / بسط ایدن فرش زمینی برهوا
صبر ایدرسن اکه بولمقده وصول / کورنیجه غافل سن ای شخص جهول
امر دنیاده اولورسن نفسه رام / امر حقده ایلمزسن اهتمام

ای که صبرت نیست از دنیای دون
صبر چون داری ز نعم الماهدون

مال دنیا کر حلال و کر حرام / اخذ و جلبنده ایدرسن سعی تام
ایلمزسن پاکله ناپاکی فرق / جانکی حرص آتشی ایتمکده حرق
جمع دنیاده اولوب بی اختیار / فرصت ال ویردکده ایتمزسن قرار

یانمدر خالقی بلمکده هم　　بذل مقدور ایلمزسن دمبدم
کاردنیایه توغل کوستروب　　حقی بلمکده تکاسل کوستروب

ای که صبرت نیست از پاک و پلید
صبر چون داری ازان کت آفرید

ذکر خوبی را که زشتست آخرش

کل بنه ای طالب بافهم و هوش　　پند مولانایی ایله دز کوش
کورنه دیردنیا لسانندن سکا　　کورنه معنیدن اولور پایان نما
یعنی هر خوبک اولور زشت آخری　　کورسر انجام طعام فاخری
کورینورکن چرب و شیرین اولی　　یکر نورسن فضله سن کورسک ولی
کوستروب انواع لوته اشتها　　دیدهٔ حرص و طمعله دایما

ای بدیده لوتهای چرب خیز
فضلهٔ ازرا ببین در آبریز

چون اولورشیٔ لطیف اخر کثیف　　اولیه شیٔه اعتبار ایتمز لطیف
چونکه هر حسنک ایدر قبحی ظهور　　اکه مفتون اولمه دن ایله نفور
بوی نغز و حسن صورتله طعام　　کورینور کرچه طبقلرده مدام
لیک صکره فضلهٔ ناپاک اولور　　بوی زشتندن دماغک چاک اولور
هرزه وار دقده ای جویای حال　　ایلیوب اولکی حالندن سؤال

مرخبث را کو که آن خوبیت کو
درطبق آن مغز و آن نغزی و بو

یعنی ای فضله قنی اول روی خوب　　اول طبقده ویردوککخوش بوی خوب
دیر که انلر دانه وبن دام ایدم　　روز و شب صیاد خاص و عام ایدم
چون سنی صید ایلدم بن ناکهان　　دانهٔ تزویری ایتدم نهان
بیل که دنیا دام و شهوت دانه در　　دانه یه الدانمین مردانه در
ایتمکیچون فضله دن اخذ عبر　　استسک حسن قدیمندن خبر

کوید او آن دانه بد من دام آن
چون شدی تو صید شد دانه نهان

عبرت آلد کسه اگر بو نکته دن　　عاقبت بین اولمغه جهد ایله سن
هرکیم اولسه کاربین عاقبت　　عاقبت حاصلدر آکا منفعت
ایتمه حسن اول حاله نظر　　آخره باق قیلمه آخرده مقر
بولدی آخربین اولان بخت سعید　　اولدی آخربین اولان حقدن بعید
بلکه ابعد در دیمش ملا جلال　　بویله در بی شائبه تحقیق حال

هرکه آخربین تر او مسعودتر
هرکه آخربین تر او مبعودتر

عاقبت احوالن اول مرد جهان　　ایلمش بر وجمله داخی بیان

يعنى ايردكده زمان نوبهار   آچيلور ازهار دشت وكوهسار
حسن ازهارى كورنلر لاجرم   لب كزان اولور تعجبدن اودم
صكره ايردكده دم سرد خزان   زرد اولور اوراق باغ وكلستان
اول هر شئ دنيا اويله در   آخر هر خوب وزيبا بويله در

اى زخوبئ بهاران لب كزان   بنگر آن زردى و سردئ خزان

روز روشنده جمال آفتاب   جمله دنيايى ايدر پر نور وتاب
طلعتى آفاقه نور افشان اولور   دهرى ايلر پر ضيا رخشان اولور
ايلسك وقت غروب آكه نكاه   مرگى ظاهر كورينور بختى سياه
بويله در پايان حسن ماسوا   اوله باقمه پس اى مرد خدا
جمله نك انجامنه ايله نظر   كرچه كيم ظاهرده اى نور بصر

روز ديدى طلعت خورشيد خوب   مرگ اورا ياد كن وقت غروب

همچنان بدر منير وتابدار   طاق گردونه اولور پرتو نثار
روشن ايلر تيره شبده عالمى   فرويرر دنياده روى خرمى
آخر ايردكده لياليء محاق   تار اولور اكه بو روشن چارطاق
حسرت حسن وجمال انجام كار   جسمن ايلر زرد وباريك ونزار

باقمه حسن صورته اى عين جان   هركمالك كور زوالندن نشان

بدر را ديدى برين خوش چارطاق   حسرتش راهم ببين اندر محاق

در بيان ترك هر كو فانى است

چونكه بلدك حسن حال ظاهرى   ظاهر اولدى اوّلى وآخرى
ايدى دلبند اولمه حسن ظاهره   صرف همت قيلمه شئ فاخره
هرنه كيم سن اندن اولدك شادمان   فرقتن فكر ايله آنك هر زمان
ايتمه دنيايه محبت جان ايله   كيم كيدر پس عاقبت خسران ايله
اولمه زنهار اى طلبكار يقين   سود وكمك شينك فراقندن امين

هرچه از وى شاد كردى در جهان   از فراق او بينديش آن زمان

اول سنى مسرور ايدن شئ حسن   عقل وهوش الدى هزاران كيمسه دن
ايلدى چوق كيمسه يى مسرور وشاد   آخر اندن صحرادى مانند باد
اولدى بوميدن نيچه هشيار مست   كتدى كيفى نوش ايدن بولدى شكست
ايتدى چوق شخصى بو نعمت امتلا   عاقبت درد شكم ويردى اكا
ايتمه اكه جبكى حددن فزون   بلمش اول اى مائل دنياى دون

زانچه گشتى شا بس كس شاد شد

آخر از وی جست و همچون باد شد

جهد ایدوب دل ویرمه دنیا جیفه — اولمه بسته حسن اشیا جیفه
بی قرار و بی بقادر سود و کمک — بی حقیقت بیوفادر سود و کمک
قیل تدارک الده فرصت وار ایکن — اول سنی ترک ایتمدین ترک ایلین
یار هرجایی دکلدر پایدار — ایلمز بر یرده آرام و قرار
اول سنک میل ایتدوکک برگ مراد — صحرادی چوق کیمسه دن مانند باد

از تو هم بجهد تو دل بروی منه
پیش کو بجهد تو خود از وی بجه

چونکه یوقدر زوال دنیاده بقا — مرده حکمن ویردی دانالر اکا
آنی سومک مرده سومکدر همان — عاشق اولمز اکا الا ابلهان
عشق مرده ایلمز دلده قرار — یعنی اولمز اول محبت پایدار
مرده بی قوای کرفتار هوا — حی وقیومه محبت قیل که تا
ایریشه سا که حیات جاودان — کیم دیمش زیرا اپیر زنده جان

عشق بر مرده نباشد پایدار
عشق را بر حی و بر قیوم دار

ای اسیر رنک و بوی دلفریب — رنک شهوت نفسکی ایتمش فریب
نقش دنیایه بو غزتلر ندر — بو هوسپلر بو محبتلر ندر

حسن صورت عقلکی الмش سنک — چشم وهوسک کوردن قالمش سنک
ایتمه رنک ماسوایه اعتبار — کندو رنکندن ایدرسن صکره عار
ایلمزسن حسن بی رنکه نظر — یوخسه معلومک دکلمی بو خبر

عشقهایی کز پی رنکی بود
عشق نبود عاقبت ننکی بود

چونکه اولدک رنک دنیادن خبیر — جهد ایدوب اولمه کرفتار و اسیر
کیم اکا عاریتیدر اول جمال — برکمال اولمز بولور آخر زوال
صالسه بر دیواره پرتو آفتاب — کرچه کیم ایلر انی پرنور و تاب
صکره رفع اولدقده اندن اول ضیا — کورنه رنکیله اولور صورت نما
ایتمه رنک مستعاره التفات — بویله در تمثیل نقش بی ثبات

پرتو خورشید بر دیوار تافت
تابش عاریتی دیوار یافت

تاب خورشیدی کوروب دیوارده — اولمه اکه شوقکی اظهارده
ایلمز انده قرار اول تاب وفر — سایهء خورشید اوستندن کیدر
شعشع دیوار اولور آخر هبا — اصل خورشیده ولی ایرمز فنا
مه ایله اولمز منور قلب خشت — خوب اولورمی زینت ظاهرله زشت
عشق ظاهر ایلمش احمق سنی — یوقمی عقلک فهم واذعانک فنی

برکاوخی دل چه بندی ای سلیم
واطلب اصلی که باشد او مقیم

این بیان در ترک دنیا گفته شد

ای گرفتار غم واندوه مال — تا بکی بو ابتلا بو سوء حال
بندکی ایله شکست آزاده اول — نقش وامید وهوسدن ساده اول
رشتهٔ دنیایی بندایتمه دله — وارمه حق درگاهنه اول بندله
یوقی رحمک کندوکه ای مبتلا — خوشمی گلدی سپ که بو بند بلا
تا بچند ای مرد غافل تا بچند — حب ماله بویله اولمق قیدوبند

بند بگسل باش آزاد ای پسر
چند باشی بند سیم و بند زر

حوصله ایتسک نه دکلو جمع مال — قسمت یکروزه دراندن مال
بحری دوکسک فی المثل برکوزه یه — یتمز الا حاجت یکروزه یه
روزمره یعنی هرنیسه نصیب — ایریشور اول سا که اولمه ناشکیب
کیمسه المز رزق مقسومک سنک — کیم ییر کیمسه نصیبن کیمسه نک
فکر قسمتله کدر ویرمه دله — حاصلی هرکون سبوی حوصله

گر بریزی بحر را در کوزهٔ
چند گنجد قسمت یکروزهٔ

چشمه چشمه سیم وزر اولسه روان — کوزه کوزه السه لر خلق جهان
اهل حرصک کوزه سی طولمزینه — کندو قانسه چشمی سیر اولمزینه
انده کیم واردر قناعتدن اثر — اول غنیدر فقرا کاویرمز ضرر
چون صدف قطره ایله ایتدی اکتفا — اولدی پردر لطیف وذی بها
حرص ونفس اوزکه بلادر ادمه — دور ادمدن کلنجه بودمه

کوزهٔ چشم حریصان پر نشد
تا صدف قانع نشد پر در نشد

زهد اودرسن ایده سن دنیایی ترک — اول سنی ترک ایتمیه بی زاد وبرگ
گر بومعنیدن نذر دیرسک مفاد — بیل که ترک اختیاریدر مراد
کندو نفسکدن اولورسه ترک اگر — اهل ترک ایچره اولورسن معتبر
دائما اقبال ایدر دنیا سکا — عرض استغنا ایدرسن سن اکا
لطف زهدی بلدروب ملای روم — گورنه دیر اول مرشد حکمت رسوم

ترک دنیا هرکه کرد از زهد خویش
پیش اید پیش او دنیا وپیش

بو العجب سرمایه در ترک وجود — اولور البته انک سودی شهود
ترک هستی ایلین بی ارتیاب — شاه مقصودی گوردی بی حجاب
یعنی برخوردار اولوب دیداردن — ذوق الور سیر جمال یاردن

حب دنیا اولمز ارتوق کار اکا — کورینور کار جهان مردار اکا
اکه کیم مشهود اولور دیدار یار — ایلمز امر جهانه اعتبار

هرکه ازدیدار برخوردار شد
این جهان درچشم او مردار شد

چون بولور ترک ایلی سود بی شمار — سن دخی ایله بوکاری اختیار
ملک وجاهی ترک ایدوب ادهم کبی — اولیکور ملک خلودک طالبی
مانع قرب خدادر ملک وجاه — طالب حقه بلادر ملک وجاه
الدانوب بند اولمه صورت ملکنه — داخل اول شاهان معنی سلکنه
دولت فانی دکلدر معتبر — دولت باقی مراد کسه اکر

ملک برهم زن تو ادهم وار زود
تا بیابی همچو او ملک خلود

اهل حق قولنجه ای خلق جهان — اولدی بودار جهان زندان جان
جسمکز دنیا ایله مأنوسدر — انده اما جانکز محبوسدر
جانکز محبسدن ازاد ایلکوز — لامکان صحراسنی یاد ایلکوز
عزم ایدوب دشت فراخ وحدته — یول بولک ایوان وکاخ وحدته
ایمکوز بوقول تحقیقه کمان — فی الحقیقه ای اسیران جهان

این جهان خود حبس جانهای شماست

هین روید آنسو که صحرای شماست

هرکیم ایلر ملک صورتدن گذر — عالم معنی اولور آکا مقر
اولماکوز بونده اسیر رنک وبو — عالم بی رنکی ایلک جست وجو
اولدی مغنیده بوعالم تیره چاه — عاقل ایتمز تیره چاهی جایگاه
یوسف جانی ایدن بوندن خلاص — اولدی سلطان سریر مصر خاص
همت ایلک بومکاندن چقمغه — یعنی بودار جهاندن چقمغه

کین جهان چاهیست پس تاریک وتنک
هست بیرون عالمی بی بو ورنک

چون بزه فرمان حقله انبیا — اولدیلر راه خدایه رهنما
عالم بالایه دعوت قلدیلر — منزل قربه دلالت قلدیلر
اول شهنشاهان ملک لامکان — اولدیلر جان کبی اعلایه روان
انلرک هرکیم که اولدی پیروی — تنک وتار اولوز اکا دنیا اوی
حاصلی اول پادشاهان غیور — ایتمدیلر ملک اسفلده حضور

انبیا را تنک آمد این جهان
چون شهان رفتند اندر لامکان

چق بوچاه تیره دن ای یار جان — صوکبی اول وادئ عشقه روان
ایریشور سه نعرهٔ غولان سکا — ذکر حقله آتش انداز اول اکا

فكر دنيايى دروندن چقر
ايلمه اول كركسه مركز نظر

كوزديكوب نركس كبى دايم اكا
اولمه حيران و اسير و مبتلا

جد ايدوب اى سالك راه بقا
وحشت آباد فناده دائما

ذكر حق كن بانك غولانرا بسوز
چشم نركس وا ازين كركس بسوز

در بيان ذم و قدح مال و جاه

اهل دنيا قولى اوزره مال و زر
ستر ايدر خلقك عيوبن سربسر

فقرايله ديرلر عيوب اولور عيان
جهلى ياد ايتمزلر اما عاميان

اول سببدن خلق ايدرلر جمع مال
بويله در اما كه قول اهل مال

مال و زر بكزر كلاهه فى المثل
ستر اوله تا كيم انكله عيب كل

اول كه يوق باشده كلدن اضطراب
سر برهنه اولسه ده ايتمز حجاب

مال و زر سر را بود همچون كلاه
كل بود او كز كله سازد پناه

انده كيم زلف عبير اسا اولور
بى كلاه اولسه دخى رعنا اولور

يعنى بركسده خلوص اولسه تمام
جمع ماله ايلمز اقدام تام

مالى اولسه حفظ و امساك ايلمز
چقسه الدن سينه سن چاك ايلمز

بلكه ايلر حقه اخلاصن زياد
هم اولور محكم دلنده اعتقاد

خاطرين ايتمز پريشان دائما
خود محققدر بو حالت ظاهرا

آنكه زلف جعد رعنا باشدش
چون كلاهش رفت زيبا باشدش

اولدى باقول عزيزان كرام
مال دنيا ملك عقبى ايكى دام

كيم برينه دوشدى مرغان ضعيف
بيرينه صيد اولدى مرغان شريف

دام دنيايه دوشن اولمز خلاص
اول سببدن اكه ميل ايتمز خواص

سن دخى اولوب هماى لامكان
دام دنيايى ايدنمه آشيان

جد ايدوب اول دام عقبايه شكار
اولدى زيرا كر نهان كر آشكار

مال دنيا دام مرغان ضعيف
ملك عقبى دام مرغان شريف

اى جهانى بندهٔ فرمان ايدن
نامنى ميرو شه ذيشان ايدن

بلمدك دنيا سنى ايتمش اسير
نا كمى بر عكس ايتمش سن امير

صانمه كيم دنيايى سن ايتدك شكار
بنده چكمشدر سنى اول آشكار

نفسه رام و شهوته محكوم سن
پنجهٔ اتشده كويا موم سن

كوش ايدوب بو حق سوزى ايتمه جدل
بويله در حال و مآلك ما حصل

باز كونه اى اسير اين جهان
نام خود كردى امير اين جهان

ای رذیل النفس وطماع ودونی
حرصك ایتمش بنده دنیاسنی

خواجهٔ دنیایه اولمش سن غلام
خدمتن ایتمكده سن هر صبح وشام

بستهٔ قید جهانسن بلمش اول
بندهٔ مجبوس جهانسن بلمش اول

حق بوکیم اولمش کمال حرصله
اکر دنیا کردنکده سلسله

سن ایشتمزسن اکرچه دائما
دیرلر انسان طعنله دنیا سکا

ای تو بنده مجبو این جهان سن جان
چند کویی خویش را خواجه جهان

بو العجبدر عقلی خلقك بو العجب
کیم اسیره ایلمشلر شه لقب

نیته کیم برعکس دایم قورعوام
برسیه رو زنگی یه کافور نام

شاه اودرکیم بندهٔ جاه اولمیه
روسپید اولدر که کمراه اولمیه

بنده اولدر کیم اولور نفسه غلام
روسیاه اولدرکه قالور ناتمام

بویله در بو قصه اماهر زمان
باقیوب معناسنه خلق جهان

مر اسیران را لقب کردند شاه
عکس چون کافور نام این سیاه

شه که حرص ایلر حرامه دایما
شه دیمزلر نامنه دیرلر کدا

کیم طمع زیرا کدالرکاریدر
بی نصاب و بی نوالرکاریدر

شاه اودرکانك اوله قلبی غنی
ایتمیه دنیا ایچون نامن دنی

بو مثلدر کل ذی حرص فقیر
کر شهنشه کر وزیر و کر امیر

باقمه مال حرامه برکدا
شاهدر مغنیده لیکن صورتا

شه که او از قصد حرص این حرام
می کند او راکدا کویند نام

شاه اودرکیم عزه جاهی ترك ایده
تخت شاهی وکلاهی ترك ایده

ملك صورت کورینه آکه حقیر
ملك معنیده اوله صاحب سریر

بویله شاهك نورحقدر افسری
روشن ایلر عالمی تاب وفری

اولمسه کردونده مهر وماه اکر
جمله دنیایه انك نوری یتر

شاه اکا دینمز که میل عز وجاه
ایده آنی تیره جان ودل سیاه

شاه آن دان کوز شاهی فارغست
بی مه وخورشید نورش بازغست

ای شه جم مسند ودارا سریر
اول سریر ومسنده اولمه اسیر

نفسکی ایتمه او زرین تخته بند
چوق شهی ترك ایلدی اول تخته بند

صانمه کیم صدر اوزره بولدك اعتبار
بلمش اول قالدك قوپده خوار وزار

بولمدك رخصت حریم حضرته
کیرمدك قصر وسرای وصلته

تخت وصدره ویرمه عقل وهوشکی
طوت بو بیت پرنکاته کوشکی

تخته بندست آنچه تختش خوانده

صدر پند اری وبر درمانده

ایلسک ای خسرو خورشید تاج / جمله ملتدن اکر جمع خراج
قم کبی اقسه یغلسه سیم وزر / کان کبی اولسه خزینه ک پر گهر
اول قالور سندن کیرو کتمز بیله / سن کیدرسن درد وداغ حوصله
چون سکله کتمیه اول بی وفا / سن انکچون ایلمه خلقه جفا
کیسهٔ دنیایی خالی ایلیوب / صحن بیت المالی مالی ایلیوب

از خراج ار جمع آری زر چو ریگ
آخر آن از تو بماند مرد ریگ

زینهار ای حاصل مأمنی / ایتمه عزم سپلم ما ومنی
عاقبت اندن دوشرسن قیل حذر / صانمه کیم مأ مندر اول جای خطر
زردبان ما ومندن قیل نزول / بوله سن تا قصر تحقیقه وصول
اینمه مشدر حاصلی خلق جهان / پایهٔ ما ومنیدن بر زمان
تاکه بنیاد اولدی بو قصر وجود / تاکه ظاهر در نزول وهم صعود

زردبان خلق این ما ومنیست
عاقبت زین زردبان افتادنیست

یوکسکه چقمه صقن ای بی خبر / ییل که یوکسکدن دوشر پک دوشر
استخوان وجسمی یکسر خرد اولور / بلکه زور سقطه دن هم مرد اولور

چقمغه میل ایتمه طاق دولته / دوشکی فکر ایله خاک ذلته
پایه پایه جاهکی ایتمه بلند / کیم دوشوب ناکاه اولورسن مستمند
چقمه بام رفعته تا اول قدر / دوشدوکک دم ایرمیه ساکه ضرر

هر که بالاتر رود احمق ترست
استخوان او بتر خواهد شکست

ای رهین تخت وملک مستعار / دولت عاریتیدن ایله عار
ساکه اول شهملک که ویرمشلر عوام / سندن آلورلر ینه ماننده وام
ویردوکن چونکیم آلور خلق جهان / سن انکله اولمه دایم شادمان
شمدیلک دیرسن بنمدر تاج وتخت / کندو ملکمدر متاع ورخت وبخت
سن ایدرسن کرچه ناز وافتخار / بویله سویلر ساکه اما روزکار

آن خداوندی که دادندت عوام
باز بستانند از تو همچو وام

ای خداوند جهان عز وشان / وی خدیو عالم وشاه جهان
حقه ویر عاریتی سلطانلغی / بوله سن تا جاودانی خانلغی
قیل بو فانی دولتی حقه فدا / اوله سن تا شاه اقلیم بقا
دولت عاریتی ایتمه قبول / ترکی مشکلدر دیو اولمه ملول
اصل ذاتکده حمیت وار ایسه / جوهرکده غیرت وار ایسه

ده خداوندی عاریت بحق
تا خداوندیت بخشد متفق

زین سخنها آفت شهرت شنو

ای اسیر شهرت و نام و نشان
شهرت آنقدر دیمشلر عاقلان

آلیقور شهرت یولندن آدمی
پایکه اورمه بو بند محکمی

کم دکلدر بند آهندن بو بند
دوشمه بو بنده سکا ایلر گزند

قالدی یولدن بند اولنلر شهرته
عاقبت اولدی مصادف آفته

آفت شهرتدن ایله احتراز
اولمه صاحب اشتهار و امتیاز

اشتهار خلق بند محکمست
در ره این از بند آهن کی کمست

تا که وارسنده توان و اقتدار
بنده اول سلطانلغی ترک ایله وار

بنده لک آزاده لکدر عاقله
شاهلق معنیده اولدی سلسله

اورمه یاره کیمسه یه چوکان کبی
زخمی سن چک کوی سرگردان کبی

غیره زحمت ویرمه سن زحمتکش اول
خوش دل ایله اخری سن ناخوش اول

ایتمه چوکان قضادن اجتناب
ایلیوب باب رضایه انتساب

تا توانی بنده شو سلطان مباش
زخم کش چون کوی شو چوکان مباش

هرکه اولدی عشق ایچنده زنده جان
آنده در اقبال و جاه جاودان

خلقه سالار اولمغی ایتمز رجا
کفر اولور خربنده لک زیرا اکا

فی المثل خربنده لردر حاکمان
خر صفتدر جمله جهال جهان

گرچه خر خربنده یه محکومدر
رغبت خربنده هم معلومدر

گر بو سوزه باور ایتمز سک بکا
کور نه دیر اول زنده عشق خدا

هرکه اندر عشق یابد زندگی
کفر باشد پیش او خربندگی

مرد ایسه ک افعالک اظهار ایلمه
کندوکی قیده گرفتار ایلمه

یعنی خیر و شرکی ایله نهان
ویرمسون ثقلت سکا خلق جهان

اولمه خیر و شر ایله شهرت شعار
قیل حذر کیم هر برینک ضدی وار

دانه اولسه ک جمع ایدر مرغان سنی
غنچه اولسه ک قمع ایدر طفلان سنی

ایمدی نه غنچه نه دام و دانه اول
بو سوزی فهم ایلیوب فرزانه اول

دانه باشی مرغکانت برچنند
غنچه باشی کودکانت برکنند

کندو حسنن هر کیم ایتدیسه مزاد
اولمدی اول واصل سود مراد

یوزقودی یوزینک قضای بد آکا
مشتریلر اوردی دست رد آکا

حسنله بو لسه نه کلو اشتهار
شاهد بازاره اولمز اعتبار

هر کیم استرسه ملامتدن امان
کندین ایلر عصمت حقده نهان

خودفروش آخر اولور خوار و خجل
کیم دیش اول خواجهٔ باز اردل

هرکه داد او حسن خود را در مزاد
صد قضای بد سوی او رو نهاد

در بیان فائده در نیستی

ایلمش ملای صاحب امتیاز
عاشقان حقه تعلیم نیاز

عاشق اولدرکه اولمیه انده وجود
قالمیه اندیشهٔ بود و نمود

مایهٔ ترکیبنی فکر ایلیه
نطفه و خاک اولدوغن ذکر ایلیه

نیته کیم دفع غروری چون ایاز
ایلدی کهنه لباسین کارساز

ایتمدی گستاخ اولوب ترک ادب
عین محمود اولمغه بودر سبب

پوستین و چارق آمد از ایاز
در طریق عشق محراب نیاز

گیرمه وارلقله محبت رامنه
وارمه بنلکله خدا درگاهنه

سنلکی رفع ایله سندن اوّلا
صکره اول خاک نیازه چهره سا

باب حقی دق ایدنلر بن دیو
رد اولندی بن دکلسن سن دیو

بی من و مایه اولور مفتوح او باب
داخل اول دیو گلور حقدن خطاب

بن دیین صاحب وجود بوالفضول
ایلمز درگاه مولایه دخول

هرکه بر در او من و ما میزند
رد بابست او نه بر بالا پرد

ترک ایدرسک بنلکی ای یار جان
سن اولورسن جمله بنلکلر همان

اول کشی کیم اوله بنلکدن جدا
حق اولور آنکله یار و آشنا

دور ایدر بنلک خدادن آدمی
اوله مز سر یقینک محرمی

اول که دعوای من و مادن کچر
اهل وحدت اولدوغن اثبات ایدر

بی من اولمقدن ضرر یوقدر سکا
کیم دیش اول واقف سر فنا

هرکه بی من شد همه منها خود اوست
دوست جمله شد چو او را نیست دوست

ایلین وارلق طلسماتن شکست
بیل که یوقلق گنجنه ایرگوردی دست

بولدی اول گنجینه ده جان گوهرین
المدی برحبه یه کان گوهرین

وارلغه مغرور اولان شخص غریب
قالدی یوقلق دولتندن بی نصیب

اولکه هستی شهرینی ایتدی خراب
نیستی گنجندن اولدی بهره یاب

وارلغه مفتون اولوب خلق جهان
بلمدیلر آشکار و نهان

کارگاه گنج حق در نیستیست
غرهٔ هستی چه داند نیست چیست

مذهب هستیدن ایلرسک خروج
چرخ معنایه میسر در عروج

نیستیدر دین و مذهب عاشقه
یوقدر اندن غیری مطلب عاشقه

ایتمینجه خلع اثواب وجود
ایده مز پس اوج تحقیقه صعود

بند هستیدن خلاص اولمزسه جان
اولمز آنک جلوه کاهی آسمان

نیستیدر پسلم چرخ یقین
کیم دیمش اول عارج افلاک دین

چیست معراج فلک این نیستی
عاشقانرا مذهب و دین نیستی

کر بو معراجه ندر دیرسک براق
بویله ایتمشلر بیلنلر اتفاق

هرکه یوقلق رخشنه اولدی سوار
قیلدی وارلق منزلن جای قرار

هستیٔ فانیدن ایلر سک گذر
هستیٔ باقیده ایلر پس مقر

اولدی خنک نیستی چابک عنان
کیم ایدر برآنده سیر لامکان

نیستی در رهبر منهاج عشق
شویله بیل ای طالب معراج عشق

خوش براقی کشت خنک نیستی
سوی هستی آردت کر نیستی

این بیان امر قناعت میکند

دکله ای بیمار درد احتیاج
درد که یازمش طبیب حق علاج

اکل معجون قناعت اولا
شرب داروی توکل ثانیا

حب صبری بونلره ضم ایله هم
دفع اوله تا سندن اول رنج و الم

کوسترر سک بو دوایه اشتغال
ایریشور سا که نعیم لایزال

درد که یکلش علاج ایتمه صقن
خلقه عرض احتیاج ایتمه صقن

صبر کن با فقر و بگذار از ملال
زانکه در فقرست عز ذو الجلال

فقر و فاقه جانکی قیلسه زبون
ایتمه اظهار تلاشی قیل سکون

اولمه لرزنده مثال برک بید
فیض حقدن ایلمه قطع امید

بلبش اول ای درد فقره مبتلا
سندن ارتق میل ایدر رزقک سکا

سن توکل کوشه سن بکله همان
رزق مقسومک ایریشور ناکهان

اولمسون سندن بدید آثار عجز
ایتمه فقر و فاقه دن اظهار عجز

هین توکل کن ملرزان پا و دست
رزق تو بر تو ز تو عاشقترست

ایتمه دایم فکر و تدبیر معاش
ویرمه اول تدبیر ایله جانه خراش

غم ویرر فکر معیشت خاطره
اولمسون سنده فزون بو خاطره

وقتی کلدکده کلور رزقک تمام
ایلمه بیهوده سعی و اهتمام

سن همان درکاه حقی قیل پناه
ایریشور رزقک سکا بی اشتباه

فاقه یه صبر ایله عیشه نائل اول
بو نصیحتله همیشه عامل اول

بردل خود کم نه اندیشهٔ معاش

عیش کم نایدتو بر درگاه باش

جنت استرسک خدادن دائما
ایتمه هرگز کیمسه دن برشی رجا

نان ایچون دوکمه همیشه آب رو
ایله بو نقشی دلکدن شست وشو

ایلمه ای سائل رزق ونوال
کندوکی شرمندهٔ ذل سؤال

راز فقری خلقدن ایله نهان
حقه عرض ایت حالکی انجق همان

کیمسه دن ایتمه رجا حقدن دیله
دکله مضمون حدیثی صدقله

گفت پیغامبر که جنت ازاله
گرهمی خواهی زکس چیزی مخواه

چون دیمش اول زبدهٔ نوع بشر
استمزسک کیمسه دن برشی اگر

بن کفیلم گیم ایدر مولی سکا
جنتن احسان ودیدارین عطا

سن دخی ای مؤمن پاک اعتقاد
ایلیوب قول رسوله اعتماد

کیمسه دن اولمه طلبکار کفاف
تا اوله جنت نصیبک بی خلاف

اشته بودعوی ایچون حجت سکا
کیم دیور مشدر رسول مجتبا

گر نخواهی من کفیلم مرترا
جنة المأوی ودیدار خدا

ای اسیر فاقه محتاج وگدا
حقدن استه غیریدن ایتمه رجا

بیدن استه آبی جودن استمه
حوضدن خمدن سبودن استمه

فیضی دریادن آلور جولر دخی
لطفنه محتاجدر صولر دخی

لطف حق یانده غیرک لطفی هم
اولدی فی الواقع مثال نهر ویم

بحره نسبت چون اولور جو برنمود
ایمدی ای لب تشنگان آب جود

آین ازو خواهید نه ازغیر او
آب دریم جو مجو در خشک جو

غیریدن هم استه سن اولدرویرن
اول عطایی اخرکدر صانمه سن

قلب غیره اولدر الهام ایلین
لطفیدر ویرمکده ابرام ایلین

چون سکا لطف ایتمکی ایلر مراد
دست مخلوقی ایدر دست جواد

حالکه رحم ایلیوب شخص لئیم
لطف ایدوب سکا اولور اول دم کریم

حقدن استه غیریه اچمه الی
اندن اوزکه برویریو قدر بلی

ور بخواهی ازدگر هم اوده
برکف میلش سخا هم اونهد

سن نیجه محتاج ایسک برآخره
اولیه درخلق جهان هم یکسره

گرامیر وگرشه زرتاجدر
لطف حقه هر بری محتاجدر

خلق عالم گر صغار وگر کبار
حاجتن حقدن دیلر لیل ونهار

خلقدن باب امیدی ایله سد
ایده مز محتاج محتاجه مدد

هرکس ایلر لطف مولادن سؤال
فی الحقیقه بویله در چونکیم بو حال

پس چه عرضه میکنی ای بدگهر
احتیاج خود بمحتاج دکر

وار ایسه فقر و فناده طعم خل — اولدی لذتده قناعت چون عسل
خل فقری نوش ایدنلر دائما — انکبین ذوقله بولدی صفا
خل فقرک فهم ایدن کیفیتن — حس ایدر شهد قناعت لذتن
اولدیلر ذوق قناعتدن همین — نیجه جانلر غرق بحر انکبین
تلخیٔ فقر و فنا کتدن مدام — اکشی صورت کوستروب ای مرد خام

سرکه مفروش و هزاران جان ببین
از قناعت غرق بحر انکبین

ایلمه ای مسرف بسیار خوار — خرقهٔ حرصه رفوی بی شمار
بریتر کن بر دخی اولسه دیه — آزایله ایله قناعت چوق یه
یعنی بر کونده دو کتمه دانه کی — دانه‌دن ایتمه تهی پیمانه کی
چون ییمک امرین طوترسن بی عناد — منع اسرافی دخی هم ایله یاد
اولمیم دیرسک اکر فقره زبون — اکل و شرب ایتمه کفایتدن فزون

دانه کمتر خور مکن چندین رفو
چون کلوا خواندی بخوان لا تسرفوا

دانه کی یرسک قناعتله مدام — هرکز اولمزسن اسیر بند دام

دانهٔ بی دام اولورسا که نوال — بویله در علم قناعتده مآل
دانهٔ حرصه اولورسک مبتلا — دامدن دامه دوشرسن دائما
رزقکی بردن ییمه اتلافی قو — قیل ضرورتدن حذر اسرافی قو
ایلیوب علم قناعتله عمل — بیل نه در لا تسرفودن ماحصل

تا خوری دانه نیفتی تو بدام
این کند علم قناعت والسلام

حاصل جوع و ریاضت این بود

ایلیوب خاصیت جوعی بیان — کورنه دیر اول ذوق بخش طالبان
اولسه خالی ناندن انبان شکم — بویله در تحقیق معنی لاجرم
اول شکم گنجینهٔ عرفان اولور — پر دروپر کوهر ایقان اولور
نان جسمانی ایدر قلبی خزف — اوله مزلو اوی معنایه صدف
حاصلی ای طالب کنج کهر — درد جوعه صبر ایدوب یعنی اکر

کر تو این انبان زنان خالی کنی
پر ز کوهرهای اجلالی کنی

ایتمه ای پروردهٔ نفس و هوا — طفل جانه شیر شیطانی غذا
قیلمه نفسی طفل جانک دایه سی — شیر شیطان اولمسون تا وایه سی
شیر شیطاندر مزایای هوس — طفل جانه آنی ایتمه ملتمس

کس اوسدن تا که اول طفل گزین   قدسیان عرشه اوله همنشین
همتك ایله او معصومه بلند   دایهٔ نفس ایتمدین مکرو گزند

طفل جان از شیر شیطان باز کن
بعد از اتش با ملك انباز کن

ای گرفتار هوای قوت و زاد   ایتمه نان و گوشته میلك زیاد
انلرك زیرا که اولدی اصلی گل   اولیمزلر قوت جان وقوت دل
اولمه بو تیره گلك گل راغبی   قالمیه پسن تا که یرده گل کبی
نا ندر فکر دقیق ما سوا   گوشتدر اندیشهٔ ذوق هوا
قیل حذر ای ابتلای نان و گوشت   اولمه دایم مبتلای نان و گوشت

نان گلست و گوشت کمتر خور ازین
تا نمانی همچو گل اندر زمین

چونکه ماکولات اولدی اصلی گل   روح انسانی یه اول لایق دکل
روح حیوانی ایچوندر اول علف   ایلمه محصو لکی آکه تلف
اول علف گرچه ویرر جسمه سمن   استه سن اما النمز بی ثمن
بوندن اوزکه بر علف وارکیم خدا   بی غرض ایتمش آنی خلقه عطا
حاصلی ای هم غذای گاو و خر   ایلیوب مرعای صورتدن گذر

روز حکمت خور علف کین را خدا

بی غرض دادست از محض عطا

اول غذا کیم شهد پاکك بسلر تنك   عاقبت اولور گلو گیرك سنك
اولمه مفتون غذای ظاهری   موتی موجبدر بیل انك آخری
اولسه ماکولك غذای باطنی   سن اولورسن سرجانك فاطنی
پست ایدر سنك نان صورت رتبه سن   جمله رزقك بو لدی حکمت رتبه سن
نوردانشله ویروب قلبه صفا   علم رحمانیدن آلورسنك غذا

رزق تو حکمت بود در مرتبت
کان گلو گیرت نباشد عاقبت

لقمهٔ ظاهردن اول بسته دهان   تا دهان راز اوله پس که عیان
اول دهانه اولدی زیرا کیم غذا   لقمهٔ جان بخش انوار خدا
لقمهٔ ظاهر ندر قوت عوام   بو دهانك اول غذا سیدر تمام
لقمهٔ معنی ندر ذوق درون   اول دهانك بو ایدر عیشن فزون
پس دخی ای طالب ذوق نهان   کچ بو صورت لقمه سندن بر زمان

این دهان بستی دهانی باز شد
کو خورندهٔ لقمهای راز شد

منع ایدرسنك جسمی شیر دیودن   سیر اولورسن نعمت جانیله پس
شیر دیو ایلرتن انسانی دیو   کورینورآندن هزاران مکرو دیو

طفل جانه اندروب میل فطام
تا فراوان نعمت نور کمال
لذت نفسی ایدنه قوت وزاد

منعنه ایله کمال استقام
اوله دائم جانکه زاد و نوال
دکله بو بیتی که ظاهردر مراد

گر ز شیر دیو تن را وابری
در فطام او بسی نعمت خوری

نور معنایی غذا ایدوب دله
اولدی زیرا بو خورشلر قوت خر
بو خورشلردن بیل ای صاحب رشاد
بو غذالردن ایدنلر احتما
پس دخی برنیچه کون تدبیر ایدوب

بو خورشلردن کسل تدریجله
بو نلره میل ایلمز آزاده لر
قول نفس و فعل شهودر مراد
بولدیلر امراض صورتدن رها
نفسکی پرهیز ایله تنقیر ایدوب

زین خورشها اندک اندک باز بر
کین غذای خر بود نی آن حر

گر حلال اولورسه ده قوت عوام
فضله در زیرا بو قوتک غایتی
بو غذالر قلبی ایلرلر کثیف
وای اگر اکلی حرام اوله انک
استماع ایله بو قول فاخری

طالبان دوستة اولور حرام
پاک اولنلر استمز اول نعمتی
اولمز انک حاصلی فکر لطیف
اصلی حق خاص و عام اوله انک
حاصلی بو کیم غذای ظاهری

گر حلال آمد پی قوت عوام
طالبان دوست را باشد حرام

نان و بریان لذتندن قیل فراغ
دوشمه نار شهوته بریان کبی
نور عقلی جانه ایله مائده
هر نفسده مرده احیا ایلسون
قیلمه ذوق نان و بریانه هوس

کیم اولذتدن اولور مختل دماغ
داغلر یاقمه درونه نان کبی
تا مسیحا کبی بولسون فائده
درد مرضایه مداوا ایلسون
ایله دائم نور عقلی ملتمس

مائده عقلست نی نان و شوی
نور عقلست ای پسر جان را غذی

آدمه یوق نوردن اوزگه خورش
آدمک اولمشدی قوتی نور جان
بلکه آدم عین نور جان ایدی
اولدی چون اول صورت اخر آشکار
آدمه گرچه بو سر مستوردر

بولمز اندن غیر ایله جان پرورش
خلق اولنمزدن مقدم آب و نان
عین جانده صورتی پنهان ایدی
ایتدی جسمانی غدایی اختیار
ماتقدمدن غدسی نوردر

نیست غیر نور آدم را خورش
وز جز آن جان نیابد پرورش

نور حقدر فیض جان و اصل نان
اولدیلر پرورده اندن نان و جان

نور حقدن آلدی بو نان مایه یی
نان حکمتدر بونانی نان ایدن
صالدی نان صورته عکسن او نان
نان و جان انلرله بولمشدر وجود

فیض حقدن بولدی بو جان وایه یی
جان قدرتدر بو جانی جان ایدن
ویردی جان قالبه فیضن او نان
بویله دیر زیرا که اول صاحب شهود

عکس ان نانست کین نان نان شدست
فیض ان جانست کین جان جان شدست

چون اوله سپا که غذا برکز او نور
هم اولوب نان تنوره خاک ریز
کرندر دیر سک او نور پر ضیا
علم نفسه دیدیلر نان تنور
قلمیوب انی دل وجانه غذا

سنده قالمز رغبت نان تنور
بلکه هر کورد کجه ایلر سن کریز
علم حقدر طالب اول دایم اکا
ایله اندن نمکن اولدقجه نفور
حرص جانیله اولوب کرم اشتها

چون خوری یکبار از ماکول نور
خاک ریزی بر سر نان تنور

کر طعام ظاهریدن ناکهان
اول محالده حالکی کورسه طبیب
اچلقدر جمله امراضه دوا
فکر فاسدله ایدرسک قلبی سپیر

خسته اولسک قالمسه سنده توان
دیر که ایله اچلغه صبر و شکیب
کیم ایدر خوشلقلری طوقلق هبا
درد بی درمانه اولورسن اسیر

سر الجوع طعام اللهی بیل
نطق ملادن بو قولی کوش قیل

جمله ناخوش از مجاعت خوش شدست
جمله خوشها بی مجاعتها ردست

ایتسه درد هیضه افساد مزاج
اولمسه آچلق اودرده سازکار
رنج هیضه ماسوا افکاریدر
آچلق پچمکدر اول افکاردن
کچمه سک بیمار اولورسن متصل

آچلقدر درعقب اکه علاج
یوز مرض داخی اولوردی اشکار
کرسنه چشمان اتک بیماریدر
نکته فهم ایت مخزن الاسراردن
کورنه یازمش اول طبیب جان ودل

کر نباشد جوع صد رنج دکر
از پی هیضه بر آرد از تو سر

درد جوعک کورینه خاصیتن
اولدی اول جوع لطیف و معتبر
هم انک وار نیجه نفع آخری
جوع ظاهردن ایرر جسمه دوا
اچلق دردنده درمان جان

طالب اول ذوق ایتمکه کیفیتن
جملهٔ امراضدن پاکیزه تر
عشقه مرد طالبی ایلر جری
جوع باطن فیض ایدر جانه صفا
ظاهر و باطنده اولدی بی کمان

رنج جوع از رنجها پاکیزه تر
خاصه در جوعست صد نفع دکر

مرد اودر کیم جوعی تسخیر ایلیه　　دائما بو امره تدبیر ایلیه
دیدیلر بو جوعه زیرا عارفان　　بر علف زار فراخ و بی کران
ایده مز همتله کیمسه انی طی　　هر نیجه سعی ایتسه اولور رست وپی
روح حیوانیده یوق اول اقتدار　　کیم ایده طینده سعی بی شمار
هر علف خواره نصیب اولماز بو حال　　کیم دیمش زیرا که مولانا جلال

خود نباشد جوع هر کس را زبون
کین علف زاریست زاندازه برون

شیر جوعی هر کیم ایلرسه زبون　　پنجهٔ شهوتدن اولور اول مصون
بلکه ایلر انی فیض جوع شیر　　هم اولور قتل سگ نفسه دلیر
ویردیلر خاصان حقه جوعی تا　　اوله لر هر بیری بر شیر خدا
ایتمدی اول لقمه دن پروردکار　　مبتلای جوع کلبی حصه دار
آز نعمت صاندیلر جوعی عوام　　بیلمش اولسونلر بودر حق کلام

جوع هر خاصان حق را داده اند
تا شوند از جوع شیر زورمند

هر کس اولمز نعمت جوعه سزا　　اندن المز حصه هر جلف وگدا
کیم غدای آدمیدن کاو وخر　　حکمت حقله دکلدر بهره ور
پیش حیوانه علف قورلر مدام　　انلره لایق غدا اولدر تمام

جلف اودر کیم نفسی دایم سیر اوله　　جوعی تکلیف ایتسه لر دلگیر اوله
یوق یره اول عاشق نان وابا　　ایتمسون جوع وریاضتدن ابا

جوع هر جلف وگدارا کی دهند
چون علف کم نیست پیش او نهند

ایتمه فرط حرصله اکل غدا　　قالمه اسفلده ذلیل و مبتلا
دیدوکم کیبی عروج ایله که تا　　جلوه گاه اوله سکا فوق سما
اولمغیچون عارج اوج هدی　　یوق طریق الا که تبدیل غدا
اولمه قوت جسمه دایم مبتلا　　زاد روحانیدن آل برگ ونوا
لطف ایدوب پند ونصیحتله سکا　　کورنه دیر ملا فصاحتله سکا

یا حریص البطن عرج هکذا
انما المنهاج تبدیل الغذا

الفت ایتسه سگ اگر املاک ایله　　اولمه آلوده غدای خاک ایله
ایله نور معرفتله اغتدا　　اول بصر مانند صاف روشنا
همت ایله جسم ایکن جان اولمغه　　نور عین العین انسان اولمغه
قیل ملائکله توافق داخی هم　　ایله جانی نور حقدن مغتنم
جهد ایدوب صدق وطلبله دائما　　ایله ظلمانی غدادن احتما

اغتدی بالنور کن مثل البصر

وافق الاملاك یا خیر البشر

اولسه قوتك ذکر و تسبیح خدا
کورمیه جسمك فرشته وش اذا

کاه کابوس و کهی وهم و خیال
ایتمیه بردم سنی آزرده بال

حال اولورسه کرسکا تسبیح حق
سنده کوسترمز اثر اول ماسبق

قورتیلورسن جمله دن همچون ملك
هم اولورمنزلکهك اوج فلك

حاصلی ای طالب فیض صفا
صفوت استرسه درونك دائما

چون ملك تسبیح حق راکن غدا
تارهی همچون ملائك ازاذی

خوان محسوسك مائلی بللودر
وجه مسبوق آوزره حالی بللودر

لیك وار دنیاده بر خوان نفیس
انی تشخیص ایده مز شخص خسیس

کرندر دیرسك او خوان جانفزا
خوان معنیدر کا ولور روحه غدا

کرچه اول خوان لطیف و معتبر
بسط اولنمشدر جهانه سربسر

کوره مز اما انی چشم لئام
بویله دیر زیراکه اول فخر کرام

جنذا خوانی نهاده در جهان
لیك از چشم خسیسان در نهان

طولسه نعمتله اکر باغ جهان
ماروموركك خاکدر قسمی همان

بده المز نعمت جاندن عوام
کیم دیمشلر العوام کالهوام

نعمت معنی که ذوق و حالدر
عالم اول نعمتله مالامالدر

آدمه لایقدر اول نعمت بنه
موروماره خاکدر قسمت بنه

نته کیم اول نائل و خوان وصال
ایلمش بو بیت ایله بسط مقال

کرجهان باغی پر از نعمت شود
قسم مار و مور هم خاکی بود

نیچه برای عاجز و بی اقتدار
نان ایچون سعی ایلمك لیل و نهار

قیل فراغت فکر آب و نان یتر
ذکر حق سا که حیات جان یتر

فیض انوار ایلمز جانه بو نان
نان معنیدن اولور زنده بو جان

نان معنی قاپمغه بی احتراز
همتك عالی کرك دستك دراز

صونمدین دست قضا جام ممات
ایرمدین پایانه ایام حیات

بس کن ای دون همت کوته بنان
تاکیت باشد حیات جان بنان

تاکه سن ای بی مذاق تشنه جان
چشمهٔ تقلیدی ایلرسن مکان

دائما نوش ایتدوکك شوراب اولور
جسم و جانك خسته و پرتاب اولور

ترك ایدوب اول چشمه یی ای تشنه لب
شط و جیحون و فراتی قیل طلب

عارفان حقدر اول انهار پاك
آنی نوش ایلیین اولمز هلاك

سن قولاق طوتمزسن اما دائما
بویله سویلر ساکه سقای فنا

ای که اندر چشمهٔ شور ست جات
توچه دانی شط و جیحون و فرات

تا بکی ای بستهٔ امید و کام / سا که بو فانی رباط اوله مقام
بکلمه بودار محنت کوشه سن / طوت خرابات محبت کوشه سن
جام عشقی نوش ایدوب مستانه اول / عقله بیلدر حدینی دیوانه اول
کندوکی محو ایله سکر حقله / تاکه فیض انبساط ایرسون دله
بیل بو ذوقی واصل اول کامللره / دییه سن تا سن دخی غافللره

ای تو نا رستهٔ ازین فانی رباط
توچه دانی محو و سکر و انبساط

نقل سکرک نقل ایدوب حالاتنی / شرح ایدرسن خلقه کیفیاتنی
اهل دقت ایتسه لرسا که نظر / سنده کورمزلر وحالاتدن اثر
سن هما نا کوه اولمش سن نظیر / کیم دکل صیت و صدا سندن خبیر
اولمدک چونکیم اسیر درد عشق / تا که هرکز دینلمز مرد عشق
مرد ایسکده زندن ابترسن هله / هرنه دکلو دهره صالسک ولوله

چونکه عاشق نیستی ای زرکدا
همچو کوهی بیخبر داری صدا

در بیان عشق و مستیهای وی

ایلیوب احوال عشاقی بیان / کورنه دیر اول رازدان عاشقان
یعنی اولدر مرد عاشق کیم مدام / خدمت معشوق اولوراکه مرام
اوله معشوق حقیقی باخصوص / دائم ایلر بی غرض عرض خلوص
خدمتندن اجرت امید ایلمز / محنتندن راحت امید ایلمز
رنج راحت مزد خدمت جمله کام / عاشقه حقدر بو در حق کلام

عاشقانرا شادمانی غم اوست
دستمزد و اجرت و خدمت هم اوست

عاشق حق ایلمز غیره نظر / ماسوا یا نده اولمز معتبر
حق ویرر بر دیدهٔ پرنور اکا / قنده باقسه حق اولور منظور اکا
غیره باقدرمز انی ذوق شهود / چشمنه انک کورنمز بو نمود
حق بودر کیم عاشق خالص نهاد / ایلمز غیرک تماشاسن مراد
غیره باقسه یوقدر انده معرفت / اکا بو سودادن اولمز منفعت

غیر معشوق ارتماشایی بود
عشق نبود هرزه سودایی بود

آتش عشق اولسه کر افروخته / غیر معشوقی ایدر هب سوخته
مرد له کاولدی بو اتش شعله زن / یاندی موجودی انک بو شعله دن
قالمدی الا که معشوقی همان / بو یله ویرمشلر بو اتشدن نشان

بنده وار دردیرسک اول آتش اکر / یانذر سنده بو هستیدن اثر
یانمامش وارک سنک غوغایی قو / لاف اوروب کرمیت دعوایی قو

عشق آن شعله است کو چون برفروخت
هرکه جز معشوق باقی جمله سوخت

دفتر اعداده صفر عشق فرد / کندی بردر برکر کدراکه مرد
پنج و شش عشقه دکلدر آشنا / کویده بردن غیری یوق محرم اکا
فی المثل کویدر وجود آدمی / دلدر انده شاه عشقک محرمی
اولکه بردن غیریسن ایتمز حساب / عشق اولور انکله محرم بی حجاب
پنج حس و شش جهتدن کچمین / عشقه یار اولمز بودر حق سخن

عشق را در پنج و شش خود یار نیست
محرمش در ده یکی دیار نیست

مذهب عشقی ایدنلر اختیار / نامرادی رسمنی ایلر شعار
برمرادان ره عشق و وداد / عشقدن غیری ایدنمزلر مراد
عاشقک اولدم اولور صدقی عیان / قالمیه انده مرادات جهان
اولمسه بردلده کام دنیوی / انده در عشق و خلوص معنوی
کرچه چوق کیمسه ایدر دعوای عشق / کورسک اماکیم خلاف رای عشق

هریکی را هست در دل صد مراد

این بنا شد مذهب عشق و وداد

بندکان عشق پاک ذو الجلال / اولدیلر آزاده و آسوده حال
ملک دنیا انلره اولدی حرام / خواجهٔ دنیایه اولمزلر غلام
تن پرستکدر او ملک بی ثبات / جان پرست ایتمز جهانه التفات
ملک دنیادن ایدن قطع نظر / اولدی درکاه خداده معتبر
ترک ایدوب دنیایی مردان خدا / فخر ایدوب دنیایه دیرلر دائما

ملک دنیا تن پرستانرا حلال
ما غلام عشق پاک ذو الجلال

مطرب عشقک بودر صوتی مدام / نه خداوند اول نه خود خلقه غلام
بویله دیر اول مطرب ایتدکچه سماع / بنده لک بند و افندیلک صداع
بنده لک بندندن اول آزاده سر / هم خداوندا اولمه دن ایله حذر
عاشق اول ترک ایله بو غوغالری / چکمه بند خدمت و دردسری
دکله پند وارایسه کوش قبول / کورنه تحریر ایتمش اول صاحب اصول

مطرب عشق این زند وقت سماع
بندگی بند و خداوندی صداع

بنده لک قیدنده ظاهر صد خطر / سلطنت امرنده حاصل دردسر
اولدی حالی بنده و شاهک عیان / بو ایکیدن قالدی عاشقلق نهان

بو ایکی پرده اولورسه چاك اگر | کورینور اول سر مخفیدن اثر
اول ندر معشوقه وصلت ذوقیدر | عالم وصلتده راحت ذوقیدر
بیلدی چونکیم بو اسراری عوام | اول سببدن دیدی ملای انام

بندگی و سلطنت معلوم شد
زین دو پرده عاشقی مکتوم شد

ایلدکسه امر عشقی اختیار | اولمه شمدن صکره ننگ وعاره یار
عشق وناموس ایلمزلر امتزاج | ترك ناموس ایتمه در بونده علاج
ایتمه مرکز باب ناموسی مقر | اول قیودن کوردی چوق عاشق ضرر
یعنی فرصت فوت اولور اول بابده | کیف غفلتله قالور پس خوابده
اولمه والحاصل اسیر بند عار | ایلمه ناموس پس عشقی پست وخوار

عشق وناموس ای برادر راست نیست
بر در ناموس ای عاشق مایست

اولسه حقدن غیره کر عشق ونیاز | اول حقیقی اولمز اولور مجاز
جملهٔ اوصاف مولادندر اول | پرتو ذات معلادندر اول
عشقله کلدی ظهوره کائنات | عشقدر سر دفتر جمله صفات
عشق دنیا امرینه صرف ایلمه | تیره خاکی کوهره ظرف ایلمه
حقه صرف ایله بنه اول کوهری | کورمه شایسته بو وصفه آخری

عشق زاوصاف قدیم بی نیاز
عاشقی بر غیر او باشد مجاز

اولدی عشقه قوت حق ساز کار | بولدی اول دکلو توان واقتدار
کاهی ایلر سینهٔ افلاکی چاك | کاهی ایلر جسم ارضی لرزه ناك
عشقله معراجه چقدی انبیا | عشقله حرق اولدی یوزپرده سما
شول قدر قدرتله اولمشدر جری | بی بهانه ذره درکاهی یری
عشقه ویرمش قوت وقدرت خدا | پنجهٔ قهرنده در ارض وسما

عشق بشکافد فلك را صد شکاف
عشق لرزاند زمین را از گزاف

عشقله دور ایتدی بونه آسیاب | موجی افلاکه ایرکوردی بو آب
اولمسیدی عشقله کرم اتحاد | صورت عالم بولوردی انجماد
یعنی کلمزدی وجوده ممکنات | ممکن اولمزدی ظهور کائنات
فیضیدر اول بحر مواجك وجود | اندن اولمشدر عیان بود ونمود
صورت آرای حوادث عشقدر | کردش افلاکه باعث عشقدر

دور گردون را زموج عشق دان
گر نبودی عشق بفسردی جهان

عشق ایچون اولدی نیچه گفت وشنید | اولدی اول قلزمك قعری بدید

عشق کیرمز قیل و قالک ظرفنه ... سوزیتشمز و صفنک برحرفنه
کفت وکودن فهم اولنمز راز عشق ... ایتمش ابکن مخالف ساز عشق
عشقدر اول بحر بی قعر وکران ... کیم محیط اولمز آنی شرح و بیان
نقله صغمز حاصلی اوصاف عشق ... کیم دیمش عجزندن اول وصاف عشق

در نگنجد عشق در کفت و شنید
عشق دریاییست قعرش نابدید

هر محلده آشکار اونهان ... عشقدر ورد زبان عاشقان
خوش کلور عاشقاره سودای عشق ... صلح اولور اول زمره یه غوغای عشق
علت وسواسه درمان عشقدر ... خستکان نفسه لقمان عشقدر
ماسوا دردی بولوراندن دوا ... دفع اولور جاندن هوس دلدن هوا
اول سببدن ایلیوب عشقه خطاب ... بویله دیرلر عاشقان ذوقیاب

شاد باش ای عشق خوش سودای ما
ای دواے جمله علتهای ما

عشقدر دلدن غروری رفع ایدن ... عشقدر امراض قلبی دفع ایدن
آفت ناموس و نخوت عشقدر ... چاره ساز درد شهوت عشقدر
طب جالینوس ایله کتمز بو درد ... عقل افلاطون دکل بو ایشده مرد
عشق ایدر بودرده درمانی ینه ... عشق ایدر نفسه بو احسانی ینه

عشقدر چونکیم طبیب چاره ساز ... نوله دیرلرسه ایدوب عشقه نیاز

ای دوای نخوت و ناموس ما
ای تو افلاطون جالینوس ما

عشقله افلاکه چقدی جسم خاک ... عشقله رقص ایتدی کوه واولدی چاک
ایلیوب کسب لطافت انبیا ... ایتدیلر بو جسم ایله عزم سما
اولمدی مانع صعوده خاکی تن ... عشق رفع ایتدی بو خاکی خاکدن
عشقله رقص ایتدی حقا کوه طور ... پاره پاره اولدی آخر بی شعور
همت والای عشقه آفرین ... قبضهٔ حکمنده در چرخ و زمین

جسم خاک از عشق بر افلاک شد
کوه در رقص آمد و چالاک شد

بو قدر انداز جنون عاشقه ... قیل نظر احوال قیس و وامقه
سر بری اولدی ملامت عالمه ... سربرندن دوشدی حیرت عالمه
ایرمدی عقله بو سودادن خبر ... قیلدی حیرت و چشم کوش کور وکر
ایتدی سودای مجازی عقلی دنک ... یا حقیقیدن آلوری بوی ورنک
عقله صغمز وصف شور افزای عشق ... برجنونه بکمزه مز سودای عشق

نیست از عاشق کسی دیوانه تر
عقل از سودای او کورست وکر

عاشق دیوانه سویلرسه خطا — کوش ایدوب قوللن دیمک خاطی اکا
عشقدر عاشقده گفتار ایلین — باده در مستی خطاکار ایلین
کرچکوب تیغ جفا خصم عنید — عاشقک قانن دوکوب ایتسه شهید
ایتمه اول پرخون شهیدی شست وشو — یورسک انی سن ینه قانیله یو
هر نه حالت ایتسه عاشقدن ظهور — عشقدندر کندوده یوقدر شعور

کر خطا کوید ورا خاطی مکو
ور شود پرخون شهید اورا مشو

چون شهیده صودن اولی اولدی خون — مانع اولمک اقسون اول حددن فزون
خون دکل اول لعل مرجاندر اکا — مدفنی رنکین کلستاندر اکا
هر خطاکیم عاشق ایتدی ارتکاب — اول خطادن یک دکلدر صد صواب
عشقدر دائم آنی تحریک ایدن — خود خطا کلمز وقوعه عشقدن
پس خطای عاشق وخون شهید — بویله در زیرا دیمش اول اهل دید

خون شهید از آب اولیترست
این خطا از صد صواب اولیترست

ای ایدن تقلیدایله دعوای عشق — قنده سن قنده سر سودای عشق
اولمه بیهوده بویوزدن لاف زن — نامدن غیری نه بیلدک عشقدن
عشق اکر ایتسه سنی بر کره خوار — طورمیوب اول دمده ایلرسن فرار

چون دکلسن عشقده ثابت قدم — طوت لسانک بوهوادن اورمه دم
ایلمزسک ذلت عشقی قبول — اکمه عشقک نامنی ای بوالفضول

تو بیک خواری کریزانی زعشق
تو بجز نامی چه میدانی زعشق

عشق انکچون اولدی اول خونفشان — تا کریزان اوله لر پروبنیان
یعنی هرکیم قلمیه جان فدا — ایتمیه عشقه هوس اول ناسزا
عشق خونی ایتمیوب حکمن دریغ — انبیا واولیایه چکدی تیغ
چونکه بونلر ایتمدی اندن ابا — اولدیلر شایستهٔ قرب خدا
بویله ویرمشلر بو حکمتدن خبر — بیلمدکسه بیلمش اول ای بی جکر

عشق از اول چرا خونی بود
تا کریزد هرکه بیرونی بود

عشقدر سلطان صاحب غرو ناز — کیم دکر بر نازینه یوز بیک نیاز
عشقدر مسندنشین کبریا — درکهنده شاهلر اولور کدا
هرکسه ایتمز تنزل شاه عشق — هرکس اولمز لایق درکاه عشق
عشق دائم ناز واستغناده در — کندی اعلی منزلی اعلاده در
عشق صالمشدر جهانه ولوله — عشق آسمان وجمله کیر مزاله

عشق را صد ناز واستکبار هست

عشق باصد نازی آید بدست

کر دعشقه ایرمک اولمز خائفان — منع ایدر وهای یولدن بیم جان
درد عشق استر بوکار رهولناک — ایلیه تا آسمانی فرش خاک
باقیوب شیب وفرازه دائما — اولمیه راه طلبده سست پا
ترک ایدوب اندیشهٔ جان وسری — اوله بووادیده بی خوف وجری
طالب اولمز عشقه بی باک اولمین — کیرمز اول وادی‌یه چالاک اولمین

کی رسند این خائفان درکرد عشق
کاسمان را فرش سازد درد عشق

تشنه درعشق اهلی کندو قاننه — قورقو ویرمز تیغ وخنجر جاننه
باشنی شمشیر عشقه عرض ایدر — خنجر خونریزینه کوکسن کرر
تیغ عشقی باشنه دولت بیلور — قتل اولنسه جاننه منت بیلور
حاصلی عاشق اولور بی وهم وباک — کوکلنه کلمز غم خوف وهلاک
ایتمیوب تیغ قضادن اجتناب — بویله ایلر غمزهٔ عشقه خطاب

تو مکن تهدید از کشتن که من
تشنهٔ زارم بخون خویشتن

اولمسه عاشق کشتهٔ شمشیر لا — ایلمز قطعا بنه ترک ولا
اولمسه قربان لا بی خوف جان — عید الا یه ایرشمز عاشقان

هیبت آوازهٔ طبل بلا — جان عاشقدن صالر کونه صدا
اول صدا هم بویله سویلر آشکار — کیم بلادن ایلمز عاشق فرار
کلسه بسمعکاه عشقه بی وجود — مرد عشق ایلر بو نغمه ایله سرود

عاشقم من کشتهٔ قربان لا
جان من نوبتکه طبل بلا

ایتمه ای زاهد دم عشقه هوس — بی حلاوت اورمه اول دمدن نفس
نی سن اناکیم دکلسن نی شکر — المامش سن ذوق شکردن خبر
کرچه آدمسن ولی بی ذوقسن — کرچه طالبسن ولی بی شوقسن
عشق وآوازنی بزم وصال — اوزکه دمدر اوزکه ذوق واوزکه حال
بویله درعشقک دی هروقت وان — بیلمین اناکه ای یخ بستهٔ جان

توفسرده درخور این دم نیی
باشکر مقرون نهٔ کی چه نیی

ویرمه ای واعظ بکا پند کله قید — عاشقی طوتمز کمند مکر وکید
پند ایله نکتمر ایتمه بندی — عشقدن چکمم سوز کله کندی
عاشق شیداده یوقدر اول جنون — کیم انی دفع ایلیه مکر وفسون
ایتمه دانشمند عقله اعتماد — درس عشقی اکلمز اول بی رشاد
چون قضا عقلی عقال ایتمش سکا — سن نصیحت بندین اوردقجه بکا

سخت‌تر شد بند من از پند تو
عشق را نشناخت دانشمند تو

قنده کیم عشق ایلدی در دین زیاد	ایتمدی آنده امامین اجتهاد
ایتدی انلر علم دینه اهتمام	ویردیلر شرع مبینه انتظام
علم عشقی قیلمدی بونلر بیان	بیلمدی بو علمی الا عاشقان
خارج شرح و بیاندر علم عشق	بشقه بر اوزکه لساندر علم عشق
علم عشقی ایتمه تحقیر ای فقیه	صانمه بو دعوایی تزویر ای فقیه

آن طرف که عشق می افزود درد
بوحنیفه و شافعی درسی نکرد

شرح عشقی کردیسم بن بر دوام	نیجه حشر اوله بو اولمیه تمام
گر تنده اولسه سر مو بر زبان	ایده هم بر نکته‌سن نقل و بیان
غایة ایرمز بو شرح پر مآل	ایریشور پایانه دور ماه و سال
دفتر دیوانه صغمز شرح عشق	صفحهٔ امکانه صغمز شرح عشق
حاصلی جهد ایلیوب هر حال ایله	قوت حال و زبان قال ایله

شرح عشق ار من بگویم بر دوام
صد قیامت بگذرد وین ناتمام

وقت حشر و یوم ساعت بللودر	حد تاریخ قیامت بللودر

لیک بو قدر حد اوصاف خدا	آکه صغمز ابتدا و انتها
عشق هم وصف خدادر بی گمان	آنده حصر ایده مز وقت و زمان
بو قدر اول وصف جمیلک غایتی	بر حساب اینسک اگر بیک ساعتی
اولدی چونکیم بی بدایت وصف عشق	بولمسه نوله نهایت وصف عشق

زانکه تاریخ قیامت را حد است
حد کجا آنجا که وصف ایزد است

ای ایدن بو حق کلامی استماع	وقتیدر شمدنکیرو ایله سماع
چون ایشتدک موبمویک گوش اوله	آب حیواندر که ایچدک نوش اوله
تشنه اولمشدک بو ماء صافیه	تشنه ایچدک آنی صحاً عافیه
هم بو سوزلر نوش جان اولسون سکا	هم لآل گوش جان اولسون سکا
بیلمز ایدک وصف پاک عشقی پسن	موبمو ملا جلال الدیندن

این شنیدی موبمویت گوش باد
آب حیوانست خوردی نوش باد

آب حیواندر بو قول دلگشا	سوز دگل سوزده بولنمز بو صفا
حرف و ترکیب سخنده یوق بو حال	اولمامش بو روحه قالب قیل و قال
حق بو کیم بو نکتهٔ جان بخشدن	روح نو بولدی تن حرف کهن
تازه‌لر جانک صفاسین بو کلام	آرتورر قلبک جلاسن بو کلام

جان فزادر بو مفرح و اردات　　مرده لر بوندن بولور فیض حیات

آب حیوان خوان مخوان این را سخن
روح نو بین در تن حرف کهن

پرتو نور حقیقتدر بو سوز　　لمعهٔ مصباح وحدتدر بو سوز
معنیٔ لوح و قلمدر بو سخن　　نکتهٔ سر قدمدر بو سخن
اولکه بو سوزدن دلی آگاه اولور　　ناطق سپهر کلام الله اولور
برکسه حال اولسه معناسی اگر　　اول ویرر علم الهیدن خبر
بو یله دربی ریب و شک تحقیق حال　　صانمه بزدن صادر اولدی بو مقال

اینچنین فرمود مولانای ما
کاشف اسرارهای کبریا

بو سوزی انکیس و لحیان سویلمز　　بو سوزی اشکال بی جان سویلمز
ایلمز بر جیدن بو سوز صدور　　خوابده کور رمز بونی مربی شعور
بو سوزک فهمنده قاصردر حکیم　　بو سوزی درک ایده مز عقل سقیم
بو سوزه جبریل عقل اولماز امین　　وحی حقدر بو سخن علم الیقین
بو سوزک اولماز عطارد کاتبی　　کیم دیمش زیرا بو قوالک صاحبی

این نه نجمست و نه رملست و نه خواب
وحی حق والله اعلم بالصواب

مشاهیر عرفای طریقت علیهٔ مولویه دن جوری مرحومک مثنویٔ شریفدن
انتخاب ایلدیکی قرق بیت منیف ایله سینه چاک دده نک جزیرة المثنوی نامیله
جمع و ترتیبنه موفق اولدیغی ابیات شریفه نک ترکیب بند اوزره
نظم ایلدیکی اشبو منظومهٔ معارف موسومه السید محمد نائلک
نظارت عاجزانه سیله اشبو بیک ایکیوز
التمش طقوز سنه سی ذی القعدة الشریفه سی
اوائلنده تقویمخانهٔ عامره ده
طبع و تمثیل قلنمشدر

